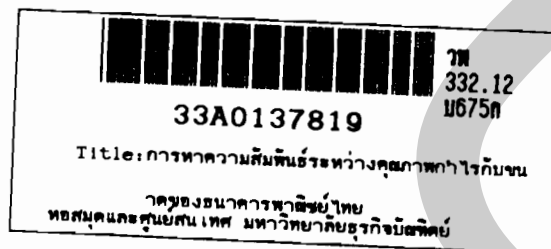

การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

นางสาวบุษบา ว่องพรรณงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2543

ISBN 974-281-441-4

ห้องค้นคว้าบัณฑิตวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN PROFIT QUALITY AND SIZE OF
COMMERCIAL BANKS IN THAILAND

MISS BUSABA WONGPHANNGAM

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Business Administration
Department of Business Administration
Graduate School Dhurakijpundit University

2000

ISBN 974-281-441-4

เลขทะเบียน	0137819
วันลงทะเบียน	15 ลค 2543
เลขเรียกหนังสือ	กค 32.72 2175.1 64

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

โดย น.ส.บุษบา ว่องพรรณงาม

สาขาวิชา บริหารธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุ่ม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

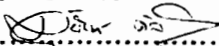

..... ประธานกรรมการ

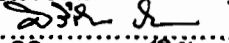
(ดร.อดิสร พงษ์พิสุทธิ์)

(รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี)

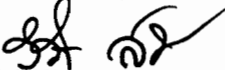

(ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุ่ม)

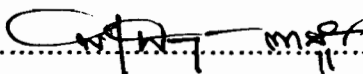
(รศ.ศิริชัย พงษ์วิชัย)

..... กรรมการ

(รศ.วิรัช สงวนวงศ์วาน)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ดร.พีรพันธุ์ พาลุสุข)

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย” (The Relationship between Profit and Size of Commercial Banks in Thailand) นี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก อาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน โดยเฉพาะ รศ.ดร. พนารัตน์ ปานมณี ผศ. ดร. สุรินทร์ ศลโกสม ผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและเสียสละเวลาแก่ผู้วิจัย นับตั้งแต่เริ่มการตรวจแก้โครงร่างการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการศึกษาคั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณมาด้วยความเคารพอย่างสูง ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ต่อ ดร. พีรพันธุ์ พาลุสุข คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ ดร.อดิลา พงศ์ยี่หล้า และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ. ศิริชัย พงษ์วิชัย รศ. วิรัช สงวนวงษ์วาน ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การแก้ไขวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในการรวบรวมข้อมูล และงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการหาข้อมูล อันเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ วิจัย เป็นอย่างดี จากเจ้าหน้าที่ของธนาคารทุกธนาคาร ตลอดจน พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลต่าง ๆ และผู้ที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ซึ่งทุกท่านมีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สัมฤทธิ์ผล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอบขอบคุณค่าของวิทยานิพนธ์ และความสำเร็จแก่ พ่อ แม่ ซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์และสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้เล่าเรียนศึกษา รวมทั้งอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน หากมีข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเกิดขึ้นด้วยประการใดก็ดี ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นางสาวนุษา ว่องพรรณงาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร.....	8
ทฤษฎีการวิเคราะห์คุณภาพกำไร.....	20
ธุรกิจธนาคารพาณิชย์.....	23
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 กรอบแนวคิด สมมติฐาน และระเบียบวิธีการวิจัย.....	31
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	31
สมมติฐานการวิจัย.....	31
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	32
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์.....	41
วิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย.....	41
ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับขนาดของธนาคาร...	85
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	96
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	99
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	103
ประวัติผู้วิจัย.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราส่วนทางการเงินของระบบธนาคารในช่วงปี พ.ศ. 2531-2535.....	13
2	ข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตของบริษัทในช่วงเวลา 5 ปี (ปี พ.ศ. 2526-2531).....	15
3	ขนาดของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย.....	32
4	การกำหนดคะแนนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์.....	34
5	การกำหนดคะแนนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น.....	35
6	การกำหนดคะแนนอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย.....	36
7	การกำหนดคะแนนอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย.....	37
8	การกำหนดคะแนนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น.....	39
9	ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541 จำแนกตามธนาคารและขนาดของธนาคาร.....	42
10	ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541 จำแนกตามธนาคารและขนาดของธนาคาร.....	44
11	ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยถัวเฉลี่ย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541 จำแนกตามธนาคารและขนาดของธนาคาร.....	46
12	ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541 จำแนกตามธนาคารและขนาดของธนาคาร.....	47
13	ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราเติบโตกำไรต่อหุ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541 จำแนกตามธนาคารและขนาดของธนาคาร.....	49
14	ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพกำไรในด้านของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ในช่วงปี 2537-2539 กับในช่วงปี 2540-2541.....	51
15	ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพกำไรในด้านของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในช่วงปี 2537-2539 กับในช่วงปี 2540-2541.....	52
16	ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพกำไรในด้านของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยในช่วง ปี 2537-2539 กับในช่วงปี 2540-2541.....	53

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
17	ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพกำไรในด้านของอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ในช่วงปี 2537-2539 กับในช่วงปี 2540-2541.....	54
18	ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพกำไรในด้านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ในช่วงปี 2537-2539 กับในช่วงปี 2540-2541.....	55
19	ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรรวมแต่ละด้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2539.....	57
20	ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรรวมแต่ละด้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2541.....	58
21	ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ในช่วงปี 2537-2541.....	79
22	ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในช่วงปี 2537-2541.....	80
23	ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยถัวเฉลี่ย ในช่วงปี 2537-2541.....	82
24	ค่าเฉลี่ยอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ในช่วงปี 2537-2541.....	83
25	ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย ในช่วงปี 2537-2541.....	84
26	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับขนาดของธนาคาร.....	85
27	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่.....	86
28	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับกลุ่มธนาคารขนาดกลาง.....	87

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	31
2 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541.....	59
3 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541.....	60
4 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541.....	61
5 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินของเงินปันผลจ่าย เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ธนาคารในช่วงปี 2537-2541.....	62
6 กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราเติบโตของกำไรต่อหุ้น เปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มธนาคารในช่วงปี 2537-2541.....	63
7 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541.....	64
8 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541.....	65
9 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541.....	66
10 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541.....	67
11 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541.....	68
12 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541.....	69

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
13	กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541.....	70
14	กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541.....	71
15	กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541.....	72
16	กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินของเงินปันผลจ่าย ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541.....	73
17	กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินของเงินปันผลจ่าย ของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541.....	74
18	กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินของเงินปันผลจ่าย ของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ใน ช่วงปี 2537-2541.....	75
19	กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ของกลุ่ม ธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541.....	76
20	กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ของกลุ่ม ธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541.....	77
21	กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ของกลุ่ม ธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541.....	78

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย
ชื่อนักศึกษา	นางสาวบุษบา ว่องพรรณงาม
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.พนารัตน์ ปานมณี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผศ.ดร.สุนันท์ สดโกสุม
สาขาวิชา	บริหารธุรกิจ (การบัญชี)
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยในภาพรวม แลรายมิติใน 5 ด้าน คือ ด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถั่วเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิเป็นงบการเงินจากการดำเนินงานของธนาคาร 11 แห่ง ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2541 และแบ่งกลุ่มธนาคารออกเป็น 3 กลุ่มตามขนาดของสินทรัพย์ คือ กลุ่มขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กลุ่มธนาคารขนาดกลาง ได้แก่ ธนาคาร ทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร นครหลวง จำกัด (มหาชน) ธนาคาร ศรีนคร จำกัด (มหาชน) ธนาคาร เอเชีย จำกัด (มหาชน) และธนาคาร ไทยท努 จำกัด (มหาชน) และกลุ่มขนาดเล็ก ได้แก่ ธนาคาร นครธน จำกัด (มหาชน) และธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สูตรคำนวณทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์แนวโน้มคุณภาพกำไรในแต่ละด้านด้วยเส้นกราฟ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน

ผลการศึกษาเป็นดังนี้

1. คุณภาพกำไรโดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรภาพรวม ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยธนาคารที่มีคุณภาพกำไรดีใน 3 อันดับแรก คือ ธนาคารนครธน จำกัด ธนาคารเอเชีย จำกัด และธนาคารศรีนคร จำกัด สำหรับ ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรภาพรวม หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยธนาคารที่มีคุณภาพกำไรดีใน 3 อันดับแรก คือ ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด ธนาคารกรุง ศรีอยุธยา จำกัด และธนาคารทหารไทย จำกัด

2. กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีคุณภาพกำไรในด้านอัตรากำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผล และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราเติบโตกำไรต่อหุ้นดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ และกลาง

3. การจัดอันดับคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย จัดอยู่ในอันดับที่ 1 ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย จัดอยู่ในอันดับ 1 และ ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น จัดอยู่ในอันดับ 1

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ขนาดของธนาคารไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรในภาพรวม แต่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

Thesis Title : The relationship between profit quality and size of commercial Banks in Thailand.

Name : Miss Bussaba Wongphanngarm

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Panarat Panmanee

Co.Advisor : Assist. Prof. Dr. Sunan Solkosum

Major : Business Administration (Accountance)

Academic Year : 1999

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the profit quality of commercial banks and the relationship between size of commercial banks with total profit, and separate profit into return on asset, return on equity, growth rate of profit per share, growth rate of dividend and standard deviation of profit per share. The data collection are secondary data of financial statements from 11 banks arrangement between 1994 to 1998 and divided into 3 bank groups in accordance with its asset such as the large bank groups are Bangkok Bank (Public Limited), Thai Farmer Bank (Public Limited), Thai Commercial Bank (Public Limited) and Krung Sri Ayudhya Bank (Public Limited). The medium bank groups are the Thai Military Bank (Public Limited), Metropolitan Bank (Public Limited), Siam City Bank (Public Limited), Asia Bank (Public Limited) and Thai Dhanu Bank (Public Limited) and small banks are Nakornthon Bank (Public Limited) and Thai Thanakarn Bank (Public Limited). Statistical analysis methods are based on variable accounting calculation formular, means, line graph, the hypotheses were tested by using correlation and multiple regression method.

The results of studies are as follows :

1. The total profit found that before crisis has means ranking as follows:

The first was Nakornthon Bank (Public Limited), Asia Bank (Public Limited), and Siam City Bank (Public Limited) respectively. For after crisis, the first was Thai Commercial Bank (Public Limited), the second was Krung Sri Ayudhya Bank (Public Limited) and the Thai Military Bank (Public Limited) respectively.

2. The large bank groups had profit of return on asset and return on equity better than medium and small banks. In the mean time the small bank groups had growth rate of profit per share , growth rate of dividend and standard deviation of profit per share better than large and medium bank groups.

3. The Thai Commercial Bank (Public Limited) was the first rank for return on asset, return on equity and growth rate profit per share, and the first for growth rate of dividend was Nakornthon Bank (Public Limited), the first for standard deviation of profit per share was Asia Bank (Public Limited).

4. Sizes of banks had no significant relationship with profit quality.

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ผู้ประกอบการทุกคนย่อมมุ่งหวังที่จะได้รับความสำเร็จจากการประกอบการนั้น และสิ่งที่จะใช้วัดความสำเร็จจากการดำเนินงานของธุรกิจคือ ผลกำไร กำไรจะเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลของธุรกิจ ทั้งในด้านภาษีอากร การลงทุน และการตัดสินใจ ตลอดจนแนวทางในการคาดคะเนเหตุการณ์เศรษฐกิจในอนาคต(สุธีรา วิเศษกุล , 2539 : 105) ระบบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ กำไรนั้นสามารถตั้งสำรองต่าง ๆ ได้ และการขยายสาขา หรือเป็นการขยายบริการให้แก่ประชาชนให้ทั่วทุกภูมิภาค

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มีลักษณะเชิงแข่งขันมากกว่าการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ เนื่องจากประเทศไทยได้เปิดการค้าเสรีทางการเงินขึ้น จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารต้องการที่จะสร้างผลงานตนเองให้โดดเด่น และต้องการทำกำไรตามเป้าหมายที่ธนาคารตนเองได้วางไว้ ในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ 1.) ต้องการดำเนินการให้ได้ผลกำไร (Profitability) เพราะผลกำไรที่ได้จะต้องจ่ายเป็นเงินปันผล และรายจ่ายอื่นๆ กำไรสะสมทำให้เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น 2.) ต้องการสภาพคล่อง (Liquidity) ธนาคารพาณิชย์จะต้องคำนึงถึงสภาพคล่องเป็นสำคัญที่สุด ถ้าธนาคารพาณิชย์ขาดสภาพคล่องทำให้ถูกสั่งหรือประชาชนขาดความเชื่อถือที่มีต่อธนาคารพาณิชย์ อาจจะทำให้ธนาคารพาณิชย์ถึงกับต้องล้มไปได้ 3.) ต้องยึดหลักความปลอดภัย (Safety) ตามปกติผู้ฝากเงินจะคำนึงถึงความปลอดภัย ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องให้กู้หรือลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด 4.) ต้องยึดหลักความมั่นคงทางการเงิน(Solvency)ธนาคารพาณิชย์จะต้องพยายามประคับประคองฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์ให้มั่นคงปลอดภัยจากการล้มละลาย (จรินทร์ เทศวานิช , 2541 :14)

ในปี พ.ศ.2540 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้น ก่อให้เกิดเหตุการณ์ภาวะพลิกผันในระบบสถาบันการเงินไทย โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ สาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงของค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง เกิดภาวะเงินเฟ้อ ทำให้เกิดการล้มละลายของภาคธุรกิจเป็นจำนวนมาก จากการขาดสภาพคล่องทางการเงิน และหนี้เสียของภาคธุรกิจเพิ่มขึ้นจนเป็นภาระหนักไม่สามารถชำระหนี้คืนให้แก่ธนาคารพาณิชย์ครบตามกำหนด ขณะเดียวกันทางการก็ได้ประกาศปิดกิจการไฟแนนซ์ 58 ไฟแนนซ์ ธุรกิจที่อยู่ได้ก็ประสบปัญหาหนี้เสีย หรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มากยิ่งขึ้นจนทำให้ธนาคารพาณิชย์มีหนี้เสียมากขึ้น ซึ่งเกิดจากเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และภาวะการเงินที่ผันผวนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่าง

รวดเร็ว ทำให้ธนาคารพาณิชย์เกิดปัญหาสภาพคล่อง ปัญหาการขาดสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารมีสินทรัพย์ต่าง ๆ อยู่เป็นมูลค่ารวมกันพอเพียงที่จะขายหรือเรียกคืนมาชำระหนี้สินทั้งสิ้นได้เพียงแต่ธนาคารมีเงินสดหรือสินทรัพย์ประเภทที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ในเวลาอันสั้นนั้นไม่พอเพียงที่จะจ่ายให้กับผู้ฝากหรือเจ้าหน้าที่ได้ในทันทีทันใด แต่ถ้าให้เวลาก็สามารถแปรสภาพสินทรัพย์เหล่านั้นให้เป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้สินได้ทั้งหมด เหตุผลที่ทำให้ธนาคารพาณิชย์เกิดการขาดสภาพคล่อง ดังนี้ 1.) ระบบการจัดการไม่เหมาะสม เนื่องจากธนาคารนำเงินไปลงทุนระยะยาวหรือให้กู้แบบเรียกคืนไม่ได้ทันทีมากเกินไป ในขณะที่หนี้สินส่วนมากของธนาคารเป็นหนี้ที่เจ้าหน้าที่เรียกคืนเมื่อใดก็ได้ ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และประจำ ซึ่งธนาคารยินยอมให้ผู้ฝากถอนคืนได้เมื่อฝากยังไม่ครบกำหนด 2.) มีผู้ฝากหรือผู้ให้กู้ มาถอนเงินมากผิดปกติ ซึ่งจะเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ภาวะฉุกเฉินบางประการ เช่น สงคราม ภาวะการเมือง และกระแสข่าวที่เกี่ยวกับการขาดความมั่นคงของสถาบันการเงิน เป็นต้น (จรินทร์ เทศวานิช, 2541 : 168)

ผลกระทบในปี พ.ศ.2540 ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำรุนแรงส่งผลกระทบต่อเนื่องมาในปี 2541 โดยเฉพาะธุรกิจธนาคารพาณิชย์ผลการดำเนินงานของปี 2541 มีผลขาดทุนสุทธิ 364,202 ล้านบาท เพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2540 ที่มีผลขาดทุนสุทธิ 75,947 ล้านบาท หรือขาดทุนเพิ่มขึ้น 379% สาเหตุที่ธนาคารพาณิชย์มีผลขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้น เนื่องจากรายได้จากดอกเบี้ยที่ลดลง แต่ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์การตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้จัดชั้นตามเกณฑ์ใหม่ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2541 เพื่อให้ได้มาตรฐานสากลภายในปี 2543 (Loan Classification and Provisioning Rules หรือ LCP-2000) ที่จะต้องมีการกันสำรองให้ครบ 100% (การเงินธนาคาร, 2542 :141) และมีการเร่งระดมเงินฝากพร้อมทั้งการเพิ่มทุน แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จจนมีมาตรการการควบและชูปกิจการธนาคารบางแห่งลงพร้อมทั้งออกมาตรการให้ธนาคารพาณิชย์ที่ยังดำเนินการอยู่ทำการปรับโครงสร้างหนี้ และลดการให้สินเชื่อทุกประเภท เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้คือยคุณภาพ และการปรับลดอัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้ทุกประเภทลง เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ักลงทุน และถูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์เอง

การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ภายใต้สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์จะมีความอ่อนไหวมากต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ประกอบกับภาวะการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินทั้งภายในและนอกประเทศ จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องทำการปรับอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป

จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมีผลต่อการดำเนินงาน รัฐบาลได้นำมาตรการการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นมาตรการที่รัฐบาลได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่

ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากสินเชื่อบริษัทธนาคารพาณิชย์ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมจะอยู่ในระดับต่ำมากก็ตาม เนื่องจากปัญหาของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ยังคงอยู่ในระดับสูง ส่วนทางด้านเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสวนทางกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ทยอยปรับลดลง เนื่องจากผู้ออมไม่มีทางเลือกในการลงทุน เพราะยังไม่มั่นใจในทิศทางเศรษฐกิจและไม่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงมากนัก ทำให้ประชาชนยังคงฝากเงินไว้กับธนาคารต่อไป (รายงานเศรษฐกิจธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) 2542 : 31) ด้วยเหตุนี้การดำเนินงานของธุรกิจธนาคารพาณิชย์อาจจะอยู่ภายใต้ความไม่แน่นอน คือ การบริหารงานด้วยความเสี่ยง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่อาจกระทบผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งสามารถแยกเป็น 5 กรณี คือ 1.) ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ 2.) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน 3.) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย 4.) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง 5.) ความเสี่ยงจากการปฏิบัติการ (นภพร เรื่องสกุล , 2532 : 225)

บริษัทหลักทรัพย์ เอกธำรง จำกัด(มหาชน) (2536 : 9) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในระบบธนาคารพาณิชย์ พบว่า ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของระบบธนาคารในช่วงปี 2531-2535 มีค่าอยู่ระหว่าง 2.57-3.58 % และพบว่าในครึ่งปีแรกของปี 2536 มีค่าเพิ่มขึ้นเป็น 3.81% นอกจากนี้ปี 2534 ซึ่งเป็นปีที่มีทั้งอัตราดอกเบี้ยรับและอัตราดอกเบี้ยจ่ายสูงที่สุดเป็นที่ มี Interest Spread ต่ำสุด คือ 2.57% สาเหตุที่สำคัญเกิดจากภาวะเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยการขยายตัวทางเศรษฐกิจตกต่ำลงอย่างมากภายหลังสงครามอ่าวเปอร์เซีย การขยายตัวของทั้งสินเชื่อและเงินฝากลดลง แต่อัตราการขยายตัวของสินเชื่อลดลงเร็วกว่า ทำให้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อซึ่งเคยสูงกว่าเงินฝากถึง 8% ในปี 2533 (สินเชื่อขยายตัว 34.51% ในขณะที่เงินฝากขยายตัว 26.73%) ปรับลดลงมาจนมีอัตราการขยายตัวที่ใกล้เคียงกับการขยายตัวของเงินฝากในปี 2534 คือประมาณ 20-21%

จากมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้กำหนดออกมานั้น ก็ยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าแนวโน้มธุรกิจธนาคารพาณิชย์จะดีขึ้นหรือไม่ ได้มีนักวิเคราะห์จากบริษัทหลักทรัพย์ เมอร์ริล ลินช์ ภัทร จำกัด ได้เปิดเผยว่า การพิจารณาเฉพาะผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์แล้วมาตัดสินว่าสถานการณ์ของธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งกำลังแย่ก็ไม่ใช่เรื่องที่ถูกต้องนัก เพราะผลประกอบการที่เห็นว่าขาดทุนนั้นเป็นเพราะธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่สามารถนำรายได้จากการดำเนินงานไปตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามมาตรฐานสินเชื่อจักษ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย(ธปท.) ซึ่งไม่ได้สื่อถึงความสามารถในการทำกำไรที่แท้จริง ฉะนั้น การที่จะดูผลกำไรขาดทุนจริง ๆ ของแต่ละธนาคารก็ควรจะต้องดูที่กำไรก่อนตั้งสำรอง (Pre Provision Profit) (การเงินธนาคาร 2542 : 44-45)

แต่อย่างไรก็ดี ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้เป็นตัวอย่างจากการดำเนินงานที่ธนาคารได้ดำเนินงานตามนโยบายที่ได้วางไว้ในการสร้างผลกำไรอย่างคึกคักโดยที่ไม่ได้ทำการ

วิเคราะห์ทางด้านคุณภาพของกำไรในอดีตที่ผ่านมาของธนาคาร ดังนั้น การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย จะเป็นข้อมูลและข้อพิจารณาอันเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบประกอบการของธนาคารตนเองให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

สมมติฐานการวิจัย

1. ดัชนีคุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง และเล็ก
2. ขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรทั้งในภาพรวม และรายมิติของดัชนีที่ใช้วัด มี 5 ด้าน ดังนี้
 1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
 2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
 3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย
 4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย
 5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของระยะเวลาที่ศึกษา
 - 1.1 การศึกษาผลตอบแทนจากสินทรัพย์จะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2537 ถึง 2541
 - 1.2 การศึกษาอัตราการเติบโต จะทำการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538 ถึง 2541 เนื่องจากใช้ข้อมูลปี พ.ศ.2537 เป็นปีฐานของปี พ.ศ.2538 ในการคำนวณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรเป็นธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มี จำนวนทั้งสิ้น 13 แห่ง
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบเฉพาะเจาะจงได้จำนวน 11 แห่ง โดยใช้วิธีการแบ่งตามขนาดของสินทรัพย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
 - 2.2.1 กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มี 4 แห่ง คือ ธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมตั้งแต่

400,000 ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งประกอบด้วย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด(มหาชน)

2.2.2 กลุ่มธนาคารขนาดกลางมี 5 แห่ง คือ ธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมตั้งแต่ 100,000 ล้านบาท ถึง 400,000 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ธนาคารทหารไทย จำกัด(มหาชน) ธนาคารนครหลวง จำกัด(มหาชน) ธนาคารศรีนคร จำกัด(มหาชน) ธนาคารเอเชีย จำกัด(มหาชน) และธนาคารไทยธนุ จำกัด(มหาชน)

2.2.3 กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมี 2 แห่ง คือ ธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมต่ำกว่า 100,000 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย ธนาคารนครธน จำกัด(มหาชน) และ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด(มหาชน)

และธนาคารที่ไม่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน) และธนาคารรัตนสิน จำกัด(มหาชน) เนื่องจาก เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2541 ธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังได้ออกแถลงการณ์ร่วมกับมาตรการการฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ มาตรการดังกล่าว ได้มีการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน คือ ให้มีการควบกิจการธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เข้าแทรกแซง และเสนอให้ควบกิจการ โดยการปรับโครงสร้างของธนาคารทั้ง 2 แห่ง โดยที่ ธนาคารกรุงไทยได้รับนโยบายให้รับโอนสินทรัพย์ เงินฝาก และหนี้สินในส่วนที่มีใช้เจ้าหน้าที่คือยติจากธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชย์การ จำกัด และควบกิจการของธนาคารมหานคร จำกัด ส่วนธนาคารแหลมทองได้เปลี่ยนฐานะของธนาคารเป็นธนาคารของรัฐโดยการควบรวมกิจการกับธนาคารรัตนสิน จำกัด(มหาชน) ซึ่งการควบรวมกิจการของธนาคารทั้ง 2 แห่งมีผลกระทบต่อสินทรัพย์ของธนาคาร จึงไม่นำมาทำการวิเคราะห์

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นการศึกษาคุณภาพกำไร ซึ่งในทางด้านวิชาการบัญชีได้นำแนวคิดของ ดร.วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ,2542 : 38-39) มาทำการศึกษา โดยการใช้อัตราส่วนทางการเงิน 5 ประเภทมาทำการวิเคราะห์ ได้แก่

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
 2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
 3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย
 4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย
 5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น
4. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้
- 4.1 ตัวแปรต้น คือ ขนาดสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย ได้แก่
 - 4.1.1 ขนาดใหญ่ มีสินทรัพย์รวมตั้งแต่ 400,000 ล้านบาทขึ้นไป
 - 4.1.2 ขนาดกลาง มีสินทรัพย์รวมตั้งแต่ 100,000 – 400,000 ล้านบาท
 - 4.1.3 ขนาดเล็ก มีสินทรัพย์รวมต่ำกว่า 100,000 ล้านบาท

4.2 ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร ในด้าน

4.2.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

4.2.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

4.2.3 อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย

4.2.4 อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย

4.2.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำมาปรับกลยุทธ์การดำเนินงานในเรื่องของการบริการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อมุ่งใจลูกค้า และสามารถแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศได้
2. เป็นสื่อที่ดีสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนซึ่งเป็นการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ธนาคารหรือเป็นเครื่องบ่งชี้ศักยภาพในการบริหารงานของธนาคารที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

การธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารที่ประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ดองจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น การให้กู้ยืม ซื้อขายหรือเก็บเงินตามค้ำเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด และซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ

ธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์และหมายความรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ด้วย แต่การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะธนาคารพาณิชย์ไทย

ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย หมายถึง ช่วงปีก่อนที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำภายในประเทศ คือปี พ.ศ. 2537-2539

หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย หมายถึง ช่วงปีหลังที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำภายในประเทศ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน เกิดการขาดสภาพคล่อง คือปี พ.ศ. 2540-2541

ขนาดของสินทรัพย์ หมายถึง สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงปี 2537-2542 โดยแบ่ง สินทรัพย์ 400,000 ล้านบาทขึ้นไป, 100,000-400,000 ล้านบาท และ ต่ำกว่า 100,000 บาท

คุณภาพกำไร หมายถึง เป็นค่าที่ได้ทำการวิเคราะห์จากผลประกอบการ หรืองบการเงินในงวดเวลาใดเวลาหนึ่งของกิจการโดยทำการวิเคราะห์จากอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการบริหารงานของกิจการ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผล

ตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยถัวเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on total Assets - ROA) หมายถึง การลงทุนสินทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ กำไรที่กิจการได้รับเกิดจากการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ หรือเงินทุนที่ได้มาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity - ROE) หมายถึง กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้น เมื่อเทียบกับจำนวนเงินทุนที่ได้จากส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นการวัดสมรรถภาพในการทำกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้นของกิจการ

อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย หมายถึง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา กำไรของกิจการมีการเติบโต หรือการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย ซึ่งเป็นการแสดงผลการดำเนินงานและใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนของกิจการ

อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย หมายถึง ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาการเติบโตของผลตอบแทนที่กิจการสามารถจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น จะได้รับเมื่อถือหลักทรัพย์ไว้จนครบกำหนดในช่วงระยะเวลา 1 ปี โดยจ่ายตามจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นได้ถือเอาไว้ ซึ่งบริษัทอาจจ่ายในรูปของเงินสดหรือหุ้นก็ได้ และในบางกรณีบริษัทอาจจะมีการงดจ่ายเงินปันผลชั่วคราวก็ได้

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น หมายถึง การวัดความความเสี่ยงของกิจการในด้านกำไรในลักษณะปีต่อปี

สรุป

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่ดำเนินงานโดยมุ่งหวังผลกำไร จากการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ ปัจจุบันนี้ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมีผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหาขาดทุนจากการดำเนินงาน และมีผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ เกิดจากขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และขาดทุนจากการชำระหนี้ที่เกิดจากหนี้ดีของคุณภาพของธนาคารเอง ทำให้ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถดำเนินงานการให้สินเชื่อกับภาคธุรกิจต่าง ๆ ได้ และต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานทางด้านอื่นก็สูงขึ้น จึงทำให้ผลประกอบการขาดทุน อีกทั้งยังทำให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศขาดความเชื่อมั่น จึงมีวิกฤตประสพ เพื่อวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย และหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย สามารถนำมาปรับกลยุทธ์ด้านการบริการ และปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ดีกว่าเดิม และยังเป็นสื่อที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน ในการบริหารงานของธนาคารพาณิชย์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการวัดคุณภาพกำไรของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และดำเนินการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดคุณภาพกำไร
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพกำไร
 - 1.2 การวัดคุณภาพกำไร
 - 1.3 ลักษณะคุณภาพกำไร
 - 1.4 สิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร
2. ทฤษฎีการวิเคราะห์คุณภาพกำไร
 - 2.1 การวิเคราะห์คุณภาพกำไร
 - 2.2 ข้อจำกัดการวิเคราะห์งบการเงิน
3. ธุรกิจธนาคารพาณิชย์
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไร

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2540 :13) ได้ให้ความหมายของ คุณภาพกำไรควรมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุสำคัญของความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี รายการพิเศษ เหตุการณ์หรือรายการที่ไม่ปกติ หรือเกิดขึ้นไม่บ่อยที่มีต่อกำไรสุทธิ

เมธี พึ่งสุนทรบัตร์ (2541 : 114) ได้ให้ความหมายว่า คุณภาพกำไรมีความหมายในเชิงของตัวเลขกำไรที่ถูกกระทบโดยรูปแบบหรือวิธีการทางบัญชีอันส่งผลให้กำไรของกิจการไม่ได้สะท้อนความเป็นจริงทางด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจการมีประเด็นพิจารณามากมายเกี่ยวกับคุณภาพกำไร

วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2542 : 31-32) ให้ความหมายว่า คุณภาพกำไรเกิดจากนักวิเคราะห์ที่ได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกำไรของแต่ละกิจการ คุณภาพกำไรจะเกี่ยวข้องกับประเด็นต่อไปนี้

1. ระดับของความระมัดระวังในการคำนวณกำไร
2. ระดับของความมี สหสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางบัญชีกับความป็นจริงทางเศรษฐกิจที่อยู่เบื้องหลังการคำนวณกำไร
3. ความผันผวนขึ้นลงหรือความมีเสถียรภาพของกำไร
4. ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์สิทธิกับกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังกำไร
5. ระดับของการก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่เพียงพอต่อการรักษาสินทรัพย์ (ระดับทุน) ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานและต่อการเพิ่มผลกำไรในอนาคต
6. ระดับของการพึ่งพิงรายการที่มีไม่เงินสด (Noncash items) ในการก่อให้เกิด กำไร
7. ระดับของการพึ่งพิงรายการที่มีได้มาจากการดำเนินงาน(Non-operation items)
8. ระดับของการใช้ประโยชน์จากต้นทุนคงที่ในการดำเนินงาน (Degree of operating leverage) ระดับของการใช้ประโยชน์จากเงินทุนที่ได้มาจากการก่อหนี้(Degree of financial leverage) และอัตราการยกระดับรวม (Combined leverage)

การวิเคราะห์คุณภาพกำไร เพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของกำไร ซึ่งเกิดจากรูปแบบ วิธีการทางบัญชี การปฏิบัติ ภาวะเศรษฐกิจและการดำเนินงานของกิจการที่ผู้วิเคราะห์ต้องหาสาเหตุที่ทำให้กำไรผิดปกติกิจการทางบัญชี เหล่านั้น เพื่อทำการแก้ไขหรือปรับปรุงให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และเป็นตัวเลขที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การวัดคุณภาพกำไร

การวัดคุณภาพกำไรเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์งบการเงินของธนาคารเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของธนาคาร โดยใช้การวิเคราะห์จากอัตราส่วนทางการเงินซึ่งมี ดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย
4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย
5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

เพอร์ พุมทรัพย์ (2528 : 265-261) ให้แนวคิดที่ว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า การวัดความสามารถในการทำกำไร เป็นวิธีวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ดีที่สุดของธุรกิจ เป็นการวัดผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ในธุรกิจ และการวิเคราะห์

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมสามารถชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของบริษัท และยังสามารถชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในความมั่นคงของธุรกิจนั้นอีกด้วย

เพชรี ชุมทรัพย์ (2538 : 250) ได้อธิบายว่า การวัดอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (Return on Investment-ROI) เป็นเกณฑ์ในการวัดผลปฏิบัติงานที่มีความสำคัญมากเกณฑ์ในการวัดการปฏิบัติงานมีหลายอย่าง เช่น วัดจากการเปลี่ยนแปลงในยอดขาย เปลี่ยนแปลงในกำไรหรือวัดจากผลผลิตที่ได้ การวัดแต่ละอย่างมิได้เป็นเกณฑ์วัดที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ เกณฑ์การวัดที่ดี ควรวัดจากกำไร ซึ่งก็เป็นปัญหาอีกว่ากำไรมากหรือน้อยเปรียบเทียบกับอะไร ทางหนึ่งทำให้เราทราบถึงภาวะในการหากำไรของบริษัทก็คือ เปรียบเทียบกำไรที่ทำได้กับขนาดของเงินที่ลงทุน

ดังนั้น วิธีการวัดการปฏิบัติงานของธุรกิจด้วยกำไรสุทธิต่อเงินลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ จึงเป็นวิธีที่ใช้ได้และใช้กันอย่างกว้างขวาง

ประทุมวรรณ อุคมสุวรรณกุล และคณะ (2532 : 297) ให้ความหมายว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์คือ อัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีกับสินทรัพย์ของบริษัทที่มีอยู่ ถ้าผลตอบแทนของสินทรัพย์ต่ำก็แสดงว่ากิจการยังไม่ได้ใช้สินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่เพื่อหากำไรได้เต็มที่ หรือใช้สินทรัพย์รวมที่กิจการมีอยู่ไม่ได้ผลเท่าที่ควรและอาจกล่าวได้ว่าในการหากำไรของเมื่อเทียบกับเงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น

วิชาญ ฤทธิรงค์ (2534 : 638) ได้อธิบายว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ แสดงประสิทธิภาพของการใช้เงินทุนลงทุนไปในสินทรัพย์ว่าได้ผลตอบแทนเท่าใด ถ้าอัตราส่วนสูงแสดงว่าได้ใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพไม่เกิดการเปลืองเปลำ

สุภาพร พรนภา (2540 : 41,55) ให้แนวคิดว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เพื่อพิจารณาว่าบริษัทมีการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่หรือไม่ เพื่อที่จะทำให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด และมีการเสี่ยงภัยน้อยที่สุดเท่าที่ทำได้

ภฤตติกา แสนโกชน (2541 : 42) ให้แนวคิดว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จะทำให้รู้ว่าการลงทุนในสินทรัพย์ของกิจการนั้นจะทำให้ได้กำไรมากน้อยเพียงใด ถ้าผลลัพธ์ยิ่งสูงแสดงว่าการใช้สินทรัพย์มีประสิทธิภาพสูงอาจเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่นสูงกว่าหรือไม่ ถ้าสูงว่าก็ใช้สินทรัพย์มีประสิทธิภาพมากกว่า

นิลนถ หฤทัยจิตรโชค (2539 : 66) ได้อธิบายว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด เป็นการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานขั้นแรกจัดเป็นตัวเลขที่มีอิทธิพลสำคัญที่สุดต่อผลตอบแทนของทุน และเป็นอัตราส่วนซึ่งผู้บริหารสามารถควบคุมได้มากที่สุด

เบญจวรรณ รัชนีสุธี (2536 : 35) ให้แนวคิดว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์นี้จะบอกให้ทราบว่าธุรกิจได้บริหารสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ คือ กำไรมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่าธุรกิจใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดกำไรมีประสิทธิภาพมาก

ปนัดดา อินทร์พรหม (2537 : 36) ให้แนวคิดที่ว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จะประเมินถึงประสิทธิผลในการจัดการทรัพยากรของบริษัท อัตราส่วนนี้บางครั้งเรียกว่าอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน

เมธี พึ่งสุนทรบัตร์ (2542 : 166-167) ให้แนวคิดที่ว่า ผลตอบแทนจากการลงทุน(Return on Investment) ผลตอบแทนจากการลงทุนจะถูกใช้เป็นตัววัดผลการดำเนินงานของกิจการแม้ว่าค่าดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของกิจการก็ตาม แต่ค่าที่ได้โดยทั่วไปแล้วมักจะถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริง อัตราส่วนหลักที่ใช้ในการประเมินผลตอบแทนจากการลงทุนมีอยู่ 2 อัตราส่วนด้วยกัน ได้แก่ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on total Assets – ROA) และผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity –ROE)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมจะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ของกิจการในการก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ROE เป็นอัตราที่เกิดจากการวัดผลตอบแทนที่เกิดขึ้นกับส่วนของผู้ถือหุ้น ค่า ROE และ ROA จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

เพชรวิ ขุมทรัพย์ (2528 : 265-266) ให้แนวคิดที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นการวิเคราะห์เฉพาะเงินทุนของผู้ถือหุ้นสามัญ ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม คือภาวะผูกพันทางการเงิน (Financial Leverage) กับภาษี เมื่อธุรกิจจัดหาเงินทุนเข้ามาโดยการก่อหนี้สัดส่วนในหนี้สินจะเพิ่มขึ้น จำนวนดอกเบี้ยจ่ายสูงขึ้นด้วย ถ้าธุรกิจนั้นสามารถหากำไรได้เท่าเดิมหรือเพิ่มขึ้นแล้วอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นด้วย

ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล และคณะ (2532 : 349) ให้ความหมายว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของเงินทุนส่วนที่บริษัทได้มาจากผู้ถือหุ้นสามัญหรือดูว่าการที่ผู้ถือหุ้นนำเงินมาลงทุนในบริษัทแล้วจะได้ผลตอบแทนสักเท่าใด เงินทุนที่นำมาลงทุนในธุรกิจนั้นก็เพื่อที่จะหารายได้และทำกำไรให้กับบริษัท ดังนั้นอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจึงเป็นเครื่องวัดเบื้องต้นถึงความสำเร็จของกิจการและประสิทธิภาพของผู้บริหารด้วย

วิชาญ ฤทธิรงค์ (2534 : 638) ได้อธิบายว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของเจ้าของ ซึ่งอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นนี้อย่างน้อยก็ควรจะมีค่าสูงกว่าค่าของการเสียโอกาส (opportunity cost) ในการนำเงินมาลงทุนในกิจการแทนที่จะนำไปทำอย่างอื่น

ศุภาพร พรนภา (2540 : 56) ให้แนวคิดที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นนี้ ใช้วัดประสิทธิภาพของผู้บริหารงานทั้งหมดว่าบริษัทได้ใช้ทรัพย์สินทั้งหมดของบริษัทไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ถือหุ้นเมื่อใด ซึ่งจะรวมทรัพย์สินที่บริษัทได้มาจากการกู้ยืม เพราะถ้าหากว่าบริษัทกู้ยืมมาในอัตราดอกเบี้ยที่ถูกกว่าประโยชน์ที่พึงจะได้รับ (Trading on Equity or Leverage) แล้วผลประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นย่อมตกเป็นส่วนของผู้เป็นเจ้าของ

ศุมาลี จิระมิตร (2539 : 56) ได้อธิบายว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงกำไรสุทธิที่เป็นของผู้ถือหุ้น เมื่อเทียบกับจำนวนเงินลงทุนที่ได้จากส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อวิเคราะห์สมรรถภาพในการทำกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้นของกิจการอัตราส่วนนี้จะเป็นอัตราส่วนแสดงการวัดความสามารถในการทำกำไรโดยรวมของกิจการ

กฤตติกา แสตนโกชน (2541 : 42) ได้อธิบายว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นว่าการลงทุนในหุ้นสามัญทำให้เกิดกำไรอย่างน้อยเพียงใด ถ้าสูงก็แสดงว่ากำไรจากการลงทุนสูง ซึ่งจะเห็นว่าความสามารถผู้บริหารว่าสามารถบริหารงานให้เจ้าของได้รับผลตอบแทนสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่เจ้าของต้องการเป็นอย่างยิ่ง

นิฤบถ หฤทษ์วิจิตรโชค (2539 : 66) ให้แนวคิดที่ว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสำคัญมากที่สุดในการเงิน กล่าวคือ วัดผลตอบแทนสูงสุดต่อผู้ถือหุ้น ซึ่งสัมพันธ์กับเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นหากผลลัพธ์เป็นค่าตัวเลขที่สวยงามก็จะนำความสำเร็จโดยทำให้ราคาหุ้นสูงขึ้นและการเพิ่มทุนใหม่ทำได้ง่ายขึ้น ในสภาวะตลาดที่เหมาะสมสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้บริษัทเติบโตขึ้นและนำไปสู่ผลกำไรที่มากขึ้นต่อไป ทั้งหมดนี้จะนำไปสู่มูลค่าของบริษัทที่มากขึ้นและความมั่งคั่งของเจ้าของที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

เบญจวรรณ รักรัษฏี (2536 : 36) ได้อธิบายว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นถึงเงินของธุรกิจจากส่วนของผู้ถือหุ้น เจ้าของธุรกิจ คือผู้ถือหุ้นนั้นได้นำไปลงทุนและได้บริหารการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจเป็นอย่างไร นั่นคือ ถ้าการบริหารงานมีประสิทธิภาพก็ก่อให้เกิดกำไรสูงขึ้น และเปรียบเทียบให้เห็นถึงกำไรที่เกิดขึ้นจากเงินทุนส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งถือเป็นเงินทุนถาวรของธุรกิจ ดังนั้น จะทราบได้ว่าเงินทุนของผู้ถือหุ้นนั้น ๆ สามารถทำกำไรได้เท่าใด

บริษัทหลักทรัพย์ เอกธำรง จำกัด(มหาชน) (2536 : 4) ได้วิเคราะห์ ROA,ROE และกำไรสุทธิ พบว่า ความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ที่ดีส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์(ROA) มีแนวโน้มที่สูงขึ้นมาตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา กล่าวคือ ในปี 2531 มีค่าเพียง 0.51% เพิ่มขึ้นเป็น 1.29% ในปี 2535 และ 1.57% ณ สิ้นมิถุนายน 2536 นี้ อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ กล่าวคือ มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นจาก 9.25% ในปี 2531 เป็น 19.37% ในปี 2535 และ 21.91% ณ สิ้นมิถุนายน 2536 สำหรับกำไร

สุทธิของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีค่าสูงขึ้นตลอดเวลา โดยเพิ่มจากประมาณ 4,000 ล้านบาทในปี 2530 เป็น 31,000 ล้านบาท ในปี 2535 และคาดว่าจะมีค่าประมาณ 42,400 ล้านบาทในปี 2536 นี้ หรือมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาประมาณ 49% ต่อปี

ตารางที่ 1 อัตราส่วนทางการเงินของระบบธนาคารในช่วงปี พ.ศ.2531-2535

(หน่วย : %)

รายการ	2531	2532	2533	2534	2535	2536H1
อัตราการเติบโตของเงินฝาก	19.50	25.73	26.73	20.49	15.88	8.27*
อัตราการเติบโตของเงินสินเชื่อ	22.63	27.78	34.51	21.74	19.72	8.73*
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	0.51	0.63	0.93	0.95	1.29	1.57
อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น	9.25	11.51	16.27	15.27	19.37	21.91
อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ	33.63	49.93	85.63	25.44	59.52	49.25

หมายเหตุ * เงินฝากและสินเชื่อ ณ 30 มิถุนายน 2536 เปรียบเทียบกับ ณ 31 ธันวาคม
ที่มา : บริษัทหลักทรัพย์ เอกธำรง จำกัด (มหาชน), 2536.

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้บริหารในการจัดการและบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ ทั้งนี้ คุณภาพของกำไรสามารถจ่ายผลตอบแทน และจัดสรรกำไรให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยการผลตอบแทน และที่เหลือเป็นกำไรสะสม ขณะเดียวกันคุณภาพยังขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยหนึ่งมากระทบคุณภาพของกำไร แต่อย่างไรก็ดีการตัดสินใจการดำเนินงานของผู้บริหารก็เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้กำไรมีคุณภาพได้เช่นกัน

อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย และเงินปันผลจ่าย

นิลกุล หฤทัยจิตร โสค (2539 : 204) ให้แนวคิดว่า ธุรกิจที่มีค่ามากที่สุดในการเข้าครอบครองหรือซื้อ คือธุรกิจที่มีการเติบโตและผลกำไรสูง บริษัทที่มีค่าน้อยที่สุดมิใช่บริษัทที่มีการเติบโตหรือมีผลกำไรต่ำ เพราะถึงแม้ว่าบริษัทนั้นอาจไม่มีมูลค่ามากนักแต่ก็ไม่เป็นอันตราย บริษัทที่แย่ที่สุดคือ บริษัทที่มีการเติบโตสูงและมีผลกำไรต่ำ หากบริษัทนั้นมีอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อยอดขายสูงอยู่ด้วยความหาหนะทางการเงินอาจเกิดขึ้นได้ทุกขณะ

เมธี พึ่งสุนทร บัตรี (2541: 176) ได้อธิบายว่า การประเมินคุณภาพกำไรต้องพิจารณาอัตราการเติบโตของกิจการ (Growth Ratios) ซึ่งเป็นตัววัดที่บ่งบอกว่ากิจการสามารถรักษา

ตำแหน่งของการดำเนินงานของกิจการในอุตสาหกรรมได้ดีเพียงไร ซึ่งอัตราการเจริญเติบโตของกิจการที่นิยามวัดกันได้แก่

1. อัตราการเติบโตของยอดขาย
2. อัตราการเติบโตของกำไรจากการดำเนินงาน
3. อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ
4. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น
5. อัตราการเติบโตของเงินปันผลต่อหุ้น

ซึ่งต้องทำการวิเคราะห์การเติบโตของกิจการเทียบกับกิจการอื่นในอุตสาหกรรมโดยการวิเคราะห์ควรทำทั้งในระยะสั้น 3-5 ปี และระยะยาว 10 ปี เพื่อจะได้มองเห็นภาพแนวโน้มการเติบโตของกิจการในระยะเวลายาวนาน ถ้ากิจการมีอัตราการเติบโตลดลงเรื่อย ๆ เมื่อเทียบกับกิจการอื่น ๆ แล้วก็แสดงว่ากิจการดังกล่าวมีปัญหาที่ต้องรีบแก้ไข เนื่องจากอัตราการเติบโตเป็นตัวบ่งบอกถึงกระแสเงินสดที่จะได้รับ ดังนั้น ถ้าอัตราการเติบโตต่ำลงเรื่อย ๆ กระแสเงินสดก็ลดลงเรื่อย ๆ เช่นกัน และจะส่งผลให้มูลค่าของกิจการลดลง ราคาหุ้นของกิจการก็จะลดลงเช่นกัน

อานวธ ลิขิตพิชญกุล (2521 : 304) ได้อธิบายว่า เงินปันผลสัมพันธ์กับกำไร อัตราส่วนการจ่ายเงินปันผล (Dividend Payout Ratio) ผู้บริหารต้องการรักษาอัตราส่วนการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นไว้คงเดิม ถึงแม้ว่าธุรกิจต้องเผชิญกับกับกำไรที่ลดลงก็ตาม ทั้งนี้ ยกเว้นในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ดังนั้น ถ้ากำไรเติบโตขึ้น เงินปันผลก็ควรจะเติบโตขึ้นในอัตราเดียวกันซึ่งเป็นแนวโน้มของกำไรและเงินปันผลค่อนข้างมีเสถียรภาพ เราจึงสามารถนำมาใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของหุ้นได้

กำไรที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้การเติบโตของกำไรต่อหุ้นและการเติบโตของเงินปันผลเติบโตตามผลกำไรที่ได้ ขณะเดียวกัน ภาวะเศรษฐกิจและนโยบายทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันผลประกอบการขาดทุนของกิจการที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ปนัดดา อินทร์พรหม (2537 : 37-38) ได้อธิบายว่า อัตราส่วนการเจริญเติบโต ประเมินให้ทราบถึงความสามารถของธุรกิจในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมที่ธุรกิจดำเนินอยู่ ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางด้านภาวะเงินเฟ้อภายใต้อัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริง

ตารางที่ 2 ข้อมูลอัตราการเจริญเติบโตของบริษัทในช่วงเวลา 5 ปี (ปี 2526 –2531)

รายการ	บริษัท ชำนิ-ชำนาญ จำกัด (%)	อัตราส่วนอุตสาหกรรม โดยเฉลี่ย (%)
ยอดขาย	7.4	7.2
กำไรสุทธิ	3.7	7.8
กำไรสุทธิต่อหุ้น	3.7	8.2
เงินปันผลจ่ายต่อหุ้น	3.7	6.4

ที่มา : การบริหารการเงินธุรกิจ, 2537.

แสดงว่า อัตราการเจริญเติบโตของยอดขายมีอัตราใกล้เคียงกับอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม กำไรสุทธิของบริษัท ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการหากำไรของธุรกิจมีเพียงครึ่งหนึ่งของอัตราส่วนอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ย ส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น และเงินปันต่อหุ้นนั้นมีอัตราการเจริญเติบโตเท่ากัน โดยกำไรสุทธิต่อหุ้นมีอัตราการเจริญเติบโตน้อยกว่าอัตราส่วนอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยประมาณครึ่งหนึ่ง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

เมธี พึ่งสุนทรบัตร์ (2541 :174) ได้อธิบายว่า การประเมินลักษณะ และความเสี่ยงของกิจการรวมทั้งคุณภาพในการบริหารงานของกิจการนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาได้แก่ แนวโน้มที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอของกำไรของกิจการ โดยตัววัดที่เลือกใช้จะได้แก่

1. กำไรที่รายงานโดยเฉลี่ยในงบกำไรขาดทุน
2. กำไรภายใต้สภาพที่เลวร้ายโดยเฉลี่ย
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. Coefficient of Variation

การใช้เทคนิคเหล่านี้แล้วกำไรที่ใช้ในการพิจารณาดังเป็นข้อมูลต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง (5-10ปี) ความแปรปรวนของกำไรของกิจการมีค่าที่ต่ำ

Timothy E. Johnson (1983 : 15 อ้างถึงใน ปรีชาวดี บุญทับ, 2530 : 1) การลงทุนในหลักทรัพย์ผู้ลงทุนจะคำนึงถึงผลตอบแทนที่ควรจะได้รับ และความเสี่ยงจากการลงทุนเช่นเดียวกับการลงทุนประเภทอื่น ๆ โดยผู้ลงทุนจะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนที่คาดหวังสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง หรือในทางกลับกันจะเลือกหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด ณ ระดับผลตอบแทนหนึ่งอย่างไรก็ตามอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ในทางบวก (Positive Correlation) หลักทรัพย์ตัวใดที่มีความเสี่ยงมากก็จะให้ผลตอบแทนที่คาดหวังมาก หลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงน้อยก็จะให้ผลตอบแทนน้อยลง หลักทรัพย์แต่ละชนิดมีความเสี่ยงไม่เท่ากัน ดังนั้น ผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์เหล่านี้จึงย่อมแตกต่างกันไปด้วย

อำนาจ ทิยาทิพย์กุล (2521 : 37) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราผลตอบแทนเป็นการวัดความไม่แน่นอน หรือความเสี่ยงภัย ถ้าการกระจายมีมาก แสดงว่าความไม่แน่นอน หรือความเสี่ยงภัยมีมากนั้นคืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเปลี่ยนแปลงมากย่อมมีความไม่แน่นอนมาก

ถ้าไรของธุรกิจจะถูกกระทบโดยปัจจัยที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ ทำให้กำไรของกิจการมีความไม่แน่นอน และเกิดความเสี่ยง สิ่งเหล่านี้จะทำให้เราไม่สามารถทราบถึงกำไรของกิจการจะเป็นไปในทิศทางใดภายใต้ข้อสมมติของกิจการว่ากิจการอยู่ในภาวะการณ์ใด ทั้งนี้ ถ้ากิจการที่มีความเสี่ยงสูงจะคาดหวังผลตอบแทนสูงกว่ากิจการที่ความเสี่ยงต่ำ ดังนั้น ธุรกิจควรจะคำนึงถึงสถานการณ์ สภาพตลาด และความเสี่ยงของผลตอบแทนในการตัดสินใจที่จะลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ๆ หรือรักษาระดับของกำไรให้เป็นที่เชื่อถือของผู้ลงทุน

ลักษณะคุณภาพของกำไร

ธวัช อานันโทไทย (2537 : 14) ให้แนวคิดว่า ผู้บริหารควรจะใช้ความระมัดระวังในการบริหารกิจการ ทั้งนี้ ย่อมรวมไปถึงนโยบายการบัญชีที่เลือกใช้ด้วย เมื่อใดที่สังเกตพบว่าผู้บริหารได้ดำเนินการผิดปกติไปจากหลักการ นักวิเคราะห์ควรจะเริ่มต้นตัว และเร่งเสาะหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมทันที กำไรที่มีคุณภาพจะมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. มาจากหลักบัญชีที่ระมัดระวัง (Conservative)
2. มาจากรายได้ปกติ และมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นได้อีก
3. มาจากรายได้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย
4. มาจากรายได้ที่เติบโตขึ้นอย่างแท้จริง โดยมีกำไรมาจากผลประโยชน์ทางภาษี
5. มาจากโครงสร้างอัตราส่วนหนี้ต่อทุนที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงที่เกินความจำเป็น
6. การเติบโตของกำไรมาจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่ภาวะเงินเฟ้อ
7. เป็นกำไรที่มีลักษณะคงเส้นคงวา และเกี่ยวข้องกับอนาคตของบริษัท
8. มาจากรายได้ที่ไม่ใช่ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

เมธี พึ่งสุนทรบัตร (2541:114 -115) ได้อธิบายถึง

ลักษณะกำไรที่มีคุณภาพ

1. เป็นกำไรที่เกิดจากนโยบายการบัญชีที่แท้จริงทางเศรษฐศาสตร์ของรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจการ

2. กำไรที่มีแนวโน้มการเติบโตที่สม่ำเสมอ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อระดับกำไร ในอนาคตของกิจการต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถคาดการณ์ได้

3. กำไรอันเกิดจากการประมาณการต่าง ๆ ทั้งในสภาวะปัจจุบัน และอนาคตของกิจการ ที่มีความถูกต้องใกล้เคียงกับความจริง สมมติฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการประมาณไม่ควรที่จะมองในแง่ คืบเกินไปโดยจากการคาดการณ์ถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

4. กำไรของกิจการควรสม่ำเสมอ ซึ่งรวมความถึงการที่ส่วนประกอบในงบกำไรขาดทุนมีการเกิดขึ้นอย่างเป็นประจำ และเป็นปกติของกิจการ

5. มีการสำรองค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอสำหรับการบำรุงรักษาสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานต่อไป ซึ่งจะเป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อสภาพในการทำกำไรของกิจการในอนาคต

ลักษณะของกำไรที่ไม่มีคุณภาพ

1. มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการบัญชีที่ไม่ได้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงทางเศรษฐศาสตร์
2. มีการตั้งหักค่าใช้จ่ายค้างจ่ายที่ไม่ควรตั้งหัก
3. มีการรับรู้รายได้ก่อนที่รายได้จะเกิดขึ้นจริง หรือรับรู้รายได้ช้ากว่าความเป็นจริง
4. มีการต่อให้เห็นถึงการตกแต่งตัวเลขทางด้านบัญชี
5. กิจการมีการตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่ายที่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง
6. ประมาณการต่าง ๆ ทางด้านรายได้ และค่าใช้จ่ายค่อนข้างขาดหลักเกณฑ์ และเป็นการใช้ความคิดเห็นส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่

7. มีการแสดงสินทรัพย์ที่สูงกว่าความเป็นจริง และแสดงหนี้สินที่ต่ำกว่าความเป็นจริง
8. สินทรัพย์ที่แสดงในปัจจุบันมีความเสี่ยงในเรื่องความเป็นไปได้ในการเกิดขึ้นจริงในอนาคต

9. มีการลดค่าใช้จ่ายซึ่งมีลักษณะของการลงทุน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการชะงักงันในการเติบโตในอนาคตของกิจการ

10. ระดับความเสี่ยงในการดำเนินงานของกิจการมีค่าสูง

11. ระดับความแปรผันของการดำเนินงานของกิจการที่มีต่อวงจรการขึ้นลงของเศรษฐกิจ

12. ระดับผลกระทบของภาวะเงินเฟ้อที่ถูกแฝงอยู่ในตัวเลขกำไรสุทธิ

ลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพหรือเป็นกำไรที่มีเสถียรภาพ เป็นกำไรที่แท้จริงที่เกิดจากความเข้าใจในหลักการทางบัญชี ภาวะเศรษฐกิจ และความระมัดระวังในการปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงจากการดำเนินงานของกิจการ และกำไรที่ไม่มีคุณภาพ เนื่องจากการปฏิบัตินั้นอาจจะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับภาวะการที่เกิดขึ้น อาจเป็นกำไรที่มีความเสี่ยงต่อการล้มเหลวทางธุรกิจได้ ดังนั้น ลักษณะคุณภาพกำไรทั้ง 2 ลักษณะที่กล่าวมานี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ผู้วิเคราะห์จะใช้

จรรยาบรรณของวิชาชีพในการวิเคราะห์ตัวเลขกำไรให้เป็นกำไรที่มี คุณภาพเพื่อให้ธุรกิจมีความ เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

สิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

ธวัช อานันโทไทย (2537 : 14) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า การวิเคราะห์ คุณภาพกำไร คือ การช่วยให้สังเกตการเปลี่ยนแปลงของกิจการที่ผู้บริหารพยายามแอบซ่อนไว้โดย อาศัยช่องว่างของหลักการบัญชีต่าง ๆ ดังนี้

1. มีรายได้ที่เข้าใจยาก และต้องอธิบายชาวเป็นพิเศษ รายได้เหล่านี้อาจจะมาจากความ พยายามของผู้บริหารที่จะสร้างตัวเลข
2. รายงานของผู้สอบบัญชีที่ชาวผิดปกติ ใช้คำพูดแปลก ๆ ออกรายงานซ้ำผิดปกติ หรือการเปลี่ยนแปลงผู้สอบบัญชี แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและผู้สอบบัญชีมีการขัดแย้งกัน
3. การเปลี่ยนนโยบายบัญชี โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายที่ระมัดระวังมา เป็นนโยบายที่หละหลวมมากขึ้น
4. รายได้ที่เพิ่มมาจากบัญชีถูกหนีอย่างผิดปกติ ผู้บริหารอาจจะพยายามเพิ่มยอดขาย และกำไรจากการขายด้วยเครดิต ซึ่งอาจมีปัญหาในการเรียกเก็บในภายหลัง
5. การขายทรัพย์สินของบริษัท เช่น ที่ดิน อาจเป็นการทำเพื่อสร้างตัวเลขกำไรให้เข้า เป้าในระยะสั้น
6. การลดลงของกำไรจากการขาย (Gross Margin Percentage) อาจเกิดจากการแข่งขัน ที่สูงขึ้น ต้นทุนสูงขึ้น หรือ อัตราส่วนผสมการขายของสินค้าต่าง ๆ เปลี่ยนไป
7. เงินกู้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ ผู้บริหารอาจจะต้องการใช้เงินเพื่อสนับสนุนการ ขายโดยเครดิต เพื่อทำยอดขาย
8. หนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติอาจเกิดจากการที่ผลประกอบการ ไม่สามารถสนับสนุน การเงินของบริษัทได้ ทำให้ต้องกู้ยืม
9. กำไรที่เพิ่มมาจากการลดลงของรายจ่ายที่เกี่ยวกับอนาคตของบริษัทอาจจะพยายาม ทำกำไรระยะสั้น เพื่อให้เข้าเป้าหมายที่วางไว้

Pearlman, 1978 (อ้างถึงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์ , 2542 : 27 - 29) ได้อธิบายถึง ลักษณะของรายการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ดังนี้

1. ไม่สามารถปรับราคาสินค้าได้และไม่สามารถควบคุมต้นทุนได้ หรือส่วนผสม ผลิตภัณฑ์ที่กิจการทำอยู่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
2. การเพิ่มขึ้นในเงินกู้ยืม แสดงให้เห็นถึงกิจการกำลังประสบปัญหาในการจัดหา เงินทุนเพื่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จากแหล่งเงินทุนภายในกิจการ

3. การเพิ่มขึ้นของบัญชีลูกหนี้ หรือรายได้ค้างรับที่แตกต่างไปจากยอดที่กิจการ ประสบอยู่ในอดีตอย่างเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นถึงกิจการได้มีการให้สินเชื่อทางการค้าเพื่อกระตุ้น ยอดขาย เพื่อทำกำไรให้เข้าเป้า อาจเป็นยอดขายที่ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินแก่ผู้ขายตามมาใน ภายหลัง

4. รายงานของผู้สอบบัญชีที่ชาวพิศปกติ มีการใช้คำพูดที่แปลก ๆ มีการกล่าวถึงความไม่แน่นอนต่าง ๆ ที่มีสาระสำคัญ มีการออกรายงานที่ต่ำกว่าปกติ หรือมีการชี้แจงถึงการ เปลี่ยนแปลงตัวผู้สอบบัญชี แสดงให้เห็นถึง ผู้บริหารกับผู้สอบบัญชีมีความเห็นที่ขัดแย้งกัน เกี่ยวกับรายการบางรายการว่าควรจะมีวิธีปฏิบัติทางบัญชีอย่างไรจึงจะเกิดความเหมาะสม

Schilit, 1993 (อ้างถึงใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์ , 2542 : 29 - 31) ได้อธิบายถึงลักษณะ รายการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ดังนี้

1. เงินสดบางส่วนของกิจการมีข้อจำกัดในการใช้
2. บัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับ
 - 2.1 ลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับค้างชำระเกินกำหนดค่อนข้างมาก
 - 2.2 บัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับที่ชดสูงขึ้นไปในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อน ๆ
 - 2.3 การพึ่งพิงอยู่กับลูกค้าเพียงรายเดียว หรือสองสามราย
 - 2.4 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้าที่ลดลง
 - 2.5 มีจำนวนสูงที่ยังไม่พ้นระยะเวลาที่ให้สิทธิแก่ลูกค้าในการส่งคืนสินค้า
3. สินค้าคงเหลือ
 - 3.1 สินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้นในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อน ๆ
 - 3.2 สินค้าคงเหลือที่กิจการนำไปใช้เป็นหลักทรัพย์สินค่าประกัน
 - 3.3 การประกันภัยที่อาจทำไว้ไม่เพียงพอ
 - 3.4 การเปลี่ยนแปลงวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ
 - 3.5 การนำต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องมารวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าคงเหลือ
4. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด
 - 4.1 การโอนถ่ายจากสินทรัพย์หมุนเวียนไปเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
 - 4.2 การบันทึกเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดไว้สูงเกินกว่า ต้นทุนที่กิจการได้มา
 - 4.3 ไม่มีการตัดจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดที่มีความเสี่ยงต่อการลดลงมรดกค่าอย่างถาวรออกจากบัญชี

5. สินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
 - 5.1 เครื่องจักร และเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย
 - 5.2 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงที่สูง
 - 5.3 ผลผลิตที่ตกลง
 - 5.4 การคิดค่าเสื่อมราคาที่สูงเกินไป
 - 5.5 การเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา
 - 5.6 การขยายระยะเวลาการตัดค่าเสื่อมราคา
 - 5.7 ค่าเสื่อมราคาที่ลดลง
 - 5.8 การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีเป็นจำนวนมาก
6. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
 - 6.1 ระยะเวลาการตัดจำหน่ายที่ยาวเกินไป
 - 6.2 ขยายระยะเวลาการตัดจำหน่าย
 - 6.3 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมและส่วนของผู้ถือหุ้นมีสัดส่วนค่อนข้างสูง
 - 6.4 ข้อคดของบัญชีค่าความนิยมค่อนข้างสูงทั้ง ๆ ที่ศักยภาพในการทำกำไรของบริษัทที่ถูกลงทุนเริ่มถดถอย
7. หนี้สินโดยประมาณ (Estimated liabilities) แสดงไว้ต่ำเกินไป

สิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร อาจเกิดจากการบันทึก และการใช้นโยบายการบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เป็นเหตุผลหนึ่งที่ช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถทราบถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขกำไรที่อาจเกิดจากผู้บริหาร หรือมีการเจาะจงเลือกวิธีปฏิบัติให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารซึ่งบางครั้งการปฏิบัติกับหลักการบัญชีที่ได้กำหนดไว้ อาจจะมีการขัดแย้งกัน แต่อย่างไรก็ดี การปฏิบัติควรจะเป็นไปตามหลักการบัญชี หรือเลือกนโยบายการบัญชีที่สอดคล้องกับความเป็นจริงเทียบกับวิธีทางบัญชีที่กิจการใช้อยู่ และที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งก็คือ ผู้ปฏิบัติผู้ตรวจสอบบัญชีทั้งภายในและภายนอกควรจะให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะได้แก้ไขข้อบกพร่องของตัวเลขกำไรให้เป็นกำไรที่มีคุณภาพ

ทฤษฎีการวิเคราะห์คุณภาพกำไร

วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (2542 : 35 - 42) ได้กำหนดการจัดอันดับคุณภาพกำไรโดยการใช้อยู่ Ranked Order Analysis Program คือ วิธีการจัดอันดับคุณภาพ การใช้วิธีการดังกล่าว เพื่อที่จะจัดอันดับคุณภาพกำไรในอดีตของแต่ละกิจการการประเมินความมีคุณภาพกำไรของแต่ละกิจการจะ

พิจารณาจากอัตราส่วนทางการเงิน 8 ประเภท ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบคุณภาพของหลักทรัพย์ของกิจการทั้งหมด

ภายใต้วิธีการ Ranked Order Analysis Program นั้นการประเมินคุณภาพค่าใดจะไม่คำนึงถึงแนวทางปฏิบัติทางบัญชีที่กิจการใช้อยู่ นอกจากนี้นักวิเคราะห์จะต้องตระหนักด้วยว่าโปรแกรมดังกล่าวไม่ใช่เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการประเมินหลักทรัพย์ และก็ไม่ได้หมายความว่ากิจการที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพค่าใดนั้นจะต้องมีขนาดใกล้เคียงกัน ผลรวมของการจัดอันดับโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ในโปรแกรมดังกล่าวซึ่งเริ่มตั้งแต่ 1 ไปจนถึง 10 คะแนนจะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถเปรียบเทียบคุณภาพค่าใดระหว่างกิจการได้

Faulkner, Dawkins & Sullivan ได้แสดงข้อคิดเห็นบางประการของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งได้แสดงปัจจัย 8 ประเภทที่นำมาใช้ในการจัดอันดับคุณภาพค่าใดของแต่ละกิจการ

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาเป็นตัววัดความสามารถในการทำกำไรขั้นพื้นฐานของกิจการ
2. อัตราส่วนสินทรัพย์รวมเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นตัววัดความยืดหยุ่นทางการเงินของกิจการ
3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา การใช้ช่วงเวลา 10 ปีในการคำนวณอัตราการเติบโตของกำไรก็เพื่อชดเชยการวัดอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ที่ใช้อายุที่สั้นกว่าในการคำนวณซึ่งให้น้ำหนักความสำคัญของข้อมูลในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาเสียมากกว่า ซึ่งอาจส่งผลให้การประเมินธุรกิจที่ขึ้นลงตามวัฏจักรเกิดการผิดพลาดขึ้น
4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายในรอบ 10 ปีที่ผ่านมาเป็นตัวบ่งบอกว่ากิจการได้มีการจัดสรรกำไรไปสู่ผู้ถือหุ้นบ้างหรือไม่ในช่วงที่ผ่านมา
5. อัตราการลงทุนต่อ (Reinvestment rate) ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา เป็นตัวบ่งบอกการเติบโตของกำไรที่เกิดขึ้น การที่ใช้ช่วงเวลา 5 ปีในการคำนวณอัตราการลงทุนต่อก็เพื่อให้สะท้อนการเติบโตของกำไรปัจจุบันนั่นเอง
6. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเป็นตัววัดความไม่เสถียรภาพของแนวโน้มกำไรในลักษณะปีต่อปี
7. อัตราการจัดหาเงินจากแหล่งเงินทุนภายใน เป็นตัวบ่งบอกระดับของความจำเป็นของกิจการในการจัดหาเงินจากแหล่งภายนอกการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าวจะทำให้รู้ได้ว่าเฉลี่ยโดยใช้ข้อมูลในรอบในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาโดยการเปรียบเทียบความต้องการเงินทุนกับเงินทุนที่สามารถจัดหาได้จากแหล่งการดำเนินงานภายใน(ไม่รวมถึงการก่อหนี้เพิ่มเติมหรือการเพิ่มทุนในระหว่างปี) การใช้ช่วงเวลา 5 ปี ในการคำนวณค่าเฉลี่ยก็เพื่อเฉลี่ยการบิดเบือนอันอาจเกิดขึ้น

กับอัตราส่วนดังกล่าวในปีใดปีหนึ่ง (เช่น การถือสินค้าคงเหลือไว้เป็นจำนวนมากในปีใดปีหนึ่ง เป็นต้น)

8. อัตราภาษีเป็นตัวบ่งชี้การหลบเลี่ยงภาษีของกิจการในวันนี้อาจส่งผลให้กำไรลดลงในอนาคต

คุณภาพกำไรของแต่ละกิจการจะพิจารณาจากผลรวมของการให้คะแนนตั้งแต่ 1-10 คะแนนเป็นแต่ละปัจจัยไป ซึ่งผลรวมที่คำนวณขึ้นค่าเท่าไร กำไรก็มีคุณภาพสูงเท่านั้น

การวัดความแปรปรวนและความเสี่ยง

คุณภาพกำไรอาจวัดได้จากความผันผวนของกำไรไปจากเส้นแนวโน้มกำไรในช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากความผันผวนของกำไรที่น้อยกว่า (กระแสกำไรที่มีเสถียรภาพมากกว่า) จะเป็นตัวบ่งบอกว่าหลักทรัพย์นั้นมีความเสี่ยงต่อการลงทุนน้อยกว่า ความผันผวนของกำไรที่น้อยกว่าจึงตามมาด้วยกำไรที่มีคุณภาพสูงกว่า

ตัววัดในเชิงสถิติที่จะนำมาใช้ในการวัดความแปรปรวนและความเสี่ยงอันเกี่ยวข้องกับกำไร ได้แก่

1. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นตัวบ่งบอกว่ากำไรที่นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างผันผวนไปจากค่าเฉลี่ยของการกระจายตัวเท่าไรเพียงใด ดังนั้น ถ้าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงเป็นตัวบ่งบอกว่ากำไรนั้นมีคุณภาพต่ำ

2. สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน เป็นตัวบ่งบอกของการกระจายกำไรสัมพัทธ์ หรือเป็นตัววัดอัตราร้อยละของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อเทียบกับกำไรโดยเฉลี่ย เนื่องจากในบางสถานการณ์การพิจารณาแค่เฉพาะค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพียงอย่างเดียวอาจก่อให้เกิดการหลงผิดได้

กล่าวโดยสรุป สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนอาจนำมาใช้ในการประเมินความไม่มีเสถียรภาพของกำไรของแต่ละกิจการที่นำมาเปรียบเทียบ ยิ่งสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนของกำไรของกิจการยิ่งมีมากขึ้นเท่าไร กระแสกำไรของกิจการก็ยิ่งมีความเสี่ยงตามมามากเท่านั้น และถือว่าเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ

การใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด

การใช้อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณขึ้นจากงบกระแสเงินสดมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่นักวิเคราะห์มักมีอุปสรรคในการตีความหมายและวิเคราะห์งบการเงิน โดยเฉพาะเมื่อกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์สิทธิกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานไม่สัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน การคำนวณและการใช้กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในการวิเคราะห์งบการเงินน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยขจัดการบิดเบือนอันเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบกำไรของแต่ละกิจการที่คำนวณขึ้นโดย

การใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันอัตราส่วนทางการเงินที่จะกล่าวถึงต่อไปจะช่วยให้เกิดความกระจ่างให้กับนักวิเคราะห์ ดังนี้

1. ชดเชยความจำเป็นในการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ความจำเป็นในการถือสินค้าคงเหลือ ความจำเป็นในการจ่ายเงินปันผล รวมทั้งความจำเป็นในการชำระคืนหนี้เมื่อครบกำหนด
2. กิจการยังคงสามารถรักษาระดับสินทรัพย์ไว้ได้หรือไม่(ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการกับกำไรจากการดำเนินงาน)
3. ค่าเสื่อมราคามีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด การประเมินความสามารถของกิจการในการจ่ายเงินปันผลในรูปเงินสดและความสามารถในการลงทุนต่อ (Reinvestment)

The Fourteen Research Corporation เป็นหน่วยงานที่ทำการวิเคราะห์คุณภาพของหลักทรัพย์ออกอย่างสม่ำเสมอโดยการใช้ตัวแปร 14 ตัวในการจัดอันดับหลักทรัพย์ไปตามระดับของความเสี่ยง ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้ 5 ระดับ การเรียงลำดับจาก 0 ไปจนถึง 5 คะแนน ความเสี่ยงในแต่ละระดับจะเป็นตัวบ่งบอกอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนควรจะได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์นั้น ๆ การจัดอันดับคุณภาพหลักทรัพย์ เป็นการวัดจากความสามารถในการทำกำไรของกิจการที่จะนำไปจัดสรรเงินปันผลในรูปเงินสด ซึ่งกำไรสามารถนำไปจัดสรรเงินปันผลในรูปเงินสดได้มากเท่าไร คุณภาพกำไรก็ยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น

การวัดในรูปอัตราร้อยละของกำไรที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน โดยใช้คะแนนเป็นตัววัดซึ่งเริ่มตั้งแต่ 0 ไปจนถึง 5 คะแนน หากอัตราร้อยละของกำไรที่เปลี่ยนเป็นเงินสดเมื่อเทียบกับกำไรตามที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุนมีมากถึง 95 % ก็จะได้ 5 คะแนนเต็ม คะแนนจะลดทอนไปทีละ 1 คะแนนสำหรับทุก ๆ 10 % ที่กำไรนั้นลดต่ำลงไปกว่าเกณฑ์มาตรฐานคือ 95 %

นอกจากนี้ The fourteen Research Corporation ยังได้เสนอแนะแนวทางการคำนวณกำไรของกิจการเฉพาะกำไรที่พร้อมที่จะนำไปจัดสรรในรูปเงินสดได้ในระหว่างปี โดยตัวเลขกำไรที่คำนวณขึ้นนี้จะนำไปคิดเทียบเป็นอัตราร้อยละของกำไรที่กิจการประกาศออกมาเพื่อวัดความมีคุณภาพกำไรของกิจการ นอกจากนี้ ยังมีรายการอื่นๆ ที่นักวิเคราะห์จะต้องนำไปหักจากกำไรเพื่อคำนวณหากำไรที่จะสามารถนำไปจัดสรรได้ เช่น กำไรจากการขายผ่อนส่ง เป็นต้น

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงิน

1. การวิเคราะห์งบการเงินในระยะเวลาเพียง 5 ปีมาทำการวัดคุณภาพกำไรในอนาคตอาจไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ เนื่องจากขณะนี้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
2. ผลของการวิเคราะห์จากอัตราส่วนเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยชี้แนะในสิ่งที่ควรจะเป็นไปได้ หรืออาจจะไม่เกิดขึ้น

3. เป็นการคาดคะเนเพื่อช่วยให้ผู้บริหารนำมาใช้ในการตัดสินใจในการดำเนินงาน

ธุรกิจธนาคารพาณิชย์

อำนาจ ฎีกาพิทักษ์กุล (2531 : 3-8) ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ด้อยจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้

2. นำเงินนั้นไปใช้ทำประโยชน์ในทางหนึ่งหรือหลายทาง เช่น

2.1 ให้สินเชื่อ ซึ่งได้แก่ ให้กู้ยืมเงิน ซื้อ ซื้อถด รับช่วงซื้อถด ตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้ เนื่องจากได้จ่ายหรือส่งจ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้ยืมเงิน หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเช็คหรือเช็คเครดิต

2.2 ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด

2.3 ซื้อขายปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์อาจกระทำธุรกิจที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องจากการธนาคารพาณิชย์หรือธุรกิจอันเป็นประเพณีที่ธนาคารพาณิชย์พึงกระทำ เช่น การเรียกเก็บเงินตามตัวเงิน การรับรองตัวเงิน ก่อออกเช็คหรือเช็คเครดิต หรือการค้าประกัน หรือธุรกิจทำนองเดียวกันด้วยก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย แต่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นใดมิได้

ในทางปฏิบัติธนาคารพาณิชย์ประกอบกิจการ 2 ประเภท ดังนี้

1. กิจการธนาคารภายในประเทศ ได้แก่ การรับฝากเงิน การรับโอนเงิน การเรียกเก็บเงิน การให้กู้ยืม การซื้อถดตัวเงิน การออกหนังสือค้ำประกันและการรับรอง การให้เช่าตู้รับฝาก การซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล บัตรเครดิตและเช็คการันตี เช็คของขวัญ

2. กิจการธนาคารต่างประเทศ ได้แก่ การเปิดเช็คหรือเช็คเครดิตเพื่อส่งสินค้าเข้า การซื้อถดตัวเงินต่างประเทศค้ำสินค้าออก การเรียกเก็บเงินตามตัวเงินต่างประเทศ การรับโอนเงิน การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การซื้อขายเช็คเดินทาง

สำหรับธุรกิจอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการได้ตามมาตรา 9 ทวิ เพิ่มเติม ได้แก่

1. ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้ดำเนินธุรกิจ แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ชั่วคราว ส่วนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้จากการชำระหนี้ต้องเร่งจำหน่าย

2. ให้จำหน่ายโปรแกรมระบบงานที่ธนาคารได้นำมาพัฒนาแล้วเฉพาะที่เกี่ยวกับการบริการทางการเงิน ไม่ใช่การค้า

3. คิดต่อหรือแนะนำบริษัทประกันภัยทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหนี้ได้

4. ให้บริการหรือวิเคราะห์เพื่อการลงทุน
5. จัดแหล่งเงินทุนให้ผู้กู้แต่ไม่รวมถึงการจัดการให้ผู้กู้ออกตราสารทางการเงิน
6. เป็นที่ปรึกษาให้การซื้อ รวมหรือควบกิจการ
7. ดูแลเก็บรักษาหลักทรัพย์ มอบหรือส่งหลักทรัพย์ รับจ่ายเงินค่าหลักทรัพย์ รับเงินปันผล และค่าผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์ แต่จะรับคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์แทนลูกค้าซึ่งเป็นกิจการหน้ามือไม่ได้

ธุรกิจอื่นตามข้อ 1 – 2 ต้องรับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรณี ส่วนข้อ 3-7 ดำเนินการได้เลย

ความสำคัญและความรับผิดชอบของธนาคารพาณิชย์

จรินทร์ เทศวานิช (2541 : 146-149) ธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทและความสำคัญที่สุดของประเทศ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งระดมเงินออมและแหล่งให้กู้เงินที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ นอกจากนั้นยังมีบทบาทต่อการกำหนดระบบการใช้จ่ายเงิน การเพิ่มหรือลดปริมาณเงิน และเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการดำเนินนโยบายทางการเงิน

ความรับผิดชอบต่อธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์สามารถสร้างเงินตราขึ้นได้เช่นเดียวกับกระทรวงการคลังและธนาคารกลาง โดยหลักการสามัญผู้ที่ดำเนินธุรกิจธนาคาร ย่อมต้องการให้กิจการของตนก้าวหน้า สร้างผลกำไรอย่างมั่นคง และผู้ใช้บริการของกิจการก็ต้องได้รับเงินทุนโดยวิธีกู้ยืมอย่างมีประสิทธิภาพจากธนาคารด้วย ความรับผิดชอบต่อธนาคารมีหลักสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1. ความปลอดภัยหรือมั่นคง คือการให้ความปลอดภัยแก่ผู้ฝาก โดยการใช้เงินอย่างถูกต้อง และไม่เสี่ยงอันตรายจนเกินควร

2. ประสิทธิภาพที่ดี คือ การแสวงหาเงินทุนจากเงินฝากให้ได้มาก และใช้เงินทุนในไปทางที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจส่วนรวม การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของธนาคารต้องคำนึงถึงลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ประสิทธิภาพในการสร้างกำลังผลิต (Production Efficiency) ผู้บริหารกิจการมีความมุ่งหมายที่จะขยายกำลังการผลิตของคนให้มากที่สุด แต่จะขยายได้มากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการหาทุนที่เป็นเงินฝากเป็นอย่างมาก ถ้าธนาคารมีลูกค้ามากก็จะขยายกำลังผลิตได้มาก ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ จึงมีการแข่งขันกันหาลูกค้าให้ได้มากที่สุด นอกจากนี้การหาทุนยังอาจจะได้มาจากเงินกู้ยืมจากธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ

- 2.2 ประสิทธิภาพในการแจกแจงทรัพยากร (Efficiency in resource allocation) เป็นเครดิตที่ธนาคารสร้างขึ้นจะมีผลสะท้อนต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ เพราะเครดิตนั้นจะ

นำไปก่อสร้างอำนาจซื้อ และลงทุนเพื่อพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การให้เครดิตของธนาคารจะต้องมีความรับผิดชอบต่องบประมาณมากกว่าการมุ่งหวังแต่เพียงกำไรอย่างเดียวการพิจารณาความรับผิดชอบต่อประสิทธิภาพการจัดสรรทรัพยากรแบ่งออกได้ 2 ประเด็น คือ 1.) การกระจายเครดิตตามประเภทการผลิต (by production sector) 2.) การกระจายเครดิตระหว่างภูมิภาค (by region)

2.3 ประสิทธิภาพในการสนองนโยบาย (Efficiency in Stabilization Policy) ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่สร้างเงินตรา ขอบเขตการสร้างเงินตราจึงต้องสอดคล้องกับนโยบาย เพื่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพในด้านนี้จึงมีความสำคัญอีกประการหนึ่ง

การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์

จากการอ่านรายงานประจำปีของธนาคารพาณิชย์ มีลักษณะการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ส่วนที่แตกต่างนั้นมีเล็กน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถ และเงินทุนของแต่ละธนาคาร และสรุปความสำคัญของการดำเนินงานได้ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายของธนาคาร มีดังนี้

1.1 การแก้ไขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยใช้วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อผ่อนผันการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด หรือการลดอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ลูกหนี้สามารถนำเงินมาชำระได้ตามจำนวนหรือบางส่วนเพื่อป้องกันการจัดชั้นของลูกหนี้

1.2 แก้ไขปัญหาปี ค.ศ. 2000 หรือ Y2K ระบบคอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจธนาคาร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนคริสต์ศตวรรษเข้าสู่ปี 2000 ธนาคารพาณิชย์จึงให้การสนับสนุนในการดำเนินโครงการนี้อย่างจริงจัง เพื่อป้องกันความเสียหายของระบบข้อมูล หรือตัวเลข ที่อาจจะเกิดปัญหาค้างขึ้นเมื่อเข้าสู่ปี ค.ศ.2000

1.3 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล ธนาคารได้เร่งเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับภาวะวิกฤตด้านเศรษฐกิจ โดยการจัดหลักสูตรพัฒนาบุคลากร ในหลาย ๆ ด้าน เช่นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้ทุนการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา เพื่อประโยชน์ขององค์กรในระยะยาว

1.4 การพัฒนาองค์กร ได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรหลังจากมีการควบกิจการขึ้น หรือการร่วมลงทุนกับพันธมิตร จึงทำให้ธนาคารต้องพัฒนาองค์กร เพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงานราชการ รวมถึงข้อพึงปฏิบัติ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 พัฒนาการให้บริการแก่ลูกค้าด้วยจิตสำนึกของการบริการเข้าถึงความต้องการของลูกค้า และสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าที่ใช้บริการ

1.6 การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ธนาคารได้ตระหนักถึงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมีผลกระทบต่อความกินคืออยู่ดี และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม โดยมุ่งส่งเสริม และสนับสนุนการเข้าไปมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของต่อสังคมในทุกด้านอย่างเต็มกำลัง เช่น การส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น

2. การกำหนดเป้าหมาย การเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ขาดทุน ธนาคารได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้ การแก้ไขหนี้ที่มีปัญหา การให้สินเชื่อรายใหม่อย่างระมัดระวัง เป็นต้น เพื่อลดการค้างชำระหนี้สูญ และลดต้นทุนในการเพิ่มกำไร

3. การปฏิบัติงาน ธนาคารได้กำหนดการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานเพื่อสร้างความเข้าใจ และวิธีปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ธนาคารได้กำหนดไว้ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ธนาคารพาณิชย์มีการวิเคราะห์ผลประกอบการที่ผ่านได้แก่ เงินลงทุน เงินฝากและสินทรัพย์สภาพคล่อง เพื่อให้ทราบถึงความสามารถ หรือผลประกอบการในการดำเนินงานของธนาคารในลักษณะที่คืบขึ้นหรือตกลง และวิธีแก้ไขปัญหา

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยพบว่ายัง ไม่มีการศึกษาหรือค้นคว้ามาก่อน แต่มีการศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

รุจิรัตน์ แจ่มปัญญา (2541 : 100-101) ได้ศึกษาอัตราส่วนผลตอบแทนของเงินกองทุนสามารถอธิบายได้ว่า ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขึ้นอยู่กับขนาดของธนาคาร และภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สามารถทำให้อัตรากอผลตอบแทนของเงินกองทุนสูงขึ้น ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ พบว่า ความสามารถในการรักษาระดับความเสี่ยงของเงินกองทุนจะขึ้นอยู่กับขนาดของธนาคาร และต้องสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าของเงินทุนอีกด้วย

สาวิตรี เสถียรเสพธ์ (2541 : 51-53) ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทพัฒนาที่อยู่อาศัยในภาคหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 1.) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม ณ ความเชื่อมั่น 95% ของอัตรากอผลตอบแทนจากสินทรัพย์และต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นถึง ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทพัฒนาที่อยู่อาศัยมีค่อนข้างต่ำ และทำให้บริษัทมีอัตรากอผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำ สาเหตุเนื่องมาจากภาวะตกต่ำของธุรกิจที่อยู่อาศัย และมาจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำนั่นเอง 2.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินระหว่างบริษัทขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ของอัตรากอผลตอบแทนจากสินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า ขนาดใหญ่มีอัตรากอผลตอบแทนที่ดีที่สุทธองลงมาขนาดกลาง และเล็ก

จากผลการศึกษาของ ถักคา วัจนะสาริกุล (2527 : 93), สุวิมล ทิษิตาภรณ์ (2540 : 86) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของอัตรากอเจริญเติบโตของสินทรัพย์กับอัตรากอเจริญเติบโตของกำไรสุทธิ

พบว่าอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตของกำไรสุทธิในทิศทางเดียว และมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาด และประเภทของธุรกิจ และยังเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่สามารถอธิบายถึงการบริหารสินทรัพย์ของกิจการให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังมีปัจจัยตัวอื่นที่มีผลให้กำไรสูงหรือต่ำได้อีก คือ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ปรีชาวดี บุญทับ (2530 : 76) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มคว้นออกไกลโดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ พบว่า อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงนี้อาจใช้ เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในขั้นต้นได้ว่าการลงทุนในหลักทรัพย์ประเทศใดก็ตามที่สอดคล้องความเสี่ยงที่ตนยอมรับได้ แต่เนื่องจากการลงทุนในหลาย ๆ ประเทศจะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถกระจายความเสี่ยงไปได้ และการที่จะทำให้ความเสี่ยงของการลงทุนลดลงนั้นนอกจากจะเลือกลงทุนในหลาย ๆ หลักทรัพย์แล้วยังจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความแปรปรวนร่วมกันสูง (High Covariance) ด้วยหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าควรที่จะเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีความสัมพันธ์ต่ำนั่นเอง

กมลชนก พิชาโชติ (2541 : 203) การศึกษาเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของธนาคารพาณิชย์ไทยก่อนและหลังเปิดใช้นโยบายเสรีทางการเงิน สามารถอธิบายได้ว่า ขนาดของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไทยจะไม่มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์รวม และกำไรสุทธิ แต่เป็นการแสดงให้เห็นถึงผู้บริหารของธนาคารพาณิชย์ไทยมีการพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับภาวะการณปัจจุบันและมีแนวทางในการแก้ไขที่จะรองรับผลการเปลี่ยนแปลงนโยบายเสรีทางการเงิน

เชิดชัย วงษ์เมตตา (2540 : 101) ได้ศึกษาอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในหุ้นสามัญกลุ่มธนาคารพาณิชย์ พบว่า อัตราผลตอบแทนจากราคาหุ้นมีค่ามากกว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผล แต่ในขณะเดียวกัน อัตราผลตอบแทนจากราคาหุ้นก็มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หรือมีความเสี่ยง (Risk) สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลด้วย และอัตราผลตอบแทนโดยรวมเป็นรายธนาคาร พบว่า การลงทุนในหุ้นของธนาคารที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงก็มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือความเสี่ยงสูงเช่นเดียวกันสอดคล้องกับ(Capital Asset Pricing Model -CAPM) ของ William F Share ที่กล่าวว่า การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังจะสูง

จินดา จันทิ (2540 : 4) การวิเคราะห์ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อธิบายให้เห็นถึง การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะได้อัตราผลตอบแทนที่สูงแต่ก็มีความเสี่ยงสูงเช่นกัน ถ้าหากพิจารณาแต่ละหลักทรัพย์ และกลุ่มหลักทรัพย์จะได้รับผลตอบแทน ความเสี่ยงแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อหลักทรัพย์และกลุ่มหลักทรัพย์ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทาง

อุตสาหกรรม ปัจจัยทางต่างประเทศ ปัจจัยทางเทคนิค ซึ่งจะทำให้สามารถพิจารณาราคาหลักทรัพย์ และช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการลงทุน และรวมทั้งปัจจัยทางด้านจิตวิทยาด้วยเพื่อลดความเสี่ยงและมีผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นที่น่าพอใจ

ศิริเดช คำสุพรหม (2542 : 45-48) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของ ธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวน 10 บริษัท ซึ่งได้แก่ บริษัทเอเชียไฮเต็ล จำกัด บริษัทเซ็นทรัลพลาซ่า จำกัด บริษัทดุสิตธานี จำกัด บริษัทนิวมิพีเรียล ไฮเต็ล จำกัดบริษัทลา구나 รีสอร์ท แอนด์ ไฮเท็ล จำกัด บริษัทแมนคาร์นิไฮเต็ล จำกัด บริษัทโอ เรียนเต็ล จำกัดบริษัทราชดำริ จำกัด บริษัทรอยัล ออคิเด จำกัด และบริษัทแข่งกรี-ตา ไฮเต็ล จำกัด ได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณ และวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การใช้วิธีวิเคราะห์เชิง ปริมาณโดยใช้งบกระแสเงินสดมาทำการวิเคราะห์เป็นอัตราส่วนต่าง ๆ ส่วนการวิเคราะห์เชิง คุณภาพได้ใช้นโยบายการบัญชีมาทำการพิจารณาและมีการใช้คะแนนลงโทษมาทำการพิจารณา จากคะแนนที่ถูกลงโทษว่ามีรายการใดบ้างที่ควรปรับเปลี่ยนนโยบายการบัญชีให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการบัญชี พบว่า

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยตรวจสอบนโยบายการบัญชีส่วนใหญ่จะอยู่ที่ค่าเสื่อม ราคาใช้วิธีเส้นตรง ทั้งหมด 9 แห่ง ค่าใช้จ่ายเริ่มดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายชดเชยการตัดบัญชี 1 แห่ง และรับรู้รายได้ตามอัตราส่วนงานที่ทำเสร็จ 1 แห่ง ดังนั้นกิจการควรมีการปรับเปลี่ยนนโยบายการ บัญชีดังกล่าวใหม่ ซึ่งจะส่งผลทำให้คุณภาพกำไรของธุรกิจโรงแรมแต่ละแห่งมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ด้านเชิงปริมาณโดยทำการวิเคราะห์จากอัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด และได้จัด อันดับของบริษัทที่อยู่ในอันดับ 1 และอันดับ 10 ตามลำดับ พบว่า 1.) อัตราส่วนความเพียงพอ ของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่สูงกว่า 1 หรือเท่ากับ 1 ได้แก่ บริษัทนิวมิพีเรีย ลไฮเต็ล จำกัด เท่ากับ 36.92 และ บริษัทลา구나 รีสอร์ท แอนด์ ไฮเท็ล จำกัด เท่ากับ 1.01 2.) ดัชนี กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ได้แก่ บริษัทลา구나 รีสอร์ท แอนด์ ไฮเท็ล จำกัด เท่ากับ 2.91และ บริษัทเอเชียไฮเต็ล จำกัด เท่ากับ -1.19 3.) ผลกระทบของค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายที่มี ต่อกระแสเงินสด ได้แก่ บริษัทโอเรียนเต็ล จำกัด เท่ากับ .020 และบริษัทเซ็นทรัลพลาซ่า จำกัด เท่ากับ 0.86 4.)อัตราส่วนการลงทุนต่อ ได้จัดอันดับ 1 และอันดับ 6 ตามลำดับ ได้แก่ บริษัทลา गुน่า รีสอร์ท แอนด์ ไฮเท็ล จำกัดเท่ากับ 0.03 และบริษัทรอยัล ออคิเด(ประเทศไทย) จำกัด เท่ากับ 1.39 ส่วนอีก 4 บริษัทที่เหลือไม่มีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรจึงไม่สามารถทำการคำนวณอัตรา ส่วนการลงทุนต่อได้ และ5.) อัตราผลตอบแทนในรูปกระแสเงินสดต่อสินทรัพย์รวม ได้จัดอันดับ 1 และอันดับ 10 ตามลำดับ ได้แก่ บริษัท โอเรียนเต็ล(ประเทศไทย) จำกัด เท่ากับ 0.70 และบริษัท แมนคาร์นิไฮเต็ล จำกัด เท่ากับ 0.07 อัตราส่วนต่าง ๆ ดังกล่าวมีความสำคัญในการวัด

คุณภาพกำไรเพื่อให้กิจการมีผลกำไรทางบัญชีที่แท้จริง และช่วยให้กำไรของแต่ละกิจการมีคุณภาพมากขึ้น

สรุป

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้มี 4 เรื่อง ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพกำไรเป็นการวิเคราะห์ถึงสาเหตุสำคัญที่กระทบถึงกำไร เช่น นโยบายการบัญชี เหตุการณ์หรือรายการที่ไม่ปกติ ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางบัญชี กับการเป็นจริงทางเศรษฐกิจ และการวิเคราะห์คุณภาพกำไรโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินมาทำการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ลักษณะของคุณภาพกำไรนั้นจะมี 2 ลักษณะ 1.) กำไรที่มีคุณภาพ 2.) กำไรที่ไม่มีคุณภาพ และสิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์คุณภาพกำไร การวิเคราะห์การประเมินมูลค่าหลักทรัพย์โดยการใช้อัตราส่วนทางการเงินมาทำการวิเคราะห์ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราส่วนสินทรัพย์รวมกับส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ย อัตราเติบโตของเงินปันผลจ่าย อัตราการลงทุนต่อ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อัตราการจัดหาเงินจากแหล่งเงินทุนภายใน และอัตรากำไร อัตราส่วนทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะถูกกำหนดโดยการให้คะแนน ซึ่งผลรวมที่คำนวณได้ค่าเท่าไรกำไรก็จะมีคุณภาพสูงเท่านั้น และข้อจำกัดจากการใช้งบการเงินของธนาคารพาณิชย์

3. ธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 และพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 ได้กำหนดการประกอบธุรกิจของธนาคาร ความสำคัญและความรับผิดชอบของธนาคารพาณิชย์ และการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ โดยมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การปฏิบัติงาน และการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

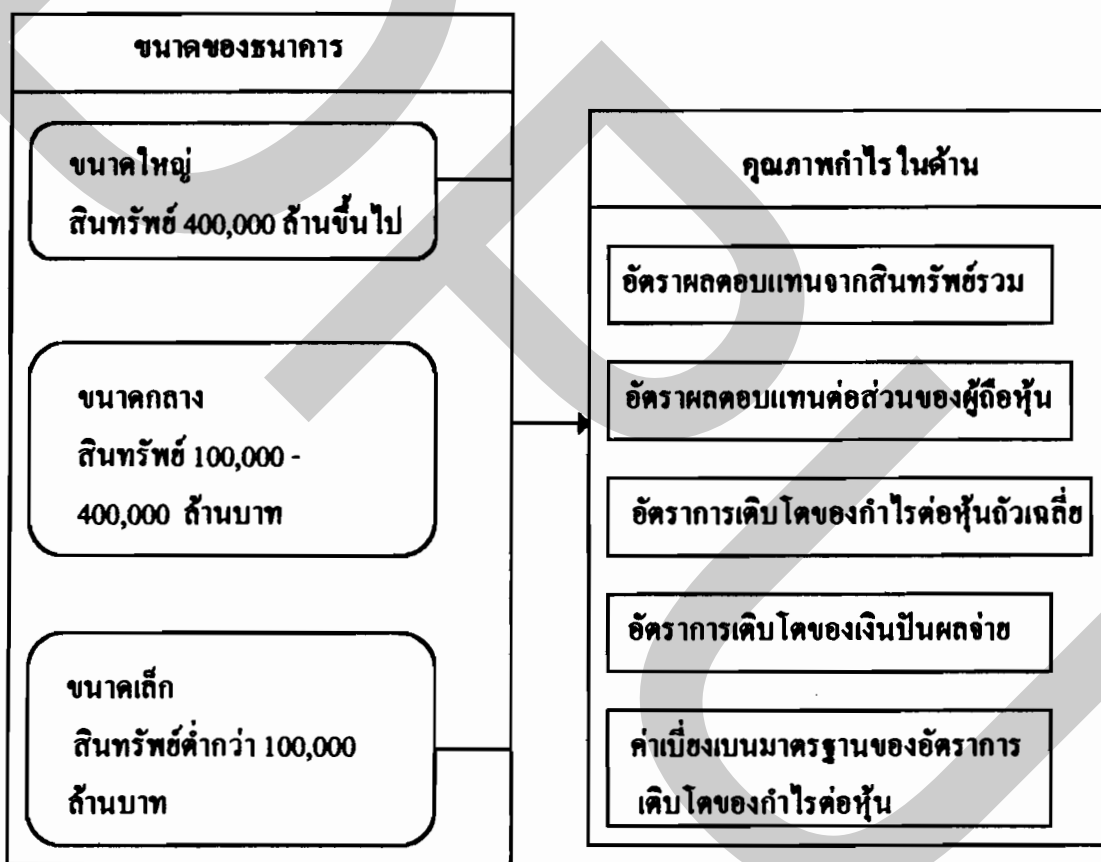
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่ายังไม่มีการศึกษา หรือค้นคว้ามาก่อน แต่มีการศึกษาเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินซึ่งเกี่ยวข้องกับกำไรรายนี้ และการวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวน 10 บริษัท การวิเคราะห์คุณภาพกำไรขึ้นอยู่กับ 2 ด้าน ด้านคุณภาพ โดยใช้นโยบายการบัญชี ด้านปริมาณ โดยใช้อัตราส่วนซึ่งคำนวณจากงบกระแสเงินสด

บทที่ 3

กรอบแนวคิด สมมุติฐาน และระเบียบวิธีการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. คำนี้อัตราคุณภาพกำไรของธนาคารขนาดใหญ่สูงกว่าธนาคารขนาดกลาง และเล็ก
2. ขนาดของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรทั้งในภาพรวม และรายมิติของดัชนีที่ใช้วัด มี 5 ด้าน คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรก่อนภาษี และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรสุทธิ

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ทำการศึกษาเป็นธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 13 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้จำนวน 11 แห่ง แบ่งเป็นขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ตามมูลค่าสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ขนาดของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย

(หน่วย : ล้านบาท)

ธนาคาร	สินทรัพย์
ขนาดใหญ่ ได้แก่	
กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1,271,273
กสิกร จำกัด (มหาชน)	756,839
ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	715,881
กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	483,227
ขนาดกลาง ได้แก่	
ทหารไทย จำกัด (มหาชน)	355,671
นครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	279,419
ศรีนคร จำกัด (มหาชน)	177,418
เอเชีย จำกัด (มหาชน)	149,496
ไทยท努 จำกัด (มหาชน)	132,949
ขนาดเล็ก ได้แก่	
นครธน จำกัด (มหาชน)	74,030
ไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)	67,993

แหล่งที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้ปรับใช้จากเครื่องมือของ ดร.วรศักดิ์ ทุมมานนท์ (จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 2542) ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อฉเฉลี่ย
4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย
5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์แบบเชิงปริมาณจากรายงานประจำปีที่เปิดเผยต่อสาธารณชนในระหว่างปี พ.ศ.2537 ถึง ปี พ.ศ.2541 เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

2.1.1 ตารางแสดงข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2537 ถึง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541

2.2 การวิจัยครั้งนี้มีนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาการบัญชีเป็นผู้ตรวจแบบการวิเคราะห์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นงบการเงินจากรายงานประจำปีของแต่ละธนาคาร ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2541 โดยติดต่อขอความร่วมมือจากฝ่ายประชาสัมพันธ์ของแต่ละธนาคาร

3.2 ได้ทำการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เอกสารที่สถาบันอื่นหรือผู้วิจัยอื่นได้ศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ โดยมุ่งศึกษาข้อมูลที่มา หลักวิชาการ บทความ หนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

4. การวิเคราะห์หาคุณภาพกำไร

การวิเคราะห์หาคุณภาพกำไร โดยการใช้สูตรคำนวณหาคุณภาพกำไรในด้านผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตของอัตรากำไรต่อหุ้นฉเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ดังนี้

4.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สามารถคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (\%)}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงประสิทธิภาพของการลงทุนในสินทรัพย์ หรือการใช้สินทรัพย์ก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด อัตราส่วนที่มีค่าสูง แสดงถึงคุณภาพกำไรอยู่ในระดับดี

ศูนย์สนเทศและหอสมุด
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

และจากการคำนวณอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์โดยเฉลี่ยของกิจการธนาคารในช่วงปี 2537-2541 สามารถนำมาแบ่งเกณฑ์ด้วยวิธีหาค่าพิสัย 10 ระดับ จาก 1 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี จนถึง 10 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การกำหนดคะแนนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

อัตราร้อยละเฉลี่ย	ระดับคะแนน
0.80- (0.15)*	1
(0.16)-(1.11)	2
(1.12)-(2.07)	3
(2.08)-(3.03)	4
(3.04)-(3.99)	5
(4.00)-(4.95)	6
(4.96)-(5.91)	7
(5.92)-(6.87)	8
(6.88)-(7.83)	9
(7.84)-(8.79)	10

หมายเหตุ (.....)* หมายถึง ค่าติดลบ

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 0.80 - (2.39) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ในระดับสูง
- (2.40) - (5.59) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ในระดับปานกลาง
- (5.60) - (8.79) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ

2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ(\%)}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนที่มีค่าสูง แสดงถึงคุณภาพกำไรอยู่ในระดับดี

และจากการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยของกิจการธนาคารในช่วงปี 2537-2541 สามารถนำมาแบ่งเกณฑ์ด้วยวิธีหาค่าพิสัย 10 ระดับ จาก 1 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี จนถึง 10 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การกำหนดคะแนนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราร้อยละเฉลี่ย	ระดับคะแนน
8.00- (3.00)*	1
(3.01)-(14.01)	2
(14.02)-(25.02)	3
(25.03)-(36.03)	4
(36.04)-(47.04)	5
(47.05)-(58.05)	6
(58.06)-(69.06)	7
(69.07)-(80.07)	8
(80.08)-(91.08)	9
(91.09)-(102.09)	10

หมายเหตุ (.....)* หมายถึง ค่าคิดลบ

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 8.00 - (28.69) หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับสูง
- (28.70) - (65.39) หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับปานกลาง
- (65.40) - (102.09) หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับต่ำ

3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย สามารถคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\text{อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ข้อมูลปีปัจจุบัน} - \text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา}}{\text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา}} \quad (\%)$$

อัตราการเติบโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยที่สูงขึ้น แสดงถึงการเติบโตของกิจการธนาคารเพิ่มสูงขึ้น อัตราการเติบโตที่มีค่าสูง แสดงถึงคุณภาพกำไรอยู่ในระดับดี

และจากการคำนวณอัตราการเติบโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยโดยเฉลี่ยของกิจการธนาคารในช่วงปี 2537-2541 สามารถนำมาแบ่งเกณฑ์ด้วยวิธีหาค่าพิสัย 10 ระดับ จาก 1 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี จนถึง 10 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การกำหนดคะแนนอัตราการเติบโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย

อัตราร้อยละเฉลี่ย	ระดับคะแนน
(80)*- (510)	1
(511)-(941)	2
(942)-(1372)	3
(1373)-(1803)	4
(1804)-(2234)	5
(2235)-(2665)	6
(2666)-(3096)	7
(3097)-(3527)	8
(3528)-(3958)	9
(3959)-(4389)	10

หมายเหตุ (.....)* หมายถึง ค่าติดลบ

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

(80) - (1516.33) หมายถึง อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

(1516.34) - (2952.67) หมายถึง อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยอยู่ในระดับปาน

กลาง

(2952.68) - (4389) หมายถึง อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย สามารถคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\text{อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย} = \frac{\text{ข้อมูลปีปัจจุบัน} - \text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา} (\%)}{\text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา}}$$

อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายที่สูงขึ้น แสดงถึงธนาคารได้มีการจัดสรรกำไรไปสู่ผู้ถือหุ้นได้ดี อัตราการเติบโตที่มีค่าสูง แสดงถึงคุณภาพกำไรอยู่ในระดับดี

และจากการคำนวณอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายโดยเฉลี่ยของกิจการธนาคารในช่วงปี 2537-2541 สามารถนำมาแบ่งเกณฑ์ด้วยวิธีหาค่าพิสัย 10 ระดับ จาก 1 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี จนถึง 10 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การกำหนดคะแนนอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย

อัตราร้อยละเฉลี่ย	ระดับคะแนน
70.09-57.50	1
57.49 – 44.90	2
44.89– 32.30	3
32.29 - 19.70	4
17.69 - 7.10	5
7.09-(5.50)*	6
(5.51)-(18.10)	7
(18.11)-(30.70)	8
(30.71)-(43.30)	9
(43.31)-(55.90)	10

หมายเหตุ (.....)* หมายถึง ค่าติดลบ

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 70.09 - 28.10 หมายถึง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายอยู่ในระดับสูง
 28.09 - (13.89) หมายถึง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง
 (13.90) - (55.90) หมายถึง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายอยู่ในระดับต่ำ

5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น สามารถคำนวณได้จากสูตรต่อไปนี้

$$\text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

โดยที่ x หมายถึง กำไรต่อหุ้นที่ประกาศในปี i

\bar{x} หมายถึง กำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย

n หมายถึง จำนวนปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น แสดงถึงความสม่ำเสมอของกำไรในลักษณะปีต่อปีของกิจการธนาคาร ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ต่ำ คุณภาพกำไรอยู่ในระดับดี และจากการคำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น โดยเฉลี่ยของกิจการธนาคารในช่วงปี 2537-2541 สามารถนำมาแบ่งเกณฑ์ด้วยวิธีหาค่าพิสัย 10 ระดับ จาก 1 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ดี จนถึง 10 คะแนน คุณภาพกำไรอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การกำหนดคะแนนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

อัตราร้อยละเฉลี่ย	ระดับคะแนน
1.84 - 2.44	1
2.45 - 3.05	2
3.06 - 3.66	3
3.67 - 4.27	4
4.28 - 4.88	5
4.89 - 5.49	6
5.50 - 6.10	7
6.11 - 6.71	8
6.72 - 7.32	9
7.33 - 7.93	10

การแปลผลคะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 1.84 - 3.87 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อยู่ในระดับสูง
- 3.88 - 5.91 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อยู่ในระดับปานกลาง
- 5.92 - 7.93 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อยู่ในระดับต่ำ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC สถิติที่ใช้มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคารที่มีขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เป็นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา
2. การวิเคราะห์แนวโน้มของคุณภาพกำไรในแต่ละด้านในแต่ละปี ในช่วงปี 2537-2541 เป็นการพยากรณ์โดยใช้เส้นกราฟ (line Graph) ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์แนวโน้มคุณภาพกำไรโดยเฉลี่ย เปรียบเทียบระหว่างธนาคารที่มีขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก
 - 2.2 วิเคราะห์แนวโน้มคุณภาพกำไรของแต่ละธนาคาร ในแต่ละกลุ่ม
3. จัดอันดับคุณภาพกำไรในแต่ละด้านของแต่ละธนาคาร โดยวิธี Ranked order analysis program ตามเกณฑ์เฉลี่ยที่กำหนดไว้
4. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับขนาดของธนาคาร ใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) และการถดถอยอย่างง่าย (Simple Linear Regression) กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือมีระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยมีสมมติฐานดังนี้
 - 4.1 ขนาดของธนาคารมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
 - 4.2 ขนาดของธนาคารมีอิทธิพลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น
 - 4.3 ขนาดของธนาคารมีอิทธิพลต่ออัตราการเติบโตของกำไรต่อหัวเฉลี่ย
 - 4.4 ขนาดของธนาคารมีอิทธิพลต่ออัตราการเติบโตของเงินปันผลง่าย
 - 4.5 ขนาดของธนาคารมีอิทธิพลต่อค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษากับประชากรที่เป็นธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย และกลุ่มตัวอย่างเป็นธนาคารพาณิชย์ของไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 13 แห่ง แต่การศึกษาคุณภาพกำไร ได้ใช้เพียง 11 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ถึง ปี พ.ศ.2541 และเป็นการวิเคราะห์แบบเชิงปริมาณโดยใช้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นงบการเงินจากรายงานประจำปีของธนาคาร และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิเคราะห์เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยทำการวิเคราะห์คุณภาพกำไรในแต่ละด้านและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร วิเคราะห์แนวโน้มของคุณภาพกำไรในแต่ละด้านในแต่ละปี โดยใช้เส้นกราฟ จัดอันดับคุณภาพกำไรในแต่ละด้านของแต่ละธนาคารโดยวิธี Ranker order analysis program และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคาร โดยใช้วิธีใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิธีถดถอยเชิงซ้อน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 11 แห่ง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย
 - 1.1 วิเคราะห์คุณภาพในเชิงพรรณนาเปรียบเทียบ
 - 1.2 วิเคราะห์แนวโน้มคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน
 - 1.3 จัดอันดับคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน
2. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไร ในแต่ละด้านกับขนาดธนาคารพาณิชย์ไทย

1. วิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย

- 1.1 วิเคราะห์คุณภาพกำไรในเชิงพรรณนาเปรียบเทียบ โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

ด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ โดยมีการคำนวณจากสูตร

$$ROA = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

ผลของการวิเคราะห์ได้ดังตาราง 9

ตารางที่ 9 ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541
ใช้ข้อมูลจากกำไรขาดทุนและงบดุล จำแนกตามขนาดและขนาดของธนาคาร

(หน่วย %)

ธนาคาร	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	1.93	1.90	1.80	0.29	(3.91)	0.40
กสิกรไทย	2.05	1.98	1.84	0.10	(5.66)	0.06
ไทยพาณิชย์	1.69	1.71	1.67	0.45	(1.76)	0.75
กรุงศรีอยุธยา	1.19	1.21	1.21	0.40	(1.98)	0.41
เฉลี่ย	1.72	1.70	1.63	0.31	(3.33)	0.405
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	1.54	1.46	1.48	0.35	(2.16)	0.53
นครหลวงไทย	1.76	1.57	1.50	(5.29)	(15.22)	(3.14)
ศรีนคร	1.06	0.89	0.50	(12.41)	(31.51)	(8.29)
เอเชีย	1.49	1.35	1.42	0.03	(5.17)	(0.18)
ไทยทุน	1.05	0.94	0.91	0.02	(6.86)	(0.79)
เฉลี่ย	1.38	1.24	1.16	(3.46)	(12.18)	(2.37)
ขนาดเล็ก						
นครธน	1.10	1.07	1.09	(0.23)	(5.39)	(0.47)
ไทยธนาคาร	1.24	0.88	0.19	(2.49)	(24.73)	(4.98)
เฉลี่ย	1.17	0.98	0.64	(1.36)	(15.06)	(2.73)

จากตารางที่ 9 การวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ พบว่า ในปี 2537 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์โดยเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ เท่ากับ 1.72 ขณะที่ธนาคารขนาดกลางมีค่าเท่ากับ 1.38 และขนาดเล็กมีค่าเท่ากับ 1.17 แสดงให้เห็นว่า ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก

ส่วนในปี 2538 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 1.70 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และเล็ก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.24 และ 0.98 โดยที่กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ไม่เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปี 2537 ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ลดลงร้อยละ 10 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ลดลงร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปี 2537

ในปี 2539 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 1.63 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.16 และ 0.64 ตามลำดับ โดยที่

อัตราผลตอบแทนของธนาคารกลุ่มขนาดใหญ่ เปลี่ยนแปลงลดลง ร้อยละ 4.12 กลุ่มธนาคารขนาดกลาง และเล็ก เปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 6.45 และ 34.69 ตามลำดับ

ในปี 2540 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 0.31 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และเล็ก ที่มีอัตราผลตอบแทน -3.46 และ -1.36 ตามลำดับ โดยที่อัตราผลตอบแทนของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่เปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 80.98 กลุ่มธนาคารขนาดกลาง อัตราผลตอบแทนลดลงร้อยละ 398.28 และ ธนาคารขนาดเล็ก อัตราผลตอบแทนลดลง ร้อยละ 312.50

ในปี 2541 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของทุกกลุ่มธนาคารลดลง โดยที่ธนาคารขนาดใหญ่ อัตราผลตอบแทนเท่ากับ -3.33 กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีอัตราผลตอบแทนเท่ากับ -12.18 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีอัตราผลตอบแทนเท่ากับ -15.06

โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2537 - 2541 พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ 0.405 ซึ่งสูงกว่า กลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ -2.37 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ -2.73

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$ROE = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 10

ตารางที่ 10 ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541
ใช้ข้อมูลจากกำไรขาดทุนและงบดุล จำแนกตามขนาดและขนาดของธนาคาร

(หน่วย %)

ธนาคาร	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	22.21	21.20	19.29	3.93	(48.96)	3.53
กสิกรไทย	22.34	21.94	19.09	1.41	(76.10)	(2.26)
ไทยพาณิชย์	20.53	21.98	22.15	7.66	(32.60)	7.94
กรุงศรีอยุธยา	17.57	20.20	16.70	7.49	(35.63)	5.27
เฉลี่ย	20.66	21.33	19.31	5.12	(48.32)	3.62
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	21.92	19.65	20.36	6.15	(36.75)	6.27
นครหลวงไทย	24.13	22.20	22.54	NA	(443.96)	(93.77)
ศรีนคร	12.73	11.53	6.55	NA	NA	10.27
เอเชีย	19.34	19.04	15.94	0.42	(79.61)	(4.97)
ไทยท努	15.45	14.04	9.33	0.31	(109.55)	(14.08)
เฉลี่ย	18.71	17.29	14.94	2.29	(167.47)	(22.84)
ขนาดเล็ก						
นครธน	16.44	16.19	14.54	(4.04)	(341.95)	(59.76)
ไทยธนาคาร	15.97	12.20	3.04	(61.13)	NA	(7.48)
เฉลี่ย	16.21	14.19	8.79	(32.59)	(341.95)	(67.07)

หมายเหตุ NA = ไม่มีข้อมูล

จากตารางที่ 10 ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า ในปี 2537 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 20.66 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 18.71 และ 16.21 ตามลำดับ

ในปี 2538 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 21.33 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.29 และ 14.19 ตามลำดับ โดยที่อัตราส่วนของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.00 กลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก เปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 77.00 และ 12.00 ตามลำดับ

ในปี 2539 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.31 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.94 และ 8.79 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปี 2538 ค่าของอัตราส่วนของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่เปลี่ยนแปลงลดลง

ร้อยละ 9.47 กลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็กเปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 13.59 และ 38.05 ตามลำดับ ปี 2540 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.12 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.29 และ -32.59 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปี 2539 ค่าของอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่เปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 73.48 กลุ่มธนาคารขนาดกลาง เปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 2.29 (ค่าเฉลี่ยจาก 3 ธนาคาร โดยที่ธนาคารนครหลวงไทย และธนาคารศรีนคร มีการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น) กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก เปลี่ยนแปลงลดลงร้อยละ 4470.70

ปี 2541 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของทุกธนาคารมีค่าติดลบ โดยที่กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 48.32 ซึ่งมีค่าสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง ที่มีค่าเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ยจาก 4 ธนาคาร) เท่ากับ -75.30 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ที่มีค่าเท่ากับ -341.95 (เฉพาะธนาคารนครธน)

โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2537-2541 พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เท่ากับ 3.62 ซึ่งสูงกว่า กลุ่มธนาคารขนาดกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -19.26 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก เท่ากับ -33.62

การวิเคราะห์อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ข้อมูลปีปัจจุบัน} - \text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา} (\%)}{\text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา}}$$

ผลการวิเคราะห์ได้ดังตาราง 11

ตารางที่ 11 คำนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541
ใช้ข้อมูลจากกำไรขาดทุนและงบดุล จำนวนคามธนาคารและขนาดของธนาคาร

(หน่วย %)

ธนาคาร	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	1	13.36	5.28	(80.45)	(1,029.38)	(272.79)
กสิกรไทย	1	11.06	6.17	(93.26)	(3,786.00)	(965.51)
ไทยพาณิชย์	1	24.92	54.67	(64.65)	(357.71)	(85.69)
กรุงศรีอยุธยา	1	31.18	2.33	(65.40)	(421.94)	(113.46)
เฉลี่ย		20.13	17.11	(75.94)	(1,398.76)	(359.36)
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	1	6.34	14.50	(72.16)	(400.00)	(112.83)
นครหลวงไทย	1	10.50	53.50	(488.53)	(99.78)	(131.08)
ศรีนคร	1	(2.94)	(15.50)	(2,257.14)	(99.91)	(593.87)
เอเชีย	1	9.95	5.17	(97.78)	(8,930.00)	(2,253.17)
ไทยทูน	1	3.84	(6.83)	(98.82)	(16,918.18)	(4,254.99)
เฉลี่ย		5.54	10.17	(602.89)	(5,289.57)	(1,469.19)
ขนาดเล็ก						
นครธน	1	12.26	3.00	(122.38)	NA	(35.71)
ไทยธนาคาร	1	(13.36)	(41.47)	(523.77)	(99.97)	(169.64)
เฉลี่ย		(0.55)	(19.23)	(323.07)	(99.97)	(110.71)

หมายเหตุ NA = ไม่มีข้อมูล

จากตารางที่ 11 คำนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย พบว่าในปี 2538 เมื่อเทียบกับปี 2537 กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.13 ซึ่งเพิ่มขึ้นสูงกว่า กลุ่มธนาคารขนาดกลาง การเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.54 ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก อัตราการเติบโตลดลงร้อยละ 0.55

ในปี 2539 เมื่อเทียบกับปี 2538 พบว่า อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.11 ขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลางเพิ่มขึ้นเป็น 10.17 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 83.57 ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าลดลงเป็น 19.23 หรือลดลงร้อยละ 3396.36

ปี 2540 เมื่อเทียบกับปี 2539 พบว่าอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีอัตราการเติบโตลดลงเป็น 75.94 หรือ ลดลงร้อยละ 477.24 แต่อัตราการเติบโตก็ยังสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง ที่มีอัตราการเติบโตลดลงเป็น 602.89 หรือลดลงร้อยละ

6027.92 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีอัตราการเติบโตคงเป็น 323.07 หรือลดลงร้อยละ 6027.93 125.02

ปี 2541 เมื่อเทียบกับปี 2540 อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ลดลงเป็น 1398.76 หรือลดลงร้อยละ 1741.91 แต่อัตราการเติบโตก็ยังสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีอัตราการเติบโตคงเป็น 5,289.57 หรือลดลงร้อยละ 777.39 ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเป็น 727.00 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8125.00

โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2537-2541 พบว่า อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ย โดยเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าลดลงเป็น - 359.36 กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีค่าลดลงเป็น 1,469.19 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าลดลงเป็น 102.68

การวิเคราะห์อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย} = \frac{\text{ข้อมูลปีปัจจุบัน} - \text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา} (\%)}{\text{ข้อมูลปีที่ผ่านมา}}$$

ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 12

ตารางที่ 12 คำนวณคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2541
ใช้ข้อมูลจากกำไรขาดทุนและงบดุล จำแนกตามธนาคารและขนาดของธนาคาร

ธนาคาร	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	เฉลี่ย
(หน่วย %)						
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	1.00	22.22	9.09	(66.66)	(100.00)	(11.78)
กสิกรไทย	1.00	61.90	(11.76)	0.00	(100.00)	16.71
ไทยพาณิชย์	1.00	27.30	28.69	0.17	(100.00)	18.72
กรุงศรีอยุธยา	1.00	11.84	5.88	25.00	(100.00)	14.24
เฉลี่ย		30.81	7.98	(10.37)	(100.00)	9.47
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	1.00	45.51	21.35	(11.11)	(100.00)	18.58
นครหลวงไทย	1.00	30.00	15.38	(213.33)	(100.00)	(55.87)
ศรีนคร	1.00	136.88	16.51	(100.00)	0.00	17.80
เอเชีย	1.00	128.38	(7.91)	(46.67)	(100.00)	24.60
ไทยท努	1.00	34.07	51.76	9.95	(100.00)	31.93
เฉลี่ย		74.97	19.42	(33.83)	(80.00)	7.41
ขนาดเล็ก						
นครธน	1.00	265.09	10.50	(68.63)	(100.00)	68.99
ไทยธนาคาร	1.00	23.52	19.04	16.53	(100.00)	19.70
เฉลี่ย		144.31	14.77	(26.05)	(100.00)	44.34

จากตารางที่ 12 การวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย พบว่า ในปี 2538 เมื่อเทียบกับปี 2537 อัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของเงินปันผลจ่ายของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.81 ซึ่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 144.31 และ กลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 74.97

ในปี 2539 เมื่อเทียบกับปี 2538 พบว่า อัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของเงินปันผลจ่ายของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.98 ซึ่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.77 และขนาดกลางที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.42

ปี 2540 เมื่อเทียบกับปี 2541 พบว่า อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ลดลงร้อยละ 10.37 ซึ่งเพิ่มสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และขนาดเล็กที่อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายลดลงร้อยละ 33.83 และ 26.05

สำหรับในปี 2541 ทุกธนาคารไม่มีการจ่ายเงินปันผล

โดยเฉลี่ยในปี 2537-2540 พบว่า อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายโดยเฉลี่ยกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.34 ซึ่งมากกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่และกลาง ที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.41 และ 7.41 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 13

ผลการวิเคราะห์คังตาราง 13

ตารางที่ 13 คังนึคุณภาพกำไรในด้านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.

2537-2541 ใช้ข้อมูลจากกำไรขาดทุนและงบดุล จำแนกตามขนาดและขนาดของธนาคาร

(หน่วย %)

ธนาคาร	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	5.60	6.64	7.10	0.35	18.99	7.74
กสิกรไทย	5.25	5.89	6.06	0.13	17.06	6.88
ไทยพาณิชย์	3.08	4.90	6.37	0.48	13.87	5.74
กรุงศรีอยุธยา	1.82	3.01	3.07	0.25	7.64	3.16
เฉลี่ย	3.94	5.11	5.65	0.30	14.39	5.88
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	1.77	2.01	2.40	0.70	5.48	2.47
นครหลวงไทย	2.13	2.24	3.68	9.08	1.04	3.63
ศรีนคร	2.49	2.46	2.04	8.56	1.57	3.42
เอเชีย	1.37	1.54	1.68	0.30	4.29	1.84
ไทยทพ	3.29	3.45	3.27	0.85	9.17	4.00
เฉลี่ย	2.21	2.34	2.61	3.90	4.31	3.07
ขนาดเล็ก						
นครธน	2.62	3.01	3.09	0.01	8.74	3.49
ไทยธนาคาร	3.30	2.85	1.78	7.18	0.09	3.04
เฉลี่ย	2.96	2.93	2.44	3.60	4.41	3.27

จากตารางที่ 13 การวิเคราะห์คังนึคุณภาพกำไรในด้านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรา
การเติบโตของกำไรต่อหุ้น พบว่า ในปี 2537 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไร
ต่อหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 3.94 ซึ่งคุณภาพกำไรอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า กลุ่ม
ธนาคารขนาดกลางและเล็กที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 2.21 และ 2.96

ในปี 2538 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคาร
ขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 5.11 มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 67.7 ซึ่งมีคุณภาพกำไรอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า กลุ่ม
ธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 2.34 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เท่ากับ 2.93

ปี 2539 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคาร
ขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 5.65 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.57 แต่คุณภาพกำไรก็ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า

กลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 2.61 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 88.21 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเท่ากับ 2.44 ซึ่งลดลงร้อยละ 16.72

ปี 2540 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 0.30 ซึ่งมีค่าลดลงร้อยละ 96.81 โดยมีคุณภาพกำไรอยู่ในระดับที่ดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.90 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.42 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเท่ากับ 3.60 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 47.54

ปี 2541 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 14.39 ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7894.44 ซึ่งมีคุณภาพกำไรอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.31 ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.51 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.41 ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.5

โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2537-2541 พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น เท่ากับ 5.88 ซึ่งมีคุณภาพกำไรอยู่ในระดับที่ต่ำกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 3.07 ที่มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.42 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 3.27 ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.77

การวิเคราะห์คุณภาพกำไรในแต่ละด้าน ก่อนและหลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ผลการวิเคราะห์ผลคอบแทนจากสินทรัพย์

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลคอบแทนจากสินทรัพย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539
กับในช่วงปี 2540-2541

(หน่วย %)

ธนาคาร	ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย				หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย		
	2537	2538	2539	เฉลี่ย	2540	2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่							
กรุงเทพ	1.93	1.90	1.80	1.87	0.29	(3.91)	(1.81)
กสิกรไทย	2.05	1.98	1.84	1.95	0.10	(5.66)	(2.78)
ไทยพาณิชย์	1.69	1.71	1.67	1.69	0.45	(1.76)	(-0.65)
กรุงศรีอยุธยา	1.19	1.21	1.21	1.20	0.40	(1.98)	(-0.79)
เฉลี่ย	1.72	1.70	1.63	1.68	0.31	(3.33)	(-1.51)
ขนาดกลาง							
ทหารไทย	1.54	1.46	1.48	1.49	0.35	(2.16)	(0.90)
นครหลวงไทย	1.76	1.57	1.50	1.61	(5.29)	(15.22)	(10.25)
ศรีนคร	1.06	0.89	0.50	0.82	(12.41)	(31.51)	(21.96)
เอเชีย	1.49	1.35	1.42	1.42	0.03	(5.17)	(2.57)
ไทยท努	1.05	0.94	0.91	0.96	0.02	(6.86)	(3.42)
เฉลี่ย	1.38	1.24	1.16	1.26	(3.46)	(12.18)	(7.82)
ขนาดเล็ก							
นครชน	1.10	1.07	1.09	1.08	(0.23)	(5.39)	(2.81)
ไทยธนาคาร	1.24	0.88	0.19	0.77	(2.49)	(24.73)	(13.61)
เฉลี่ย	1.17	0.98	0.64	0.93	(1.36)	(15.06)	(8.21)

ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลคอบแทนจากสินทรัพย์ ในช่วงปี 2537-2539 ซึ่งเป็นช่วงก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารกสิกรไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 1.95 รองลงมา คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 และธนาคารพาณิชย์ไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 1.68 รองลงมาคือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.26 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.93

สำหรับในช่วงปี 2540-2541 ซึ่งเป็นช่วงหลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ -0.65 รองลงมาคือ คือ ธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.79 และธนาคารทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.90 ตาม

ถ้าดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างขนาดของกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ -1.51 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -7.82 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -8.21

ผลการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539 กับ ช่วงปี 2540-2541

(หน่วย %)

	ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย				หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย		
	2537	2538	2539	เฉลี่ย	2540	2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่							
กรุงเทพ	22.21	21.20	19.29	20.90	3.93	(48.96)	(22.51)
กสิกรไทย	22.34	21.94	19.09	21.12	1.41	(76.10)	(37.34)
ไทยพาณิชย์	20.53	21.98	22.15	21.55	7.66	(32.60)	(12.47)
กรุงศรีอยุธยา	17.57	20.20	16.70	18.15	7.49	(35.63)	(14.07)
เฉลี่ย	20.66	21.33	19.31	20.43	5.12	(48.32)	(21.60)
ขนาดกลาง							
ทหารไทย	21.92	19.65	20.36	20.64	6.15	(36.75)	(15.30)
นครหลวงไทย	24.13	22.20	22.54	22.96	NA	(443.96)	(443.96)
ศรีนคร	12.73	11.53	6.55	10.27	NA	NA	NA
เอเชีย	19.34	19.04	15.94	18.10	0.42	(79.61)	(39.59)
ไทยทุน	15.45	14.04	9.33	12.94	0.31	(109.55)	(54.62)
เฉลี่ย	18.71	17.29	14.94	16.98	2.29	(167.47)	(82.58)
ขนาดเล็ก							
นครธน	16.44	16.19	14.54	15.72	(4.04)	(341.95)	(172.99)
ไทยธนาคาร	15.97	12.20	3.04	10.40	(61.13)	NA	(61.33)
เฉลี่ย	16.21	14.19	8.79	13.06	(32.59)	(341.95)	(117.06)

หมายเหตุ NA = ไม่มีข้อมูล

ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในช่วงปี 2537-2539 ซึ่งเป็นช่วงก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 22.96 รองลงมา คือ ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.55 และ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.12 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มธนาคารพบว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 20.43 รองลงมาคือ กลุ่ม

ธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.98 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.06

สำหรับในช่วงปี 2540-2541 ซึ่งเป็นช่วงหลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ -12.47 รองลงมาคือ คือ ธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -14.07 และธนาคารทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -15.30 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างขนาดของกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ -21.60 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -82.58 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -117.06 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539 กับ ช่วงปี 2540-2541

(หน่วย %)

ธนาคาร	ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย				หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย		
	2537	2538	2539	เฉลี่ย	2540	2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่							
กรุงเทพ	1	13.36	5.28	9.32	(80.45)	(1,029.38)	(554.91)
กสิกรไทย	1	11.06	6.17	8.61	(93.26)	(3,786.00)	(1939.63)
ไทยพาณิชย์	1	24.92	54.67	39.79	(64.65)	(357.71)	(211.18)
กรุงศรีอยุธยา	1	31.18	2.33	16.75	(65.40)	(421.94)	(243.67)
เฉลี่ย		20.13	17.11	18.62	(75.94)	(1,398.76)	(737.35)
ขนาดกลาง							
ทหารไทย	1	6.34	14.50	10.42	(72.16)	(400.00)	(236.08)
นครหลวงไทย	1	10.50	53.50	32.00	(488.53)	(99.78)	(294.15)
ศรีนคร	1	(2.94)	(15.50)	(9.22)	(2,257.14)	(99.91)	(1178.52)
เอเชีย	1	9.95	5.17	7.56	(97.78)	(8,930.00)	(4513.89)
ไทยท努	1	3.84	(6.83)	(1.49)	(98.82)	(16,918.18)	(8508.5)
เฉลี่ย		5.54	10.17	7.85	(602.89)	(5,289.57)	(2946.23)
ขนาดเล็ก							
นครธน	1	12.26	3.00	7.63	(122.38)	NA	(122.38)
ไทยธนาคาร	1	(13.36)	(41.47)	(27.42)	(523.77)	(99.97)	(311.87)
เฉลี่ย		(0.55)	(19.23)	(9.89)	(323.07)	(99.97)	(211.52)

หมายเหตุ NA = ไม่มีข้อมูล

ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย ในช่วงปี 2537-2539 ซึ่งเป็นช่วงก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 39.79 รองลงมา คือ ธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.75 และ ธนาคารทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.42 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง กลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 18.62 รองลงมาคือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.85 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -9.89

สำหรับในช่วงปี 2540-2541 ซึ่งเป็นช่วงหลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคาร นครธน จำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ -132.38 รองลงมาคือ คือ ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -211.18 และธนาคารทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -236.08 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างขนาดของกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ -211.52 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -737.35 และ กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -2946.23 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539 กับ ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2541

(หน่วย %)

ธนาคาร	ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย				หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย		
	2537	2538	2539	เฉลี่ย	2540	2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่							
กรุงเทพ	1.00	22.22	9.09	16.06	(66.66)	(100.00)	(66.66)
กสิกรไทย	1.00	61.90	(11.76)	25.07	0.00	(100.00)	0.00
ไทยพาณิชย์	1.00	27.30	28.69	27.99	0.17	(100.00)	0.17
กรุงศรีอยุธยา	1.00	11.84	5.88	8.86	25.00	(100.00)	25.00
เฉลี่ย		30.81	7.98	19.39	(10.37)	(100.00)	(10.37)
ขนาดกลาง							
ทหารไทย	1.00	45.51	21.35	33.43	(11.11)	(100.00)	(11.11)
นครหลวงไทย	1.00	30.00	15.38	9.19	(213.33)	(100.00)	(213.33)
ศรีนคร	1.00	136.88	16.51	78.19	(100.00)	0.00	(100.00)
เอเชีย	1.00	128.38	(7.91)	60.23	(46.67)	(100.00)	(46.67)
ไทยทพ	1.00	34.07	51.76	42.91	9.95	(100.00)	9.95
เฉลี่ย		74.97	19.42	47.19	(33.83)	(80.00)	(33.83)
ขนาดเล็ก							
นครธน	1.00	265.09	10.50	137.79	(68.63)	(100.00)	(68.63)
ไทยธนาคาร	1.00	23.52	19.04	21.28	16.53	(100.00)	16.53
เฉลี่ย		144.31	14.77	79.54	(26.05)	(100.00)	(26.05)

ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ในช่วงปี 2537-2539 ซึ่งเป็นช่วงก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารนครธน จำกัด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 137.79 รองลงมา คือ ธนาคาร ศรีนคร จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 78.19 และ ธนาคารเอเชีย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 60.23 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 79.54 รองลงมาคือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.19 และ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.39

สำหรับในช่วงปี 2540-2541 ซึ่งเป็นช่วงหลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 25.00 รองลงมาคือ ธนาคาร ไทยธนาคาร จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.53 และธนาคารไทยทุน จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.95 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างขนาดของกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ -10.37 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -26.05 และกลุ่มธนาคารขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -33.83 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2539 กับช่วงปี พ.ศ. 2540-2541

(หน่วย %)

ธนาคาร	ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย				หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย		
	2537	2538	2539	เฉลี่ย	2540	2541	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่							
กรุงเทพ	5.60	6.64	7.10	6.44	0.35	18.99	9.67
กสิกรไทย	5.25	5.89	6.06	5.73	0.13	17.06	8.59
ไทยพาณิชย์	3.08	4.90	6.37	4.78	0.48	13.87	7.17
กรุงศรีอยุธยา	1.82	3.01	3.07	2.63	0.25	7.64	3.94
เฉลี่ย	3.94	5.11	5.65	4.90	0.30	14.39	7.34
ขนาดกลาง							
ทหารไทย	1.77	2.01	2.40	2.06	0.70	5.48	3.09
นครหลวงไทย	2.13	2.24	3.68	2.68	9.08	1.04	5.06
ศรีนคร	2.49	2.46	2.04	2.33	8.56	1.57	5.06
เอเชีย	1.37	1.54	1.68	1.53	0.30	4.29	2.29
ไทยทุน	3.29	3.45	3.27	3.33	0.85	9.17	5.01
เฉลี่ย	2.21	2.34	2.61	2.38	3.90	4.31	4.10
ขนาดเล็ก							
นครธน	2.62	3.01	3.09	2.90	0.01	8.74	4.37
ไทยธนาคาร	3.30	2.85	1.78	2.64	7.18	0.09	3.63
เฉลี่ย	2.96	2.93	2.44	2.77	3.60	4.41	4.00

ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรในด้านค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ในช่วงปี 2537-2539 ซึ่งเป็นช่วงก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารเอเชีย จำกัด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 1.53 รองลงมา คือ ธนาคาร ทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 และ ธนาคารศรีนคร จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.90 รองลงมาคือ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 และ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38

สำหรับในช่วงปี 2540-2541 ซึ่งเป็นช่วงหลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคารเอเชีย จำกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 2.29 รองลงมาคือ คือ ธนาคาร ทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และธนาคารไทยธนาคาร จำกัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างขนาดของกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.00 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.34 ตามลำดับ

ผลวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน ในช่วงปี 25337-2539 ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรรวมแต่ละด้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537-2539

(หน่วย %)

ธนาคาร	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตราเติบโตกำไรต่อหุ้นเฉลี่ย	อัตราเติบโตเงินปันผล	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานกำไรต่อหุ้น	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	1.87	20.90	9.32	16.06	6.44	10.92
กสิกรไทย	1.95	21.12	8.61	25.07	5.73	12.50
ไทยพาณิชย์	1.69	21.55	39.79	27.99	4.78	19.16
กรุงศรีอยุธยา	1.20	18.15	16.75	8.86	2.63	9.50
เฉลี่ย	1.68	20.43	18.62	19.39	4.90	13.00
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	1.49	20.64	10.42	33.43	2.06	13.60
นครหลวงไทย	1.61	22.96	32.00	9.19	2.68	13.68
ศรีนคร	0.82	10.27	(9.22)	78.19	2.33	16.48
เอเชีย	1.42	18.10	7.56	60.23	1.53	17.76
ไทยท努	0.96	12.94	(1.49)	42.19	3.33	11.73
เฉลี่ย	1.26	16.98	7.85	47.19	2.38	15.13
ขนาดเล็ก						
นครธน	1.08	15.72	7.63	137.79	2.90	33.02
ไทยธนาคาร	0.77	10.40	(27.42)	21.28	2.64	1.53
เฉลี่ย	0.93	13.06	(9.89)	79.54	2.77	17.28

ตารางที่ 19 ดัชนีคุณภาพกำไรรวมในแต่ละด้าน ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคาร นครธน จำกัด มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรสูงที่สุด เท่ากับ 33.02 รองลงมาคือ ธนาคารเอเชีย จำกัด มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพเท่ากับ 17.76 และ ธนาคารศรีนคร จำกัด มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไร เท่ากับ 16.48 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรเท่ากับ 17.28 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.13 และกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.00

ผลการวิเคราะห์ดัชนีคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน ในช่วงปี 2540-2541 หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรรวมแต่ละด้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2541

(หน่วย %)

ธนาคาร	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตราเคปโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย	อัตราเคปโตเงินปันผล	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานกำไรต่อหุ้น	เฉลี่ย
ขนาดใหญ่						
กรุงเทพ	(1.81)	(22.51)	(554.91)	(66.66)	9.67	(127.24)
กสิกรไทย	(2.78)	(37.34)	(1939.63)	0	5.89	(394.22)
ไทยพาณิชย์	(0.65)	(12.47)	(211.18)	0.17	7.17	(43.39)
กรุงศรีอยุธยา	(0.78)	(14.07)	(243.67)	25.00	3.94	(45.92)
เฉลี่ย	(1.51)	(21.60)	(737.35)	(10.37)	7.34	(152.69)
ขนาดกลาง						
ทหารไทย	(0.90)	(15.30)	(236.08)	(11.11)	3.09	(53.30)
นครหลวงไทย	(10.25)	(443.96)	(294.15)	(213.33)	5.06	(191.33)
ศรีนคร	(21.96)	NA	(1178.52)	(100)	5.06	(259.08)
เอเชีย	(2.57)	(39.59)	(4513.89)	(46.67)	2.29	(920.08)
ไทยทุน	(3.42)	(54.62)	(8508.50)	9.95	5.01	(1710.32)
เฉลี่ย	(7.82)	(82.58)	(2946.23)	(33.83)	4.10	(613.27)
ขนาดเล็ก						
นครธน	(2.81)	(172.99)	(122.38)	(68.63)	4.37	(72.49)
ไทยธนาคาร	(13.61)	(61.99)	(311.87)	16.53	3.63	(73.46)
เฉลี่ย	(8.21)	(117.06)	(211.52)	(26.05)	4.00	(71.76)

หมายเหตุ NA = ไม่มีข้อมูล

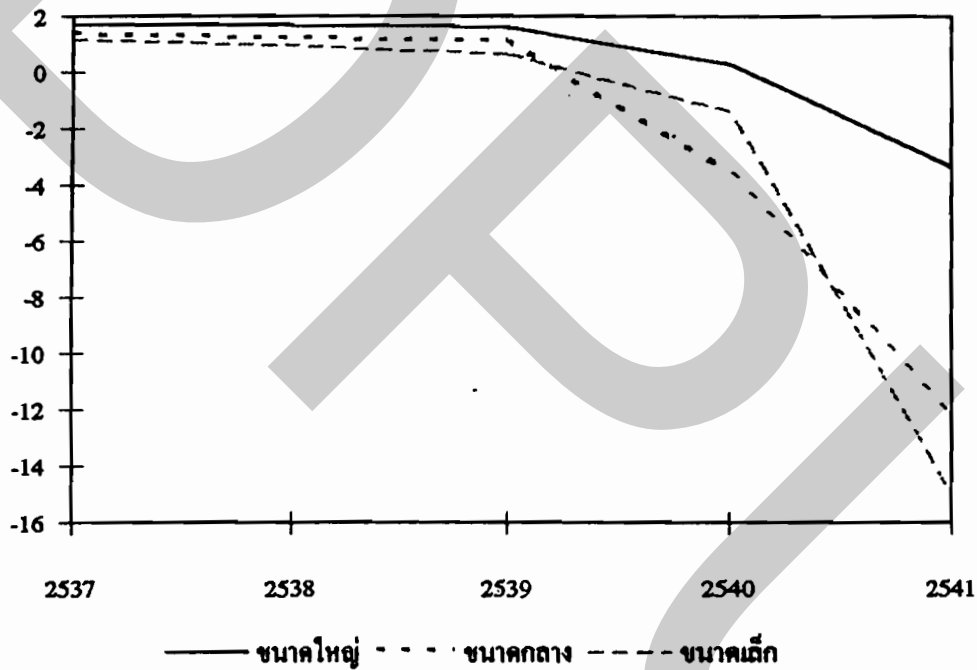
ตารางที่ 20 ดัชนีคุณภาพกำไรรวมในแต่ละด้าน หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอย โดยภาพรวม พบว่า ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรสูงที่สุด เท่ากับ -43.39 รองลงมาคือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรเท่ากับ -45.92 และธนาคารทหารไทย จำกัด มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไร เท่ากับ -53.30 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร พบว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยของดัชนีคุณภาพกำไรเท่ากับ -71.76 รองลงมา คือ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -153.69 และกลุ่มธนาคารขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -613.27

1.2 วิเคราะห์แนวโน้มคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน

1.2.1 แนวโน้มคุณภาพกำไรโดยเฉลี่ย เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคารที่มีขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

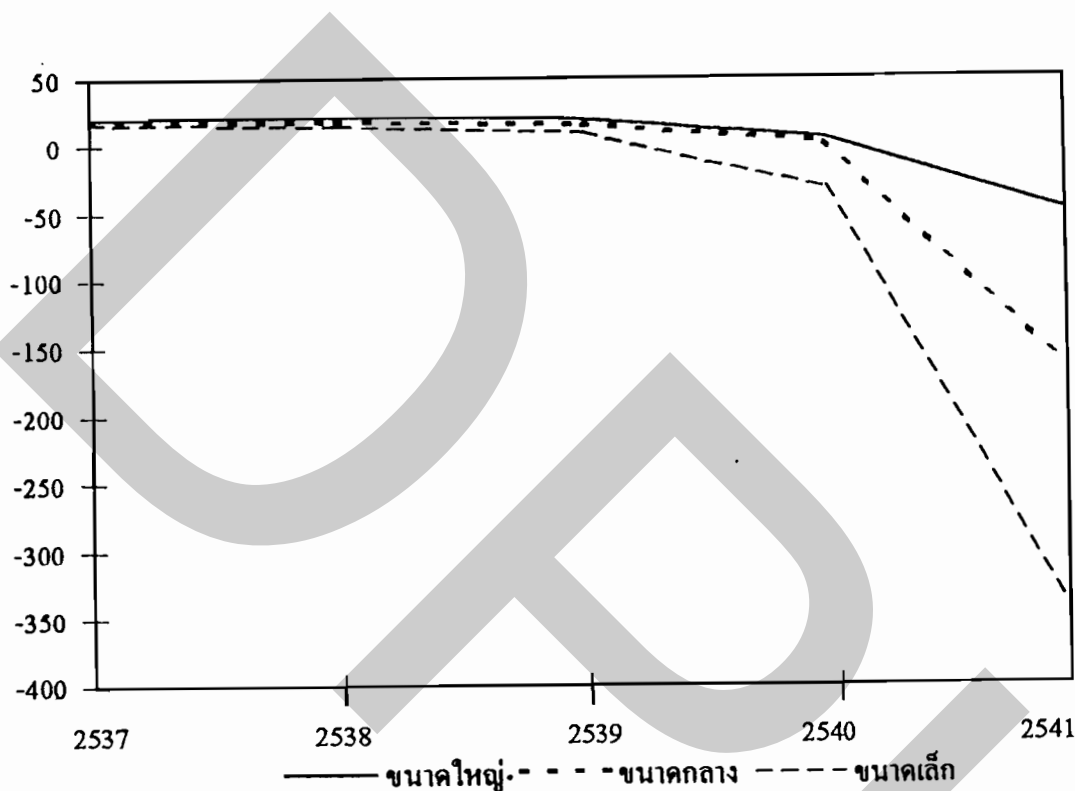
ภาพที่ 2 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ระหว่างกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่อยู่ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก แสดงว่ากิจการของธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมสูงกว่า 483,227 ล้านบาท (ธนาคารขนาดใหญ่) มีกำไรเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมแล้วยังอยู่ในระดับที่ดีกว่ากลุ่มธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมต่ำกว่า 483,227 ล้านบาท (ธนาคารขนาดกลางและเล็ก) แต่เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มธนาคารขนาดกลาง และเล็ก ปรากฏว่า ในช่วงปี 2537-2539 กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีความสามารถในการทำกำไรต่อสินทรัพย์อยู่ในระดับที่ดีกว่าธนาคารกลุ่มเล็ก แต่มาต่ำกว่ากลุ่มธนาคารขนาดเล็กในปี 2540 และเพิ่มขึ้นมากกว่าในปี 2541

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

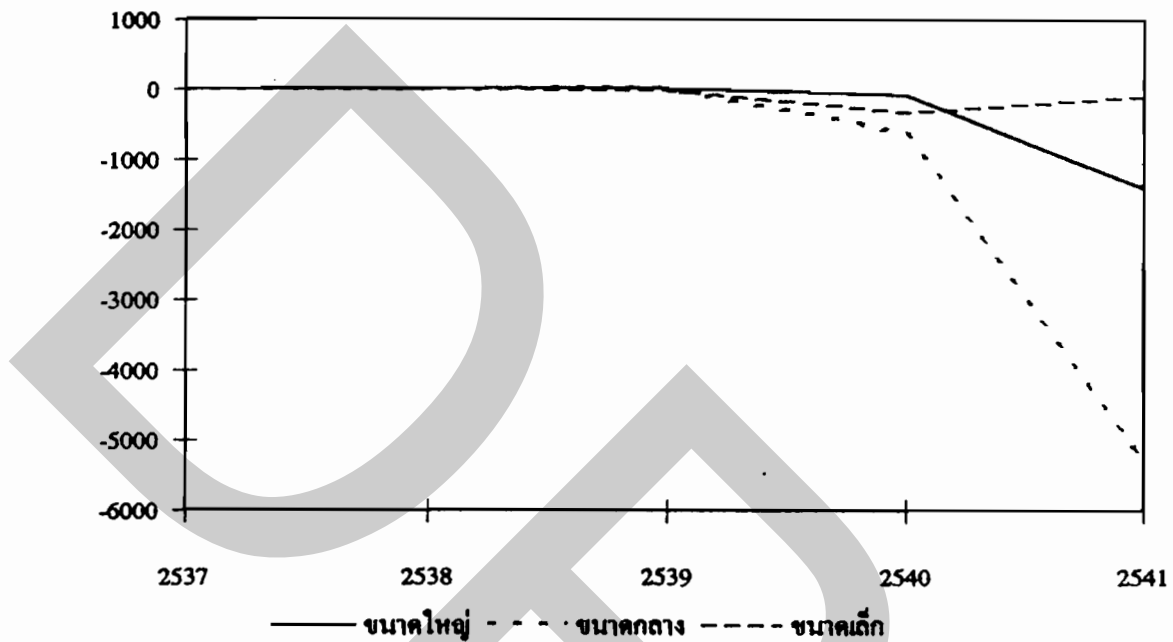
ภาพที่ 3 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นระหว่างกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่อยู่ในระดับที่ดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก แต่ดีกว่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และแนวโน้มของกลุ่มธนาคารใหญ่และกลางมีแนวโน้มลดลง ขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีแนวโน้มลดลงมากในปี 2541 ทั้งนี้ เนื่องจากธนาคารไทยธนาคารได้มีการเปลี่ยนแปลงจากธนาคารสหธนาคารและมีการลดสัดส่วนส่วนผู้ถือหุ้น

อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย

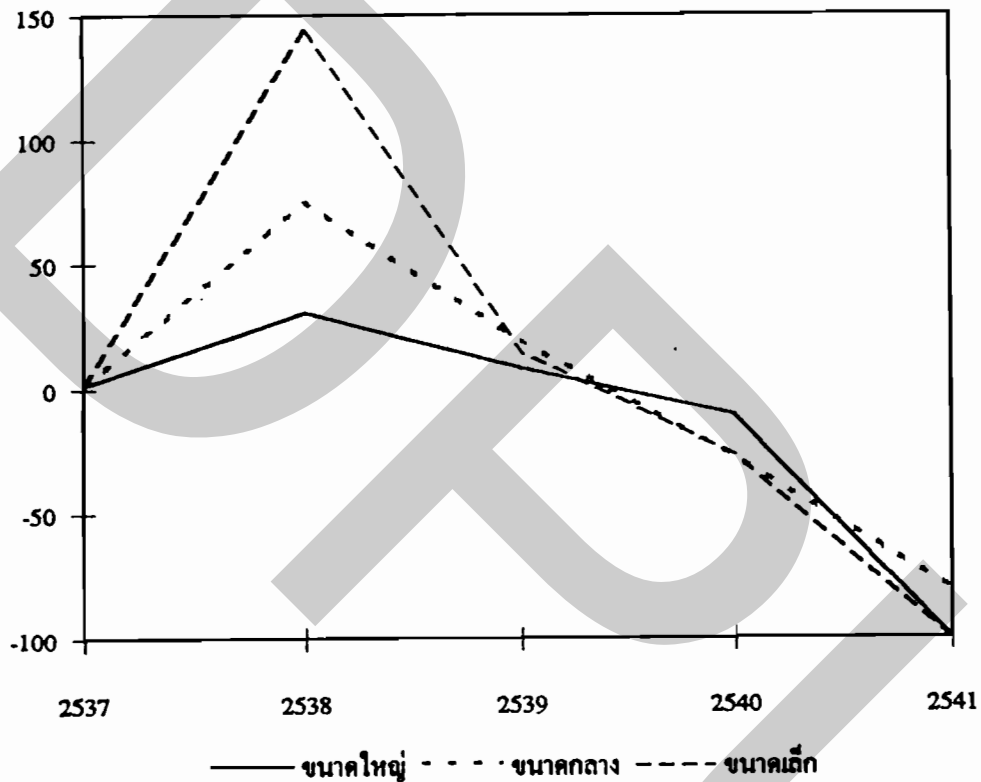
ภาพที่ 4 กราฟแสดง อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม
ธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยระหว่างกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538 และ 2539 อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ซึ่งกลุ่มธนาคารขนาดเล็กอัตราการเติบโตลดลง ตั้งแต่ปี 2538 ส่วนในปี 2540-2541 กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลางและเล็ก มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยในทางที่ลดลง แต่ทั้งนี้ อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยของธนาคารขนาดใหญ่ยังมีอัตราที่ลดลงน้อยกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก

อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย

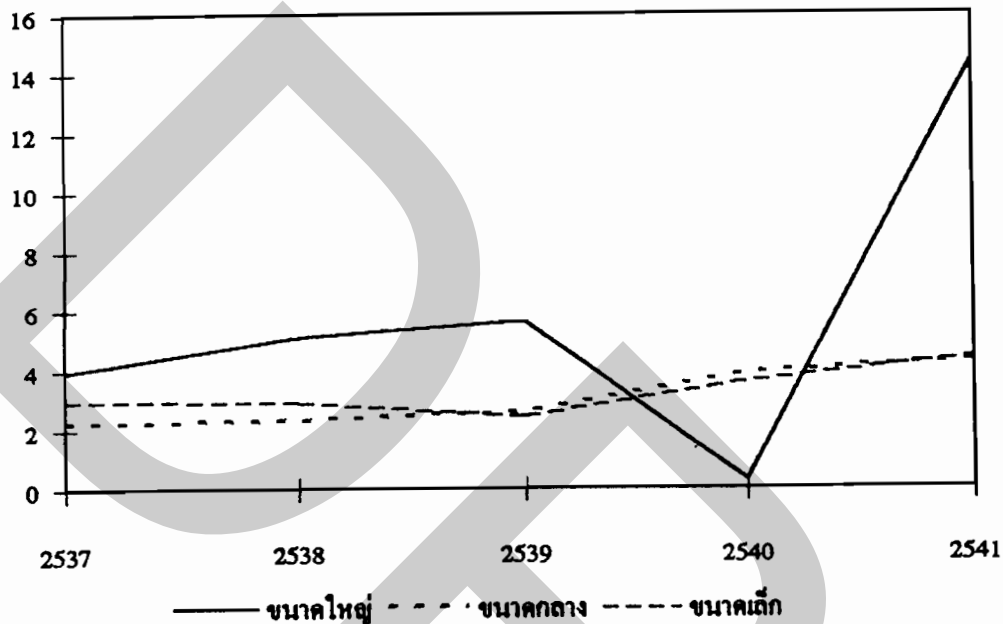
ภาพที่ 5 กราฟแสดง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคาร
ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายระหว่างกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538 กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ และกลาง ต่อมาในปี 2539 กลุ่มธนาคารขนาดกลาง มีอัตราการเติบโตที่สูงกว่า และในปี 2540 กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าและเป็นไปในทางบวก ขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก อัตราการเติบโตลดลง ส่วนในปี 2541 ทุกธนาคารไม่มีเงินปันผลจ่าย ทำให้อัตราการเติบโตติดลบ 100 %

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น

ภาพที่ 6 กราฟแสดง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม
ธนาคาร ในช่วงปี 2537-2541

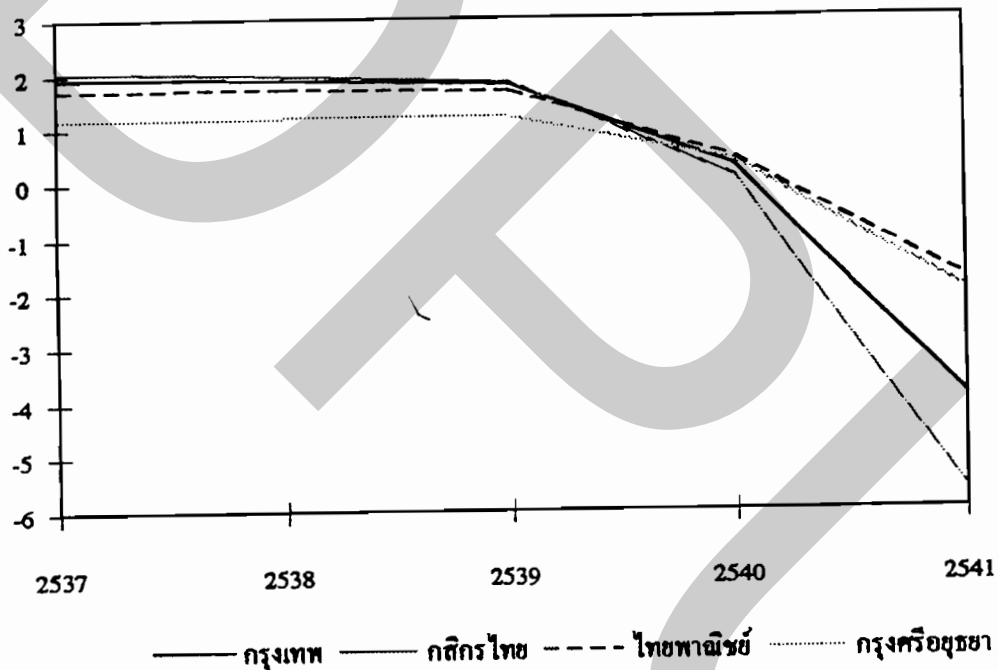
เมื่อเปรียบเทียบค่าเบี่ยงเบนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นระหว่างกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดกลางมีค่าที่ต่ำกว่าในปี 2537-2538 และ 2541 ซึ่งแสดงความเสี่ยงของกำไรน้อยกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ และกลาง ส่วนในปี 2539 กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีความเสี่ยงในการทำกำไรน้อยกว่า สำหรับในปี 2540 กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเบี่ยงเบนของอัตรากำไรต่อหุ้นต่ำกว่า ซึ่งพิจารณาจากแนวโน้มแล้ว จะเห็นว่า กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีความเสี่ยงของกำไรที่ค่อนข้างคงที่มากกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ และเล็ก

1.2.2 แนวโน้มคุณภาพกำไรของแต่ละธนาคาร แบ่งตามขนาดของธนาคาร

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

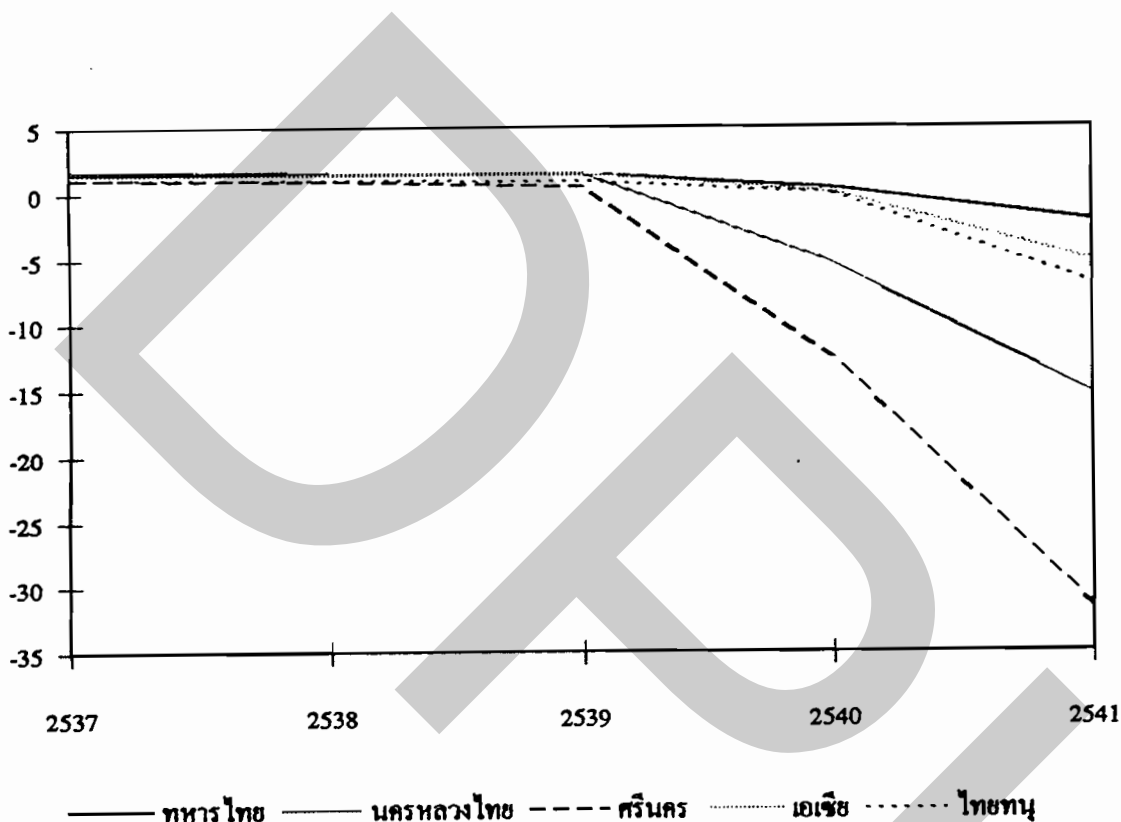
ภาพที่ 7 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในช่วงปี 2537-2539 ธนาคารกสิกรไทย มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงที่สุด เท่ากับ 2.05 รองลงมา คือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารไทยพาณิชย์ และธนาคารกรุงศรีอยุธยา โดยมีค่าเท่ากับ 1.93, 1.69 และ 1.19 ตามลำดับ แต่ในช่วงปี 2540-2541 ปรากฏว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงที่สุด เท่ากับ 0.45 และ -1.76 รองลงมา คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ส่วนธนาคารกสิกรไทย และ ธนาคารกรุงเทพ มีค่าลดลงอย่างมาก

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

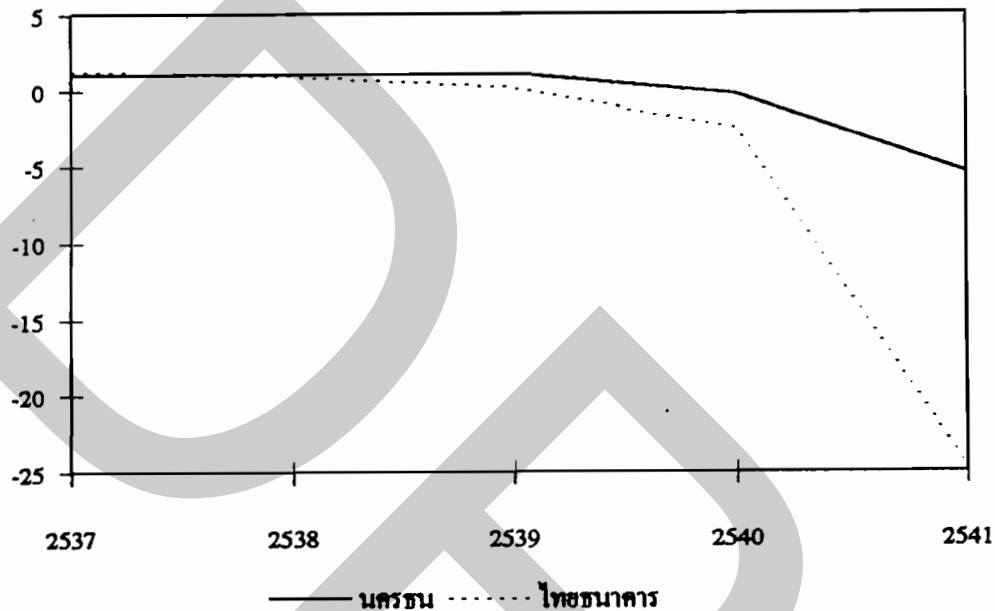
ภาพที่ 8 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง
ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในช่วงปี 2537-2539 ธนาคารนครหลวงไทย มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงสุด เท่ากับ 1.76 รองลงมาคือ ธนาคารทหารไทย ธนาคารเอเชีย และธนาคารศรีนคร โดยมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ 1.54, 1.49 และ 1.06 ตามลำดับ แต่ในช่วงปี 2540-2541 ปรากฏว่า ธนาคารทหารไทย มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงกว่า มีค่าเท่ากับ 0.35 และ -2.16 โดยที่ในปี 2541 ทุกธนาคารมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในทางที่ลดลง ทั้งนี้ ธนาคารศรีนคร มีแนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ต่ำกว่าธนาคารอื่นๆ

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

ภาพที่ 9 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก
ในช่วงปี 2537-2541

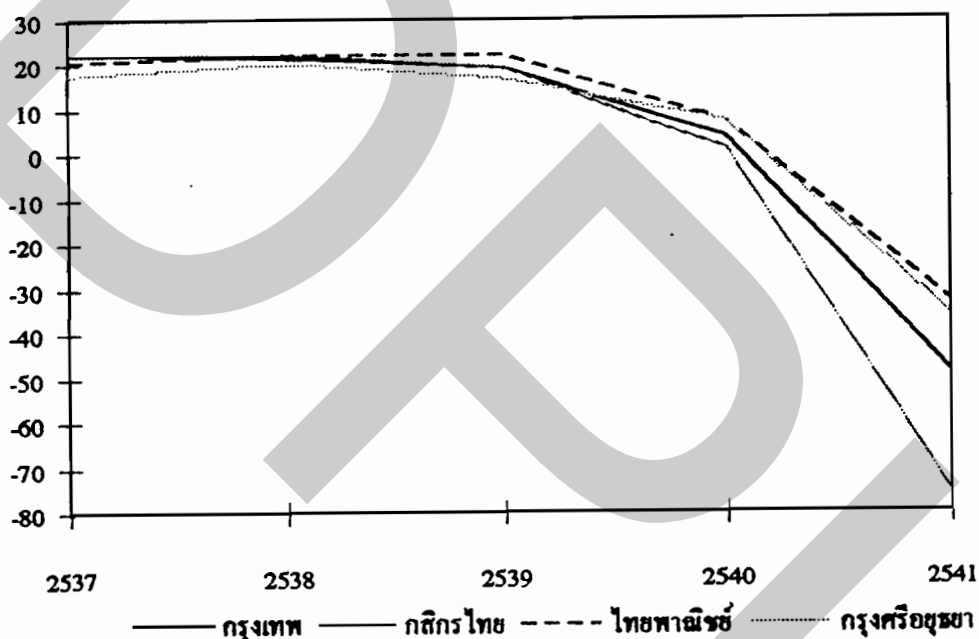

เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดเล็กในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2537 ธนาคารไทยธนาคาร มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ 1.24 ดีกว่าธนาคารนครพนม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.10 แต่ตั้งแต่ปี 2538 ธนาคารนครพนม มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ดีกว่า ถึงแม้ว่าในปี 2540-2541 ทั้งธนาคารนครพนม และธนาคารไทยธนาคาร จะมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในทางที่ลดลงถึงติดลบก็ตาม

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

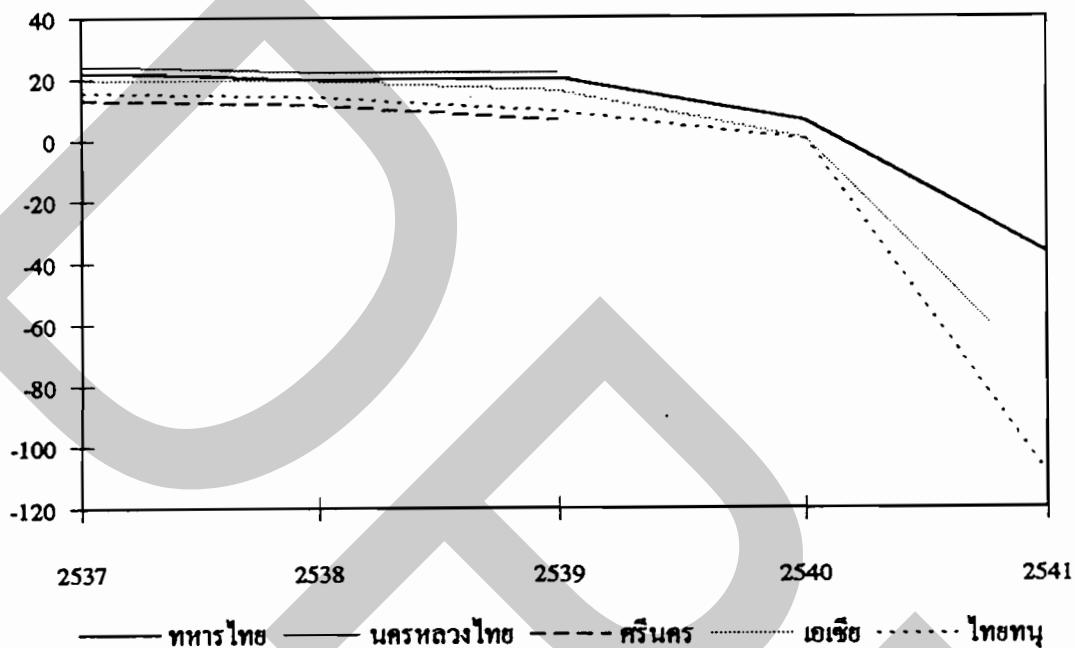
ภาพที่ 10 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่
ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบ อัตราส่วนสินทรัพย์รวมเมื่อเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2537 ธนาคารกสิกรไทย มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ 22.34 แต่ตั้งแต่ปี 2538 ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ 21.98 รองลงมา คือ ธนาคารกสิกรไทย แต่ในปี 2540-2541 มีแนวโน้มลดลง และมีค่าติดลบในปี 2541 ทั้งนี้ธนาคารกรุงศรีอยุธยาก็มีค่าอัตราผลตอบแทนที่สูงกว่าธนาคารกรุงเทพ และ ธนาคารกสิกรไทย ซึ่งเมื่อพิจารณาในปี 2541 จะพบว่า ธนาคารกสิกรไทย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำมากที่สุด

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

ภาพที่ 11 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541

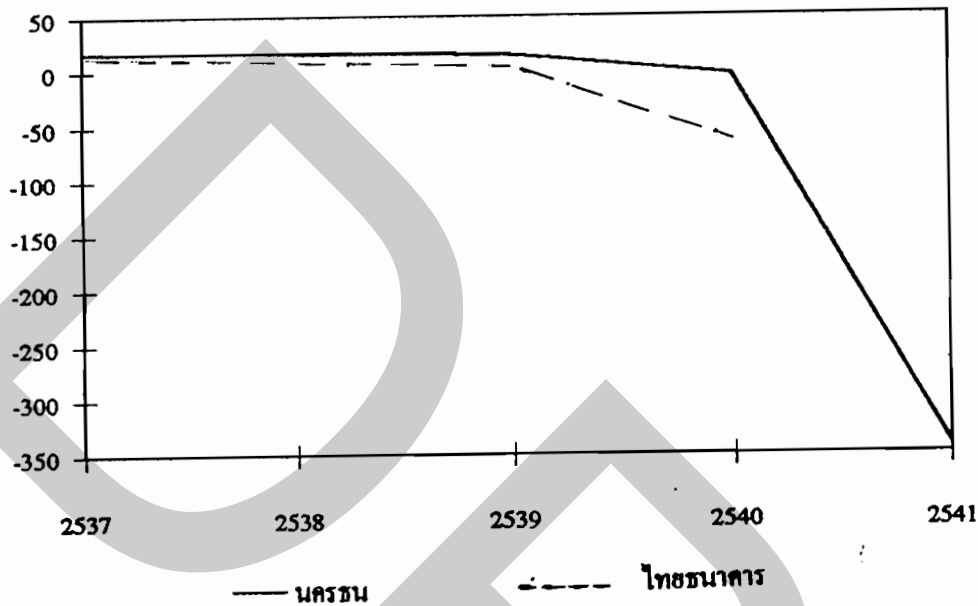

หมายเหตุ ปี 2540 และ 2541 ธนาคารนครหลวงไทย และศรีนคร ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง และมีผลขาดทุน

เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2537 ธนาคารนครหลวงไทยมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ 24.13 และมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ ในปี 2540 ไม่สามารถคำนวณหาค่าได้ แต่ในปี 2541 ค่าลดลงถึงติดลบเป็นอันดับสุดท้าย รองลงมาคือธนาคารทหารไทยมีค่าเท่ากับ 21.92 และมีแนวโน้มลดลง แต่มีอัตราผลตอบแทนดีกว่าธนาคารอื่นจนถึงปี 2541 อันดับต่อมา คือ ธนาคารเอเชีย และธนาคารไทยท努 โดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง และมีค่าติดลบในปี 2541

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

ภาพที่ 12 กราฟแสดงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก
ในช่วงปี 2537-2541

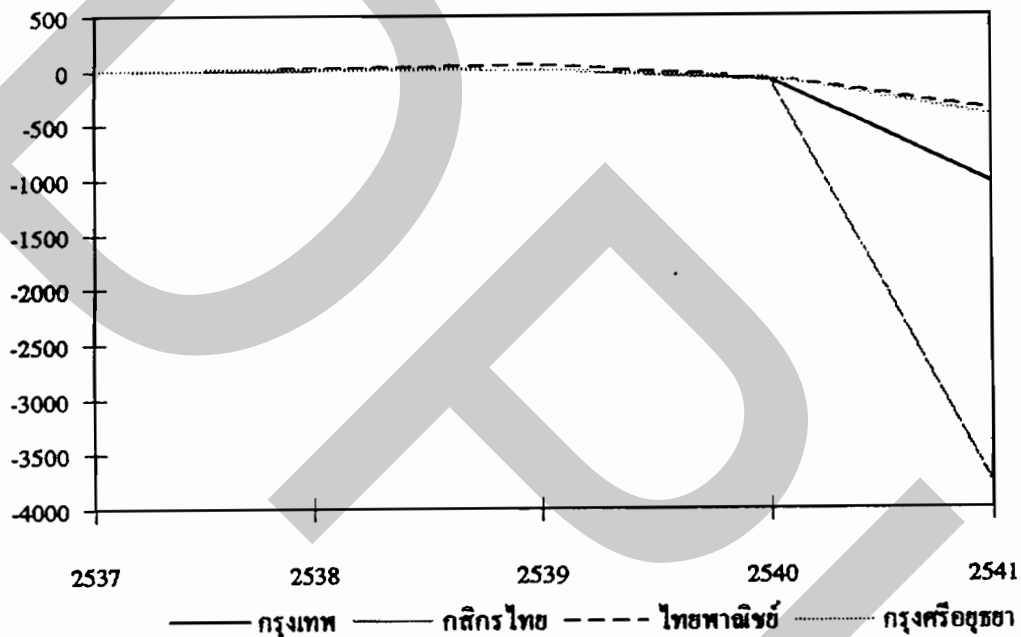
หมายเหตุ ในปี 2541 ของ ธนาคารไทยธนาคาร ส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบและผลการดำเนินการขาดทุน
ไม่สามารถคำนวณค่าได้

สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ซึ่งในที่นี้
ได้แก่ ธนาคารนครธน พบว่า ในปี 2537-2539 มีอัตราส่วนค่อนข้างคงที่ และลดลงในปี 2540-
2541 โดยมีค่าติดลบ ส่วนธนาคารไทยธนาคาร มีแนวโน้มอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
ลดลง และต่ำกว่าธนาคารนครธน ทั้งนี้ ในปี 2541 กลับมีอัตราส่วนสูงขึ้นมาก เนื่องจากมีการเพิ่ม
หุ้นและปรับเปลี่ยนจากสหธนาคารเป็น ไทยธนาคาร

อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

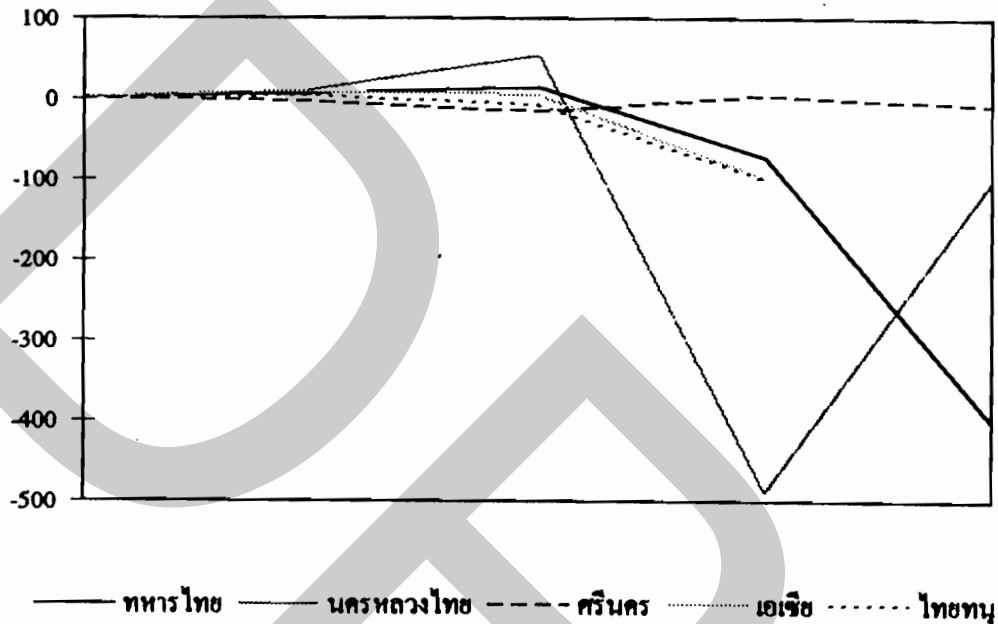
ภาพที่ 13 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยของแต่ละธนาคาร ในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยเมื่อเทียบกับปี 2537 สูงมากที่สุด คือ มีอัตราการเติบโตร้อยละ 31.18 สำหรับในปี 2540-2541 อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยลดลง โดยมีค่าเป็นลบ โดยที่ธนาคารไทยพาณิชย์มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยในทางที่ลดลงน้อยกว่าธนาคารอื่น ๆ ส่วนธนาคารกสิกรไทย มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยลดลงมากที่สุด ในปี 2541 คือ -3,786.00% รองลงมา คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ที่มีอัตราการเติบโตลดลง -1,029.38%

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

ภาพที่ 14 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541

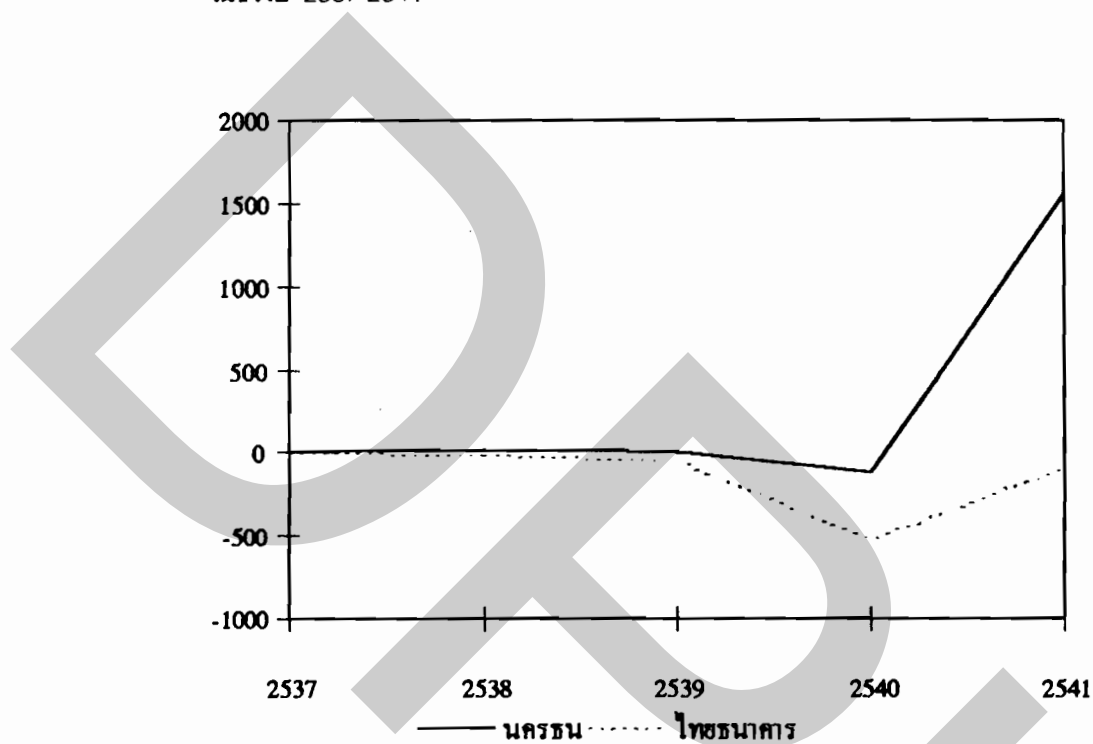

หมายเหตุ ปี 2540 และ 2541 ธนาคารเอเชีย และไทยทูน ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง และมีผลขาดทุน

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538-2539 ธนาคารนครหลวงไทย มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยสูงสุด คือ ร้อยละ 10.50 ส่วนธนาคารศรีนคร มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยในทางลบ คือ ร้อยละ -2.94 และ ในปี 2540-2541 อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยมีค่าติดลบทุกธนาคาร โดยในปี 2540 ธนาคารทหารไทยมีค่าติดลบน้อยที่สุด แสดงถึงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยก็ยังคงดีกว่าธนาคารนครหลวงไทย และธนาคารศรีนคร ส่วนในปี 2541 ธนาคารนครหลวงไทย อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยมีค่าติดลบน้อยกว่าธนาคารอื่น ส่วนธนาคารทหารไทยมีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยมีค่าติดลบมากที่สุด

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

ภาพที่ 15 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541

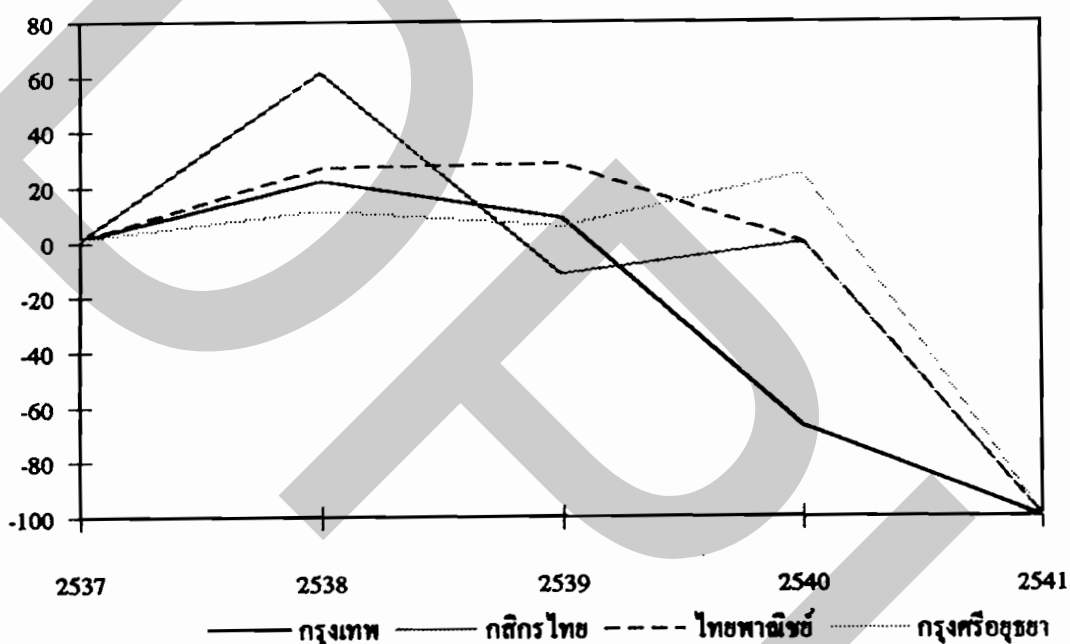

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538-2541 ธนาคารนครธนมีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยดีกว่าธนาคารไทยธนาคาร โดยในปี 2541 มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยถึง 1553.97% ขณะที่ธนาคารไทยธนาคาร มีอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเฉลี่ยมีค่าติดลบ ตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา

อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

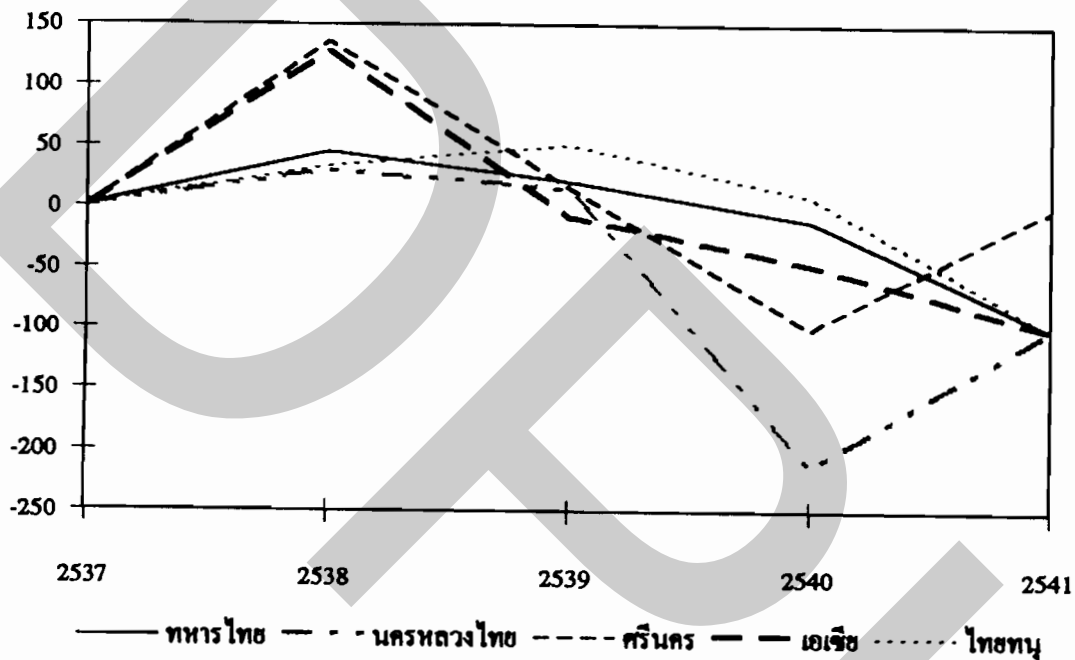
ภาพที่ 16 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่
ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538 ธนาคารกสิกรไทย มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงสุด คือ ร้อยละ 61.90 รองลงมา คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายเท่ากับ 27.30 ส่วนในปี 2539 ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงสุด ขณะที่ธนาคารกสิกรไทยกลับมีค่าติดลบ และในปี 2540 ธนาคารกรุงศรีอยุธยามีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงสุด ขณะที่ธนาคารกสิกรไทยไม่มีเงินปันผลจ่าย และธนาคารกรุงเทพ อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายมีค่าติดลบ (ร้อยละ -66.66) สำหรับในปี 2541 ทุกธนาคารไม่มีเงินปันผลจ่าย

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

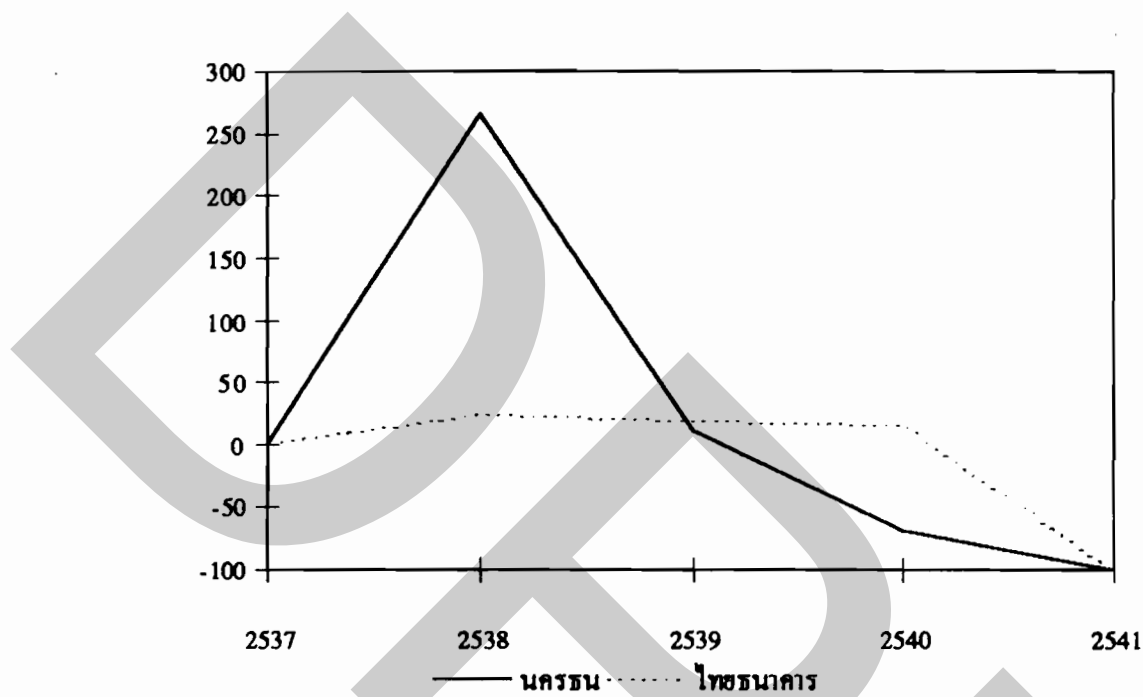
ภาพที่ 17 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง
ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538 ธนาคารศรีนครมีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงที่สุด คือ ร้อยละ 136.88 รองลงมา คือ ธนาคารเอเชีย คือ ร้อยละ 128.38 ส่วนปี 2539 ธนาคารไทยท努มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงที่สุด ขณะที่ ธนาคารเอเชียมีค่าติดลบ ส่วนในปี 2540 ธนาคารไทยท努มีเงินปันผลจ่ายสูงที่สุด ขณะที่ ธนาคารทหารไทย ธนาคารศรีนคร ธนาคารเอเชีย และธนาคารนครหลวงไทย มีค่าของอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายติดลบ สำหรับในปี 2541 ทุกธนาคารไม่มีเงินปันผลจ่าย ทำให้อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายติดลบ 100%

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

ภาพที่ 18 กราฟแสดงอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541

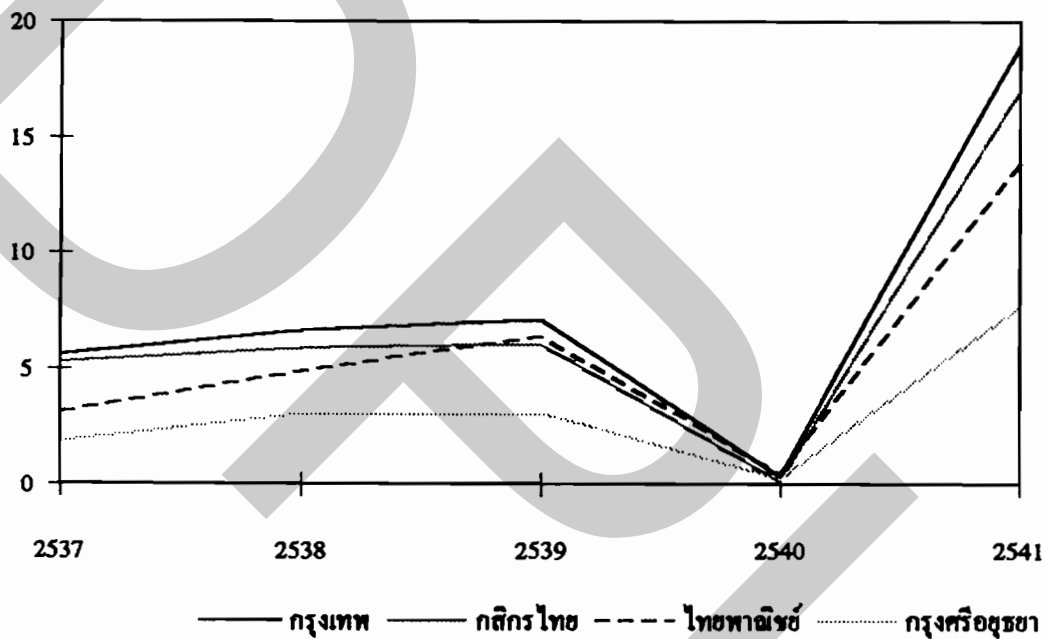

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ในปี 2538 ธนาคารนครพนม มีอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย สูงถึง 265.09% ซึ่งมากกว่า ธนาคารไทยธนาคาร แต่ปี 2539-2540 ธนาคารไทยธนาคารกลับมี อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายสูงกว่า ขณะที่ในปี 2540 ธนาคารนครพนมมีค่าอัตราการเติบโต ของเงินปันผลจ่าย ติดลบ สำหรับในปี 2541 ทั้งสองธนาคารไม่มีเงินปันผลจ่าย ทำให้มีค่าติดลบ 100%

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราค่าไรต่อหุ้น

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

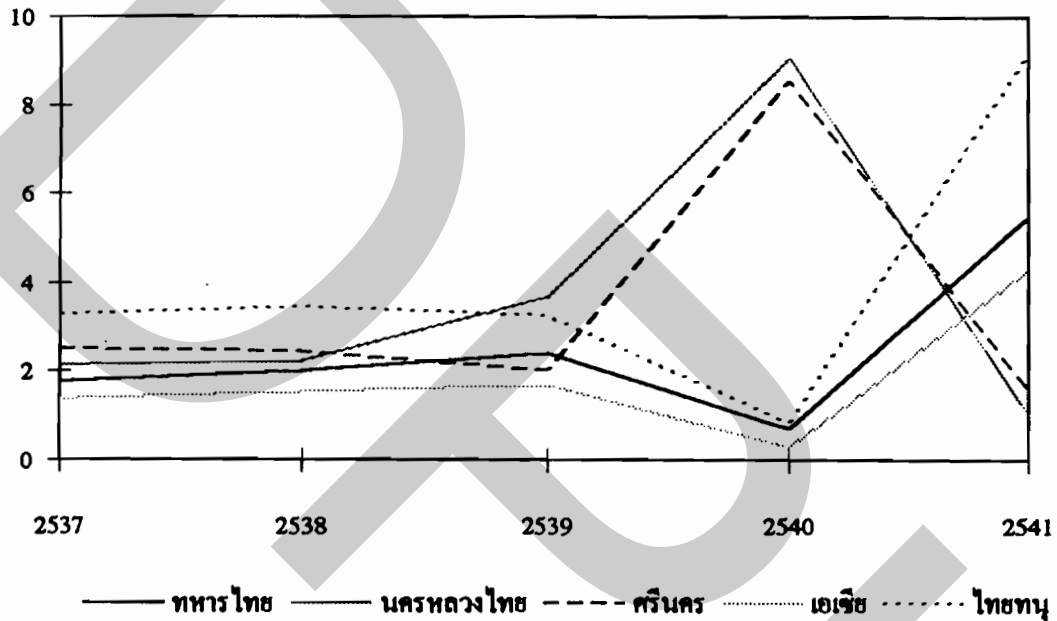
ภาพที่ 19 กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราค่าไรต่อหุ้น ของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบถึงความเสี่ยงในการทำกำไรในแต่ละปี โดยพิจารณาจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราค่าไรต่อหุ้นของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ พบว่า ในช่วงปี 2537-2541 ธนาคารกรุงศรีอยุธยามีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราค่าไรต่อหุ้นต่ำที่สุด นั่นแสดงถึงความเสี่ยงในการทำกำไรของธนาคารกรุงศรีอยุธยาอยู่ในระดับน้อยที่สุด รองลงมา คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ ส่วนธนาคารกรุงเทพมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราค่าไรต่อหุ้นสูงที่สุด แสดงถึงว่าในช่วงปี 2537-2541 ธนาคารกรุงเทพมีความเสี่ยงในการทำกำไรอยู่ในระดับที่ไม่มาก

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

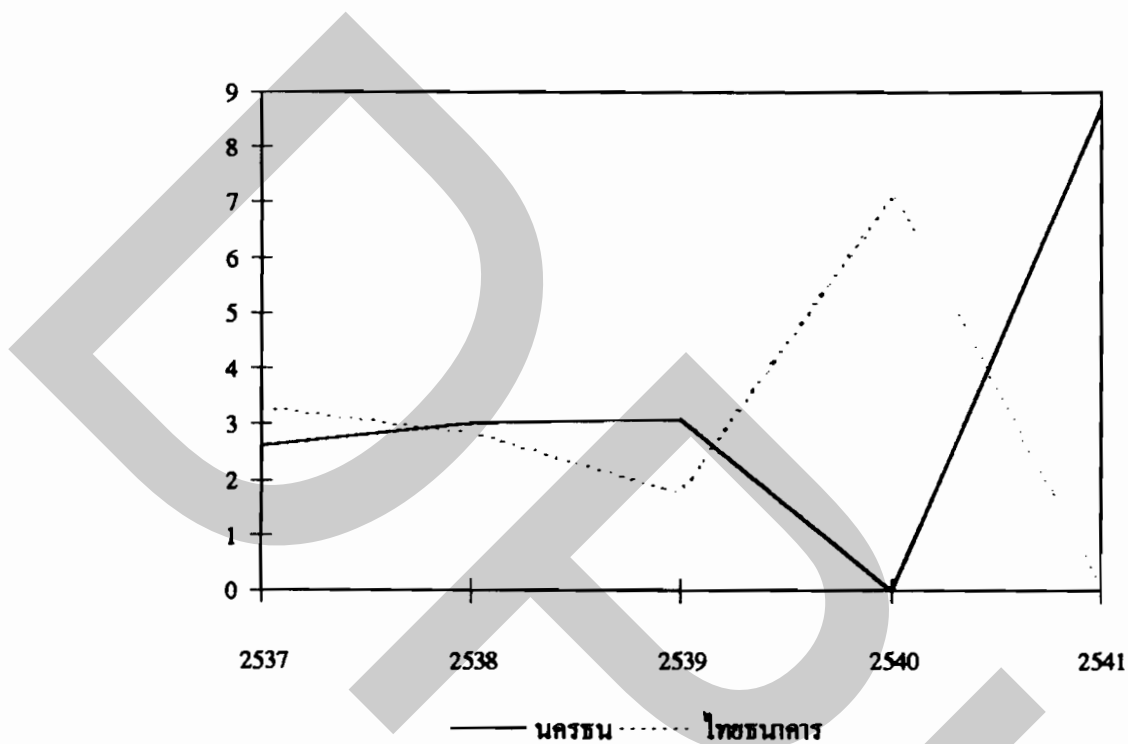
ภาพที่ 20 กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดกลาง ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง พบว่า ในช่วงปี 2537-2540 ธนาคารเอเชีย มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นต่ำสุด แสดงถึงความเสี่ยงในการทำกำไรอยู่ในระดับน้อยกว่าธนาคารอื่น ส่วนธนาคารไทยท努 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นสูงที่สุดในช่วงปี 2537-2539 และลดลงในปี 2540 และในปี 2541 กลับมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นต่ำที่สุด ซึ่งแสดงถึงความเสี่ยงในการทำกำไรในปี 2541 มีมากที่สุด

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

ภาพที่ 21 กราฟแสดงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก
ในช่วงปี 2537-2541

เมื่อเปรียบเทียบค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นของแต่ละธนาคารในกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก พบว่า ในปี 2537 ธนาคารนครธน มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นต่ำกว่าธนาคารไทยธนาคาร ส่วนในปี 2538-2539 ธนาคารไทยธนาคารมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นที่ต่ำกว่า แสดงว่า มีความเสี่ยงในการทำกำไรน้อยกว่าธนาคารนครธน ในปี 2540 ธนาคารนครธนมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นต่ำกว่า และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2541 ส่วนธนาคารไทยธนาคารมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นสูงในปี 2540 และลดลงในปี 2541 ซึ่งแสดงถึงความเสี่ยงในการทำกำไรของธนาคารขนาดเล็กนั้นมีความไม่แน่นอน

1.3 การจัดอันดับคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับ

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

0.80 - (2.39) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ในระดับสูง

(2.40) - (5.59) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ในระดับปานกลาง

(5.60) - (8.79) หมายถึง อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในช่วงปี 2537-2541

ธนาคาร	ค่าเฉลี่ย	ลำดับคะแนนตามเกณฑ์	ลำดับที่	ระดับคุณภาพ
1. กรุงเทพ	0.40	1	4	สูง
2. กสิกรไทย	0.06	1	5	สูง
3. ไทยพาณิชย์	0.75	1	1	สูง
4. กรุงศรีอยุธยา	0.41	1	3	สูง
5. ทหารไทย	0.53	1	2	สูง
6. นครหลวงไทย	(3.14)	5	9	ปานกลาง
7. ศรีนคร	(8.29)	10	11	ต่ำ
8. เอเชีย	(0.18)	2	6	สูง
9. ไทยทูนู	(0.79)	2	8	สูง
10. นครธน	(0.48)	2	7	สูง
11. ไทยธนาคาร	(4.99)	7	10	ปานกลาง

จากตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 มีระดับคุณภาพในระดับสูง จะเป็นกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพฯ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ส่วนธนาคารขนาดกลาง คือ ธนาคารทหารไทย ส่วนธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 ได้แก่ ธนาคารเอเชีย ธนาคารไทยทูนู ธนาคารนครธน ส่วนธนาคารนครหลวงไทยมีระดับคะแนนเท่ากับ 5 ธนาคารไทยธนาคารมีระดับคะแนนเท่ากับ 7 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนธนาคารศรีนคร มีระดับคะแนนเท่ากับ 10 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อจัดลำดับคุณภาพ พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 อันดับสอง คือ ธนาคารทหารไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 อันดับสาม คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.41 อันดับ 4 คือ ธนาคารกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.40 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทน มีค่าติดลบทั้งหมด โดย อันดับที่ 6 คือ ธนาคารเอเชีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.18 อันดับที่ 7 คือ ธนาคารนครธน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.48 อันดับที่ 8 คือ ธนาคารไทยทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -0.79 อันดับที่ 9 คือ ธนาคารนครหลวงไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -3.14 และอันดับสุดท้าย คือ ธนาคารศรีนคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -8.29

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นเกณฑ์การจัดอันดับ

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- 8.00 - (28.69) หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับสูง
 (28.70) - (65.39) หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับปานกลาง
 (65.40) - (102.09) หมายถึง อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงปี 2537-2541

ธนาคาร	ค่าเฉลี่ย	ลำดับคะแนนตามเกณฑ์	ลำดับที่	ระดับคุณภาพ
1. กรุงเทพ	3.53	1	4	สูง
2. กสิกรไทย	(2.26)	1	5	สูง
3. ไทยพาณิชย์	7.94	1	1	สูง
4. กรุงศรีอยุธยา	5.27	1	3	สูง
5. ทหารไทย	6.27	1	2	สูง
6. นครหลวงไทย	(93.77)	10	10	ต่ำ
7. ศรีนคร *	10.27 *	-	-	-
8. เอเชีย	(4.97)	2	6	สูง
9. ไทยทุน	(14.08)	3	8	สูง
10. นครธน	(59.76)	7	9	ปานกลาง
11. ไทยธนาคาร	(7.48)	2	7	สูง

หมายเหตุ * ไม่ได้นำมาจัดอันดับเนื่องจากผลประกอบการขาดทุน และส่วนผู้ถือหุ้นติดลบ

จากตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 ซึ่งแสดงถึงมีระดับคุณภาพในระดับสูง จะเป็นกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพฯ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ส่วนธนาคารขนาดกลาง ได้แก่ ธนาคารทหารไทย ส่วนธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 ได้แก่ ธนาคารเอเชีย ธนาคารไทยธนาคาร ส่วนธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 3 คือ ธนาคารไทยธนุ ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 7 คือ ธนาคารนครธน ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง และธนาคารนครหลวงไทย มีระดับคะแนนเท่ากับ 10 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อจัดลำดับคุณภาพ พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.95 อันดับสอง คือ ธนาคารทหารไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.27 อันดับสาม คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.27 อันดับ 4 คือ ธนาคารกรุงเทพฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ส่วนอันดับที่ 5 ธนาคารกสิกรไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -2.27 อันดับที่ 6 คือ ธนาคารเอเชีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -4.97 อันดับที่ 7 คือ ธนาคารไทยธนาคาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -7.48 อันดับที่ 8 คือ ธนาคารไทยธนุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -14.08 อันดับที่ 9 คือ ธนาคารนครธน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -59.76 และอันดับสุดท้ายคือ ธนาคารนครหลวงไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -93.77

อัตราผลการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับ

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

- (80) - (1516.33) หมายถึง อัตราการเติบโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง
- (1516.34) - (2952.67) หมายถึง อัตราการเติบโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
- (2952.68) - (4389) หมายถึง อัตราการเติบโตกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นในช่วงปี 2537-2541

ธนาคาร	ค่าเฉลี่ย	ลำดับคะแนนตามเกณฑ์	ลำดับที่	ระดับคุณภาพ
1. กรุงเทพ	(272.79)	1	6	สูง
2. กสิกรไทย	(965.51)	1	8	สูง
3. ไทยพาณิชย์	(85.69)	1	1	สูง
4. กรุงศรีอยุธยา	(113.46)	1	3	สูง
5. ทหารไทย	(112.83)	1	2	สูง
6. นครหลวงไทย	(131.08)	1	4	สูง
7. ศรีนคร	(593.87)	2	7	สูง
8. เอเชีย	(2253.17)	6	9	ปานกลาง
9. ไทยท努	(4254.99)	10	10	ต่ำ
10. นครชน *	(35.71)	-	-	-
11. ไทยธนาคาร	(169.64)	1	5	สูง

หมายเหตุ * ไม่ได้นำมาคำนวณและจัดอันดับ

จากตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 ซึ่งแสดงถึงมีระดับคุณภาพในระดับสูง ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารนครชน และธนาคารไทยธนาคาร ส่วนธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 ได้แก่ ธนาคารศรีนคร และระดับคะแนนเท่ากับ 6 คือ ธนาคารเอเชีย ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับคะแนนเท่ากับ 10 คือ ธนาคารไทยท努 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อจัดลำดับคุณภาพ พบว่า ธนาคารไทยพาณิชย์มีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -85.69 อันดับสอง คือ ธนาคารทหารไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -112.83 อันดับสาม คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -113.46 อันดับที่ 4 คือ ธนาคารนครหลวงไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -131.08 ส่วนอันดับที่ 5 ธนาคารไทยธนาคาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -169.64 อันดับที่ 6 คือ ธนาคารกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -269.79 อันดับที่ 7 คือ ธนาคารศรีนคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -593.87 อันดับที่ 8 คือ ธนาคารกสิกรไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -965.51 อันดับที่ 9 คือ ธนาคารเอเชีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -2253.17 และอันดับสุดท้าย คือ ธนาคารไทยท努 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -4,254.99 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นตัวเฉลี่ย โดยเฉลี่ยในช่วงปี 2537-2541 มีอัตราการเติบโตในทางที่ลดลงทุกธนาคาร

อัตราผลการเติบโตของเงินปันผลจ่ายเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับ

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

70.09 - 28.10 หมายถึง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายอยู่ในระดับสูง

28.09 - (13.89) หมายถึง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง

(13.90) - (55.90) หมายถึง อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายในช่วงปี 2537-2541

ธนาคาร	ค่าเฉลี่ย	ลำดับคะแนนตามเกณฑ์	ลำดับที่	ระดับคุณภาพ
1. กรุงเทพ	(11.78)	7	10	ต่ำ
2. กสิกรไทย	16.17	5	8	ปานกลาง
3. ไทยพาณิชย์	18.72	5	5	ปานกลาง
4. กรุงศรีอยุธยา	14.24	5	9	ปานกลาง
5. ทหารไทย	18.58	5	6	ปานกลาง
6. นครหลวงไทย	(55.87)	10	11	ต่ำ
7. ศรีนคร	17.80	5	7	ปานกลาง
8. เอเชีย	24.60	4	3	ปานกลาง
9. ไทยท努	31.93	6	2	ปานกลาง
10. นครธน	68.99	1	1	สูง
11. ไทยธนาคาร	19.70	4	4	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายที่เป็นค่าแสดงถึงการจัดสรรกำไรไปสู่ผู้ถือหุ้นในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 ซึ่งแสดงถึงมีคุณภาพกำไรในการเงินปันผลจ่ายสูง มีเพียงธนาคารเดียว คือ ธนาคารนครธน ส่วนที่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีระดับคะแนนเท่ากับ 4 คือ ธนาคารไทยท努 ธนาคารเอเชีย และธนาคารไทยธนาคาร และระดับคะแนนเท่ากับ 5 คือ ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารทหารไทย และ ธนาคารศรีนคร ส่วนธนาคารที่มีคุณภาพอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ มีระดับคะแนนเท่ากับ 7 และที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 10 ได้แก่ ธนาคารนครหลวงไทย

เมื่อจัดลำดับคุณภาพ พบว่า ธนาคารนครธนมีคะแนนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 68.99 อันดับที่ 2 คือ ธนาคารไทยท努 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.93 อันดับที่ 3 คือ ธนาคารเอเชีย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.60 อันดับที่ 4 คือ ธนาคารไทยธนาคาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.70 อันดับที่ 5 คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.72 อันดับที่ 6 คือ ธนาคารทหารไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.58 อันดับที่ 7 คือ ธนาคารศรีนคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.80 อันดับที่ 8 คือ ธนาคารกสิกรไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.17 อันดับที่ 9 คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.24 อันดับที่ 10 คือ ธนาคารกรุงเทพ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -11.78 และอันดับสุดท้ายคือ ธนาคารนครหลวงไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -55.87

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับ

เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

1.84 - 3.87 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น
อยู่ในระดับสูง

3.88 - 5.91 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น
อยู่ในระดับปานกลาง

5.92 - 7.93 หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น
อยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น ในช่วงปี 2537-2541

ธนาคาร	ค่าเฉลี่ย	ลำดับคะแนนตามเกณฑ์	ลำดับที่	ระดับคุณภาพ
1. กรุงเทพ	7.74	10	11	ต่ำ
2. กสิกรไทย	6.88	9	10	ต่ำ
3. ไทยพาณิชย์	5.74	7	9	ปานกลาง
4. กรุงศรีอยุธยา	3.16	3	4	สูง
5. ทหารไทย	2.47	2	2	สูง
6. นครหลวงไทย	3.63	3	7	สูง
7. ศรีนคร	3.42	3	5	สูง
8. เอเชีย	1.84	1	1	สูง
9. ไทยท努	4.00	4	8	ปานกลาง
10. นครธน	3.49	3	6	สูง
11. ไทยธนาคาร	3.04	2	3	สูง

จากตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น ที่แสดงถึงความสม่ำเสมอของกำไรของกิจการในลักษณะปีต่อปีในช่วงปี 2537-2541 พบว่า ธนาคารที่มีระดับคะแนน ซึ่งแสดงถึงความสม่ำเสมอของกำไรสูง โดยธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 1 คือ ธนาคารเอเชีย ส่วนที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 2 คือ ธนาคารทหารไทย และธนาคารไทย ธนาคาร ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 3 คือ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารศรีนคร ธนาคารนครธน ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 4 คือ ธนาคารไทยทุน ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 7 คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารที่มีระดับคะแนนเท่ากับ 9 คือ ธนาคารกสิกรไทย ส่วนธนาคารกรุงเทพ มีระดับคะแนนเท่ากับ 10

เมื่อจัดลำดับคุณภาพ พบว่า ธนาคารเอเชีย มีคะแนนต่ำสุด ซึ่งแสดงถึงมีคุณภาพคือเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.84 รองลงมา คือ ธนาคารทหารไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 อันดับสาม คือ ธนาคารไทยธนาคาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 อันดับที่ 4 คือ ธนาคารไทยทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อันดับที่ 5 คือ ธนาคารศรีนคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 อันดับที่ 6 คือ ธนาคารนครธน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 อันดับที่ 7 คือ ธนาคารนครหลวงไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 อันดับที่ 8 คือ ธนาคารไทยทุนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อันดับที่ 9 คือ ธนาคารไทยพาณิชย์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.74 อันดับที่ 10 คือ ธนาคารกสิกรไทยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.88 และอันดับสุดท้ายคือ ธนาคารกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.74

2. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับขนาดของธนาคาร

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับขนาดของธนาคาร

	ผลตอบแทน จากสินทรัพย์	อัตราเติบโต กำไรต่อหุ้น	อัตราเติบโต เงินปันผล	ค่าเบี่ยงเบน ของกำไร	ส่วนผู้ถือหุ้น	ขนาด ธนาคาร
ผลตอบแทน จากสินทรัพย์	1.0000					
อัตราเติบโต กำไรต่อหุ้น	-.0844	1.0000				
อัตราเติบโต เงินปันผล	-.0274	-.1588	1.0000			
ค่าเบี่ยงเบน ของกำไร	.2163	.0706	-.2715	1.0000		
ส่วนผู้ถือหุ้น	.3277	-.1016	-.1838	.1576	1.0000	
ขนาดธนาคาร	.4689	.2766	-.6155*	.7918*	.3781	1.0000

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 26 เมื่อวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา พบว่า อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย มีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีทิศทางที่ตรงข้ามกัน และมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -0.615 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีทิศทางเป็นไปในทางเดียวกัน และมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.792 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

	ผลตอบแทน จากสินทรัพย์	อัตราเติบโต กำไรต่อหุ้น	อัตราเติบโต เงินปันผล	ค่าเบี่ยงเบน ของกำไร	ส่วนผู้ถือหุ้น	ขนาด ธนาคาร
ผลตอบแทน จากสินทรัพย์	1.0000					
อัตราเติบโต กำไรต่อหุ้น	0.872	1.0000				
อัตราเติบโต เงินปันผล	0.087	-.146	1.0000			
ค่าเบี่ยงเบน ของกำไร	-0.185	-.454	-.432	1.0000		
ส่วนผู้ถือหุ้น	0.966*	.962*	.047	-.389	1.0000	
ขนาด ธนาคาร	-0.111	-.136	-.850	.839	-.209	1.0000

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 27 เมื่อวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ดัชนีคุณภาพกำไรในแต่ละด้านไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทยในกลุ่มขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับกลุ่มธนาคารขนาดกลาง

	ผลตอบแทน จากสินทรัพย์	อัตรารับโต กำไรต่อหุ้น	อัตรารับโต เงินปันผล	ค่าเบี่ยงเบน ของกำไร	ส่วนผู้ถือหุ้น	ขนาด ธนาคาร
ผลตอบแทน จากสินทรัพย์	1.0000					
อัตรารับโต กำไรต่อหุ้น	-0.327	1.0000				
อัตรารับโต เงินปันผล	-0.003	-0.845	1.0000			
ค่าเบี่ยงเบน ของกำไร	-0.428	-0.217	0.379	1.0000		
ส่วนผู้ถือหุ้น	-0.006	-0.212	-0.167	-0.390	1.0000	
ขนาด ธนาคาร	0.260	0.741	-0.895*	-0.202	-0.155	1.0000

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 28 เมื่อวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง พบว่า อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย มีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคารพาณิชย์ โดยมีทิศทางที่ตรงข้ามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาในกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ไม่สามารถคำนวณได้ เนื่องจากมีจำนวนธนาคารเพียง 2 ธนาคาร แต่ทั้งนี้จากการพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในภาพรวมจากตารางที่ 26 ที่พบว่าอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคารนั้น เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ในกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ พบว่า คชณิคุณภาพกำไรในแต่ละด้านไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคาร แต่ในกลุ่มธนาคารขนาดกลาง พบว่าอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายมีความสัมพันธ์กับขนาดธนาคาร ซึ่งน่าจะเป็นไปได้ว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

และเมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) เพื่อพิจารณาถึงขนาดของธนาคารที่มีต่อคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน มีดังนี้

ขนาดของธนาคารกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอย สมการที่ได้คือ

$$\text{ขนาดของธนาคาร} = 268.65* + 40.18* \text{ AS} + 1.5 \text{ SH} + .06 \text{ BE} - 8.00* \text{ PU} + 111.11* \text{ SD}$$

โดยที่

- AS = อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
- SH = อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
- BE = อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย
- PU = อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย
- SD = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น

ค่า $R^2 = .977$ หมายความว่า ขนาดของธนาคารที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลสืบเนื่องมาจากคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน ประมาณ 97.75% อีก 2.25% เกิดจากอิทธิพลด้านอื่น ๆ ความคลาดเคลื่อนของการประมาณขนาดของธนาคารมีความผิดพลาด ประมาณ 113.04

สัมประสิทธิ์ของค่าคงที่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น มีค่าเท่ากับ 268.65, 40.18, 1.56, .06, 8.00 และ 111.11 ตามลำดับ แสดงว่า ถ้าขนาดสินทรัพย์ของธนาคารเพิ่มขึ้น 1 หน่วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้น 40.18 และ 111.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และถ้าขนาดของธนาคารเพิ่มขึ้น 1 หน่วย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายลดลง 8.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาคูณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย และความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคารพาณิชย์ไทย

โดยการศึกษาผลตอบแทนจากสินทรัพย์ เป็นการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2537-2541 และ การศึกษาอัตราการเติบโต เป็นการศึกษาในช่วงปี 2538-2541

กลุ่มตัวอย่าง เป็นธนาคารพาณิชย์ไทย จำนวน 11 แห่ง ที่เลือกแบบเฉพาะเจาะจง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดของสินทรัพย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 ดังนี้

1. กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ คือ ธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมตั้งแต่ 400,000 ล้านบาทขึ้นไป มี 4 แห่ง คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

2. กลุ่มธนาคารขนาดกลาง คือ ธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมตั้งแต่ 100,000 ล้านบาท ถึง 400,000 ล้านบาท มี 5 แห่ง คือ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารไทยธนุ จำกัด (มหาชน)

3. กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก คือ ธนาคารที่มีสินทรัพย์รวมต่ำกว่า 100,000 ล้านบาท มี 2 แห่ง คือ ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) และ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นข้อมูลงบการเงินจากรายงานประจำปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541 เป็นข้อมูลทุติยภูมิ มาทำการศึกษาโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน 5 ประเภท มาทำการวิเคราะห์ ได้แก่

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย
4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย
5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows version 7.5 คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคาร ใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) และ การถดถอยอย่างง่าย (Simple linear regression)

ส่วนการวิเคราะห์หาค่าอัตราส่วนทางการเงิน คำนวณโดยใช้สูตรทางการเงิน และ การวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้เส้นกราฟ

สรุปผลการวิจัย

1. คำนวณคุณภาพกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทย

ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพกำไรโดยภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคุณภาพกำไรภาพรวม ก่อนภาวะเศรษฐกิจถดถอยอยู่ระหว่าง 1.53-33.02 โดยธนาคารที่มีคุณภาพกำไรดีใน 3 อันดับแรก คือ ธนาคารนครธน จำกัด ธนาคารเอเชีย จำกัด และธนาคารศรีนคร จำกัด สำหรับ ค่าเฉลี่ยของคุณภาพกำไรภาพรวม หลังภาวะเศรษฐกิจถดถอยอยู่ระหว่าง (43.39) - (1710.32) โดยธนาคารที่มีคุณภาพกำไรดีใน 3 อันดับแรก คือ ธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด และธนาคารทหารไทย จำกัด

และเมื่อพิจารณาเป็นรายมิติ สรุปได้ดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์อยู่ระหว่าง 0.06-(8.29) โดยที่กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนเท่ากับ 0.405 ซึ่งสูงกว่า กลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับ -2.37 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ที่มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนเท่ากับ -2.73

2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น อยู่ระหว่าง 3.53- (59.76) โดยที่กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 3.62 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -19.26 และ กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -33.62

3. อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย อยู่ระหว่าง (35.71) - (4254.99) โดยที่ อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย ของกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าเป็นร้อยละ -102.68 ซึ่งยังมีอัตราการเติบโตที่เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ที่มีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ -359.36 และ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง ที่มีอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ -1,469.19

4. อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย พบว่า ค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย อยู่ระหว่าง 14.24-(55.87) โดยที่กลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.34 ซึ่งมากกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.41 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.41

5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น พบว่า ค่าเฉลี่ยของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อยู่ระหว่าง 1.84-7.74 โดยที่กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นเท่ากับ 5.88 ซึ่งแสดงถึงมีความเสี่ยงในด้านกำไรสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 3.07 และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กที่มีค่าเบี่ยงเบนเท่ากับ 3.27

โดยสรุป กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และเล็ก สำหรับอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นตัวเฉลี่ย อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น กลุ่มธนาคารขนาดเล็กจะดีกว่า

2. การจัดคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน

2.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ จัดอันดับได้ดังนี้

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

อันดับ 1 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.75

คุณภาพอยู่ในระดับสูง

อันดับ 2 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.41

คุณภาพอยู่ในระดับสูง

อันดับ 3 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.40

คุณภาพอยู่ในระดับสูง

อันดับ 4 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.06

คุณภาพอยู่ในระดับสูง

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

อันดับ 1 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 0.53

คุณภาพอยู่ในระดับสูง

- อันดับ 2 ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -0.18
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 3 ธนาคารไทยทุน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -0.79
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 4 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -3.14
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- อันดับ 5 ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -8.29
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

- อันดับ 1 ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -0.48
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 2 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -4.99
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น จัดอันดับ ได้ดังนี้

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

- อันดับ 1 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 7.94
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 2 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.27
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 3 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.53
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 4 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 2.26
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

- อันดับ 1 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 6.27
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

- อันดับ 2 ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -4.97
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 3 ธนาคารไทยทุน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -14.08
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 10 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -93.77
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

- อันดับ 1 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -7.48
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 9 ธนาคารนครชน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -59.76
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นถัวเฉลี่ย จัดอันดับได้ดังนี้

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

- อันดับ 1 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -85.69
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 2 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -113.46
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 3 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -272.79
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 4 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -965.51
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

- อันดับ 1 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -112.83
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 2 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -131.08
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

- อันดับ 3 ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -593.87
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 4 ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -2253.17
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- อันดับ 5 ธนาคารไทยทุน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -4254.99
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

- อันดับ 1 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -169.64
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

2.4 อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย จัดอันดับได้ดังนี้

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

- อันดับ 1 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 18.72
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- อันดับ 2 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 16.17
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- อันดับ 3 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 14.24
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- อันดับ 4 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -11.78
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

- อันดับ 1 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ -55.87
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ
- อันดับ 2 ธนาคารไทยทุน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 31.92
คุณภาพอยู่ในระดับสูง
- อันดับ 3 ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 24.60
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

**อันดับ 4 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 18.58
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง**

**อันดับ 5 ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 17.80
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง**

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

**อันดับ 1 ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 68.99
คุณภาพอยู่ในระดับสูง**

**อันดับ 2 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 19.70
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง**

2.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น จัดอันดับได้ดังนี้

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

**อันดับ 1 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.16
คุณภาพอยู่ในระดับสูง**

**อันดับ 2 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 5.74
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง**

**อันดับ 3 ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 6.88
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ**

**อันดับ 4 ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 7.74
คุณภาพอยู่ในระดับต่ำ**

กลุ่มธนาคารขนาดกลาง

**อันดับ 1 ธนาคารเอเชีย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 1.84
คุณภาพอยู่ในระดับสูง**

**อันดับ 2 ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 2.47
คุณภาพอยู่ในระดับสูง**

**อันดับ 3 ธนาคารศรีนคร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.42
คุณภาพอยู่ในระดับสูง**

อันดับ 4 ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.63
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

อันดับ 5 ธนาคารไทยทุน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 4.00
คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

อันดับ 1 ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.04
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

อันดับ 2 ธนาคารนครธน จำกัด (มหาชน) เท่ากับ 3.49
คุณภาพอยู่ในระดับสูง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับขนาดของธนาคาร

ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ว่า ขนาดของธนาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่าย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์คุณภาพกำไรในแต่ละด้านของธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีคุณภาพกำไรในด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็กนั้น ได้สะท้อนให้เห็นว่า ธนาคารขนาดใหญ่มีความมั่นคงในด้านสินทรัพย์มากกว่า และมีการใช้เงินทุนที่ได้จากผู้ถือหุ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงถึงกำไรที่มีคุณภาพ การบริหารงานของธนาคารขนาดใหญ่สามารถใช้สินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ตัศดา วัจนะสาริกุล (2527) และ สุวิมล ทิจิตากรณ์ (2540) ที่พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์กับอัตราการเจริญเติบโตของกำไรสุทธิ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดของธุรกิจ และเป็นไปตามที่ รุจิรัตน์ แจ่มปิฎงญา (2541) ที่อธิบายไว้ว่า ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขึ้นอยู่กับขนาดของธนาคารและภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผลที่ได้นี้เป็นไปตามที่ วรศักดิ์ ทุมมานนท์

(2542) ได้กล่าวไว้ว่า อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถนำมาประเมินความมีคุณภาพกำไรของกิจการได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพกำไรในด้านอัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้น อัตราการเติบโตของเงินปันผล และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของอัตรากำไรต่อหุ้น กลับพบว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็กดีกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ และกลาง แสดงถึงว่า อัตราการเติบโตของกำไรต่อหุ้นและเงินปันผลต่ำ ไม่จำเป็นต้องเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่หรือมีสินทรัพย์รวมสูง แต่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของกิจการว่าสามารถรักษาค่าแห่งของการดำเนินกิจการในอุตสาหกรรมได้ดีเพียงไร อัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นมากกว่า บ่งชี้ให้เห็นว่า กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีกระแสเงินสดและมูลค่าของกิจการมากกว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่

2. แนวโน้มของคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของแนวโน้มคุณภาพกำไรในแต่ละด้าน ของธนาคารพาณิชย์ไทย จะพบว่า ในช่วงปี 2537-2539 แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราการเติบโต จะมีทิศทางอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และมีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดในปี 2540-2541 ที่ส่วนใหญ่ทุกธนาคารจะมีค่าติดลบ ทั้งนี้ เนื่องจากตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา เศรษฐกิจไทยโดยรวมขยายตัวในอัตราที่ชะงักงันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ มีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 6.7 ซึ่งเป็นผลมาจากความตกต่ำของการส่งออกที่มีผลกระทบไปถึงภาวะการผลิต การลงทุน และการใช้จ่ายของภาคเอกชน นอกจากนี้ มาตรการทางการเงินที่เข้มงวดของรัฐบาลซึ่งมุ่งจะควบคุมภาวะเงินเฟ้อ และการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่ดำเนินต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2538 ซึ่งได้แก่ การควบคุมอัตราการขยายตัวของสินเชื่อ และพยายามตรึงอัตราดอกเบี้ยไว้ให้อยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องระมัดระวังคุณภาพของสินเชื่อเป็นอันมาก จากสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงินดังที่กล่าวมา ธนาคารต่าง ๆ จึงได้เร่งขยายฐานเงินฝากลดผลกระทบจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยและสนองนโยบายการเร่งระดมเงินออมในประเทศ ส่งผลให้การดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นมาก ในขณะที่เดียวกันมีเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ ทำให้ธนาคารส่วนใหญ่มีรายได้ลดลงผลกำไรก็ลดลงตามมาด้วย แต่ต่อมาในปี 2540 การดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศประสบปัญหาอุปสรรคมากมาย นับตั้งแต่การชะงักงันทางเศรษฐกิจของประเทศ ภาวะเงินเฟ้อสูง ธุรกิจหลายแห่งประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องต้องปิดกิจการ ปัญหาเหล่านี้คือคุณภาพเพิ่มขึ้น ทางรัฐบาลจึงได้ปิดกิจการบริษัทเงินทุนรวม 58 แห่ง ประกอบกับความอ่อนแอในระบบการเงิน ทำให้ต้องประกาศการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนมาเป็นแบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ซึ่ง

มีผลให้ค่าเงินบาทลดลงไปเป็นอันมาก มีผลให้เงินให้สินเชื่อของธนาคารที่ปล่อยกู้ให้กับลูกค้า คดออกจนคอกเบือรับที่ควรจะได้ไม่ได้รับการชำระตามกำหนด และกลายสภาพเป็นหนี้ที่มีปัญหา ในที่สุด แต่การดำเนินการส่วนใหญ่ของธนาคารเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ธนาคาร จึงตั้ง สำรองหนี้สงสัยจะสูญไว้สูง ทำให้ผลกำไรของธนาคารลดลงหรือขาดทุน สำหรับในปี 2541 จาก ปัญหาความคดค่าทางเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทางการต้องใช้นโยบายทางการเงินแบบ เข้มงวด โดยการตรึงอัตราดอกเบี้ยในระดับสูง ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประสบกับปัญหาขาด สภาพคล่องอย่างหนัก และไม่สามารถปล่อยสินเชื่อได้เพราะตัดปัญหาเงินกองทุนไม่เพียงพอ อีกทั้ง ปัญหาสินเชื่อไม่ได้คุณภาพพอ ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ไทยทุกแห่งประสบกับผลขาดทุนสุทธิ จำนวนมหาศาล โดยมีสาเหตุมาจากทั้งการระงับการกันสำรองหนี้สูญตามกฎหมายใหม่ของธนาคาร แห่งประเทศไทย และผลขาดทุนจากการดำเนินงาน ทำให้แนวโน้มของคุณภาพกำไรในแต่ละ ด้านของทุกธนาคารลดลงจนมีค่าติดลบ

3. คุณภาพกำไรในแต่ละด้านกับขนาดของธนาคาร

จากผลการศึกษา พบว่า อัตราการเติบโตของเงินปันผลจ่ายมีความสัมพันธ์กับขนาดของ ธนาคาร โดยเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม แสดงถึงว่า ขนาดของกิจการเพิ่มขึ้น อัตราการเติบโต ของเงินปันผลจ่ายลดลง ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากการจ่ายเงินปันผลของธนาคาร ส่วนหนึ่งต้อง พิจารณาถึงสภาพคล่องทางการเงินและเงินที่ค้างกันไว้ให้หมุนเวียน ถ้าธนาคารที่มีสินทรัพย์มาก อาจต้องมีเงินที่จะให้หมุนเวียนมากก็จะจัดเงินปันผลจ่ายในจำนวนที่น้อยลง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของอัตรากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับขนาดของธนาคาร โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แสดงได้ว่า ถ้าธนาคารขนาดใหญ่ขึ้น ความเสี่ยงในด้านกำไรก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมา จากกิจการขนาดใหญ่ต้องการเงินทุนระยะสั้นในจำนวนที่สูง จะทำให้กิจการมีรายได้สูงขึ้น หรือ มีความสามารถในการหากำไรสูง แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะมีความเสี่ยงสูงขึ้นด้วย เพราะกิจการอาจ ถูกเร่งรัดการชำระหนี้ โดยที่ยังไม่สามารถหมุนเวียนสินทรัพย์ระยะยาวให้เป็นเงินสดได้ทัน และมี ค่าใช้จ่ายของอัตราดอกเบี้ยสูง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านสภาพคล่องอันเป็นอันตรายต่อกิจการ ทำให้เกิดความเสี่ยงในด้านกำไรเพิ่มสูงขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. จากการที่พบว่า ธนาคารขนาดใหญ่มีคุณภาพกำไรดีกว่าธนาคารขนาดกลางและเล็ก เป็นข้อมูลสำหรับนักลงทุนที่จะลงทุนในกิจการของธนาคาร ควรจะพิจารณาจากธนาคารขนาดใหญ่เป็นอันดับแรก เนื่องจากกิจการมีความมั่นคงมากกว่า
2. การที่พบว่า ธนาคารขนาดเล็กมีความเสี่ยงน้อยกว่านักลงทุนก็อาจนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกลงทุนในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจซบเซา ถึงแม้ว่าธนาคารขนาดเล็กอาจจะให้ผลตอบแทนน้อย แต่มีความเสี่ยงน้อยกว่าธนาคารขนาดใหญ่
3. จากการที่ภาวะเศรษฐกิจซบเซา ทำให้ในช่วงปี 2540-2541 คุณภาพกำไรอยู่ในระดับต่ำมาก ผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ไทยจำเป็นต้องเร่งปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการบริหาร เช่น กลยุทธ์เกี่ยวกับการบริหารและควบคุมความเสี่ยง กลยุทธ์เกี่ยวกับการกระจายสินเชื่อ กลยุทธ์เกี่ยวกับการระดมเงินฝาก รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้ธนาคารสามารถเผชิญกับความผันผวนต่าง ๆ ได้
4. ในการศึกษาต่อไป ควรศึกษาภาวะการแข่งขันและการดำเนินงานของ ธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจซบเซา
5. ศึกษาโครงสร้างทางการเงินกับประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กฤตติกา แสตนโกชนน์. การเงินธุรกิจ. สถาบันราชภัฏอุดรธานี : ม.ป.ท., 2541.

จรินทร์ เทศวานิช รองศาสตราจารย์. ตลาดการเงินและสถาบันการเงิน. กรุงเทพฯ : บริษัท
เอช.เอ็น.กรุ๊ป จำกัด. 2541.

เซาว์ โรจนแสง รองศาสตราจารย์ ดร และคนอื่น ๆ. การเงินธุรกิจและการภาษีอากร.หน่วยที่1-8 พิมพ์
ครั้งที่ 5 นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2527.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.ผลการศึกษายทรายงานและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร. กรุงเทพฯ :
บริษัทบุญศิริการพิมพ์ จำกัด, 2540.

คาริณี คัฒทวีเชฐ. หลักและนโยบายการลงทุน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราม
คำแหง, 2535.

นภพร เรื่องสกุล. นโยบายแก้ปัญหาวิกฤตในธนาคารพาณิชย์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
มูลนิธิสถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2532.

นิลุบล หฤทัยวิจิตรโชค. วิเคราะห์เจาะลึกอัตราส่วนทางการเงิน. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์เม็ด
ทรายพรินติ้ง จำกัด, 2539.

บริษัทหลักทรัพย์ เอกธำรง จำกัด มหาชน. วิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพฯ : Securities one Public
co.,Ltd., 2536.

เบญจวรรณ รักษ์สุธี รองศาสตราจารย์ . การเงินธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
2536.

ปนัดดา อินทร์พรหม. การบริหารการเงินธุรกิจ. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด, 2537.

ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล รองศาสตราจารย์ และคณะ. การวิเคราะห์งบการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ , 2532.

เพชร ชุมทรัพย์. วิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

เมธี พึ่งสุนทรบัตร์. การวิเคราะห์งบการเงินและคุณภาพกำไรของกิจการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทธนาเศรษฐกราฟฟิค จำกัด, 2541.

สุธีรา วิเศษกุล. ทฤษฎีบัญชี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พีสิกส์เซ็นเตอร์, 2539.

สุมาลี จิระมิตร รองศาสตราจารย์. การบริหารการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อำนาจ ลียาทิพย์กุล . การธนาคารพาณิชย์การค้าเงินและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531

_____ . การวิเคราะห์หลักทรัพย์. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์การพิมพ์ จำกัด, 2541.

วารสาร

บริษัทหลักทรัพย์ เมอร์ ริด ลินซ์ ภัทร จำกัด. “นักวิเคราะห์เชื่อเบงคี่ไปรอดเดือนรึบแก้หนี้-เร่งเพิ่มทุน” การเงินธนาคาร. 18, 202, กุมภาพันธ์ 2542 44-45.

ฝ่ายวิชาการการเงินธนาคาร. “เผยฐานะแท้จริงธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ” การเงินธนาคาร. 18 , 204, เมษายน 2542 141.

ธนาคารกรุงไทย จำกัด(มหาชน). “การเงินและการธนาคาร” รายงานเศรษฐกิจ. 1, 7. กรกฎาคม 2542 31-32.

วรศักดิ์ ทุมมานนท์ ดร. “มารู้จักกับคุณภาพกำไร” จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. 21, 79. มีนาคม 2542 27-45.

หนังสือพิมพ์

ธวัช อนันโทไทย ดร. “คุณภาพของกำไร” ประชาชาติธุรกิจ. 3-6 เมษายน 2537 14.

วิทยานิพนธ์

กมลชนก พิชชาโชติ. “การศึกษาเปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโตของธนาคารพาณิชย์ไทยก่อนและหลังการใช้นโยบายเสรีทางการเงิน” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2541.

- จินดา จันทิ. “การวิเคราะห์ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2540.
- เชิดชัย วงษ์เมตตา. “การศึกษาอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในหุ้นสามัญกลุ่มธนาคารพาณิชย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- ปรีชาวดี บุญทับดี. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มตะวันออกไกล โดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- รุจิรัตน์ แจ่มปัญญา. “โครงสร้างเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ในระหว่าง พ.ศ.2534 ถึง พ.ศ. 2538” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, 2541.
- ลัดดา วัจนะสาริกากุล. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์รวมกับอัตราการเจริญเติบโตของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการเงินธนาคารและการเงิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ศิริเดช คำสุพรหม. “การวิเคราะห์คุณภาพกำไรของธุรกิจโรงแรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” การศึกษาค้นคว้าเฉพาะบุคคล มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2542.
- สาวิตรี เสถียรเสพย์. “การวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มพัฒนาที่อยู่อาศัยในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2541.
- สุวิมล ลิขิตาภรณ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์รวมกับอัตราการเจริญเติบโตของกำไรสุทธิของบริษัทเงินทุนที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2540.

ภาษาอังกฤษ

Books

- Van Horne, J.C. and Wachowic, J.M.. *Fundamentals of Financial Management* 9th ed., Prentice Hall International, Inc 1995.
- Johnson, T.E. *Investment Principles* 2nd ed. New York : Prentice-Hall Inc., 1983.

ภาคผนวก

งบการเงินของธนาคารกรุงเทพในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	898,373,473,382	1,035,447,855,552	1,155,109,053,085	1,408,618,770,736	1,266,949,113,683
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	78,173,082,825	92,953,939,457	107,535,902,275	103,294,193,422	101,087,930,723
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	17,359,939,626	19,701,917,296	20,746,933,874	4,056,968,690	(43,489,440,073)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	17.36	19.98	20.72	4.05	(37.64)
งบกระแสเงินสด					
เงินเป็นผลจ่าย	4,500,223,122	5,503,537,267	6,000,655,208	2,000,478,470	-

งบการเงินของธนาคารกสิกรไทยในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
<u>สินทรัพย์</u>					
รวมสินทรัพย์	508,761,744,373	585,208,082,598	646,007,334,313	795,385,192,152	704,292,979,991
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	46,641,519,178	52,739,606,879	62,128,064,609	56,808,210,856	52,406,684,466
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	10,419,366,095	11,571,213,801	11,862,464,062	800,776,814	(39,882,743,416)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	13.02	14.415	14.63	1.00	(36.86)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	3,360,000,000.00	5,440,000,000	4,800,000,000	4,800,000,000	-

งบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยในชวงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	367,668,992,116	453,370,375,361	541,231,550,948	747,160,743,112	705,987,946,335
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>					
รวมส่วนของผูถือหุ้น	30,219,326,361	35,275,712,016	40,692,879,005	41,715,195,739	38,069,092,028
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	6,203,616,106	7,754,609,460	9,014,579,049	3,194,258,714	(12,410,536,823)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	16.33	20.40	23.68	8.37	(31.57)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	2,090,000,000	2,660,610,834	3,423,609,440	3,429,854,364	-

งบการเงินของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	286,428,473,065	368,695,280,845	414,878,605,483	493,843,086,697	483,227,032,237
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	19,411,059,538	22,167,788,215	30,112,031,036	26,209,248,177	26,875,064,033
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	3,410,125,625	4,475,970,200	5,029,622,231	1,961,795,099	9,574,845,713
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	8.53	11.19	11.33	3.92	(12.62)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	1,520,000,000	1,700,000,000	1,800,000,000	2,250,000,000	-

งบการเงินของธนาคารทหารไทยในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	227,795,114,321	284,931,237,810	333,509,439,514	388,549,281,398	355,671,575,071
หนี้สินและผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	15,994,025,447	21,155,798,158	24,169,640,419	22,231,672,467	20,953,938,591
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	3,505,456,481	4,155,704,591	4,920,290,472	1,368,292,977	7,599,862,361
กำไรสุทธิต่อหุ้น(ขาดทุน)	9.20	8.72	9.59	2.67	(8.01)
งบกระแสเงินสด					
เงินเป็นผลจ่าย	1,046,354,300	1,522,515,880	1,847,547,360	1,642,264,320	-

งบการเงินของธนาคารนครหลวงไทยในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	162,298,170,440	201,402,289,813	234,206,194,550	264,220,041,670	279,419,364,322
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	11,959,809,215	14,235,343,244	15,564,985,136	(125,459,799)	9,581,838,039
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	2,862,303,262	3,160,333,029	3,509,056,104	(13,986,037,427)	(42,539,883,246)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	2.38	2.63	5.84	(22.69)	(0.05)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	601,000,000	781,300,000	901,500,000	(1,021,700,000)	-

งบการเงินของธนาคารศรีนครินทร์ช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	133,901,665,122	169,394,505,698	191,549,747,579	190,277,413,678	177,418,795,217
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	11,190,756,851	13,114,721,525	14,550,956,764	(7,969,469,780)	(197,393)
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	1,424,244,810	1,512,071,588	953,644,773	(2,331,139,353)	(55,899,303,602)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	2.04	1.98	1.05	(22.65)	(0.02)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	303,150,000	718,088,414	836,676,483	-	-

งบการเงินของธนาคารเอเซียในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	83,348,077.664	108,465,055.947	126,420,974.244	156,502,621.558	148,936,383.704
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้อื่น	6,406,197.831	7,687,443.739	11,269,437.507	9,882,763.299	9,673,766.022
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	1,238,771,045	1,463,672,346	1,799,822,906	41,641,970	(7,701,732,277)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	3.92	4.20	4.51	0.10	(8.83)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	450,800,000	1,029,545,399	948,104,167	505,606,224	-

งบการเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ประจำปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	67,774,086,760	57,253,168,621	119,597,728,841	130,265,995,987	132,954,825,632
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	4,589,844,869	5,809,059,870	11,649,152,561	9,103,411,991	8,329,789,003
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	709,005,103	915,825,101	1,087,398,371	28,202,395	9,125,658,613
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	9.37	9.73	9.32	0.11	(18.50)
งบกระแสเงินสด					
เงินเป็นผลจ่าย	318,500,000	427,000,000	548,000,000	712,500,000	-

งบการเงินของธนาคารนครนในชวงปี พ.ศ. 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	44,728,725,074	56,866,355,524	64,471,014,113	73,757,994,168	74,030,632,333
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผูถือหุ้น	2,990,571,267	3,772,603,069	4,824,125,729	4,203,464,980	1,165,858,790
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	491,569,605	510,788,425	701,566,108	(169,601,428)	(3,986,684,887)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	4.57	5.45	5.63	(1.25)	(20.84)
งบกระแสเงินสด					
เงินเป็นผลจ่าย	105,820,000	386,343,380	426,896,013	133,932,534	-

งบการเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ในทศวรรษ 2537 - 2541

รายการ	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539	ปี 2540	ปี 2541
งบดุล					
สินทรัพย์					
รวมสินทรัพย์	45,658,055,839	55,969,700,968	64,514,063,233	73,352,354,558	67,993,503,449
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	3,549,293,522	4,025,160,807	4,131,014,503	2,985,496,118	(815,950,498)
งบกำไรขาดทุน					
กำไรสุทธิ (ขาดทุน)	566,761,777	491,030,513	125,636,532	(1,806,631,507)	(10,812,194,135)
กำไรสุทธิต่อหุ้น (ขาดทุน)	7.56	6.55	4.08	(17.29)	(0.04)
งบกระแสเงินสด					
เงินปันผลจ่าย	446,500,000	551,500,000	556,500,000	765,000,000	-

ข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในปีพ.ศ. 2541

(หน่วย : บาท)

ธนาคาร	กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	สินทรัพย์รวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น (ขาดทุน)	กำไรต่อหุ้น (ขาดทุนต่อหุ้น)	เงินปันผลจ่าย
ขนาดใหญ่					
กรุงเทพ	(49,489,440,073)	1,266,949,113,683	101,087,930,723	(37.64)	-
กสิกรไทย	(39,882,743,416)	704,292,976,661	52,406,684,466	(36.86)	-
ไทยพาณิชย์	(12,410,536,823)	705,987,946,668	38,069,092,028	(21.57)	-
กรุงศรีอยุธยา	9,574,845,713	483,227,032,237	26,875,064,033	(12.62)	-
ขนาดกลาง					
ทหารไทย	(7,699,862,361)	355,671,575,071	20,953,938,591	(8.01)	-
นครหลวงไทย	(42,539,883,246)	279,419,364,322	9,581,838,039	(0.05)	-
ศรีนคร	(55,899,303,602)	177,418,795,217	(197,393)	(0.02)	-
เอเชีย	(7,701,732,277)	148,936,383,704	9,673,766,022	(8.83)	-
ไทยทุน	(9,125,658,613)	132,954,825,632	8,329,789,003	(18.50)	-
ขนาดเล็ก					
นครธน	(3,986,684,687)	74,030,632,333	1,165,858,790	(20.84)	-
ไทยธนาคาร	(16,812,794,135)	67,993,503,449	(815,950,498)	(0.04)	-

ข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในปีพ.ศ. 2540

(หน่วย : บาท)

ธนาคาร	กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	สินทรัพย์รวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น (ขาดทุน)	กำไรต่อหุ้น (ขาดทุนต่อหุ้น)	เงินปันผลจ่าย
ขนาดใหญ่					
กรุงเทพ	4,056,968,690	1,408,618,770,736	103,294,193,422	4.05	2,000,478,470
กสิกรไทย	800,776,814	795,385,192,152	56,808,210,856	1.00	4,800,000,000
ไทยพาณิชย์	3,194,258,714	717,160,743,112	41,715,195,739	8.37	3,429,854,334
กรุงศรีอยุธยา	1,961,795,099	493,843,086,697	26,209,248,177	3.92	2,250,000,000
ขนาดกลาง					
ทหารไทย	1,368,292,977	388,549,281,398	22,231,672,467	2.67	1,642,264,320
นครหลวงไทย	(13,986,037,427)	264,220,041,670	(125,459,799)	(22.69)	(1,021,700,000)
ศรีนคร	(23,816,139,333)	190,277,413,678	(7,969,463,780)	22.65	
เอเชีย	41,641,970	156,502,621,558	9,882,763,299	0.10	505,606,224
ไทยทุน	28,202,395	130,265,995,987	9,103,411,991	0.11	712,500,000
ขนาดเล็ก					
นครธน	(169,301,428)	73,757,994,168	4,203,464,980	(1.26)	133,932,534
ไทยธนาคาร	(1,825,031,537)	73,352,354,558	2,985,496,118	17.29	765,000,000

ข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในปีพ.ศ. 2539

(หน่วย : บาท)

ธนาคาร	กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	สินทรัพย์รวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น	กำไรต่อหุ้น	เงินปันผลจ่าย
ขนาดใหญ่					
กรุงเทพ	20,746,933,874	1,155,109,053,085	107,535,902,275	20.72	6,000,655,208
กสิกรไทย	11,862,464,062	646,007,334,313	62,128,064,609	14.83	4,800,000,000
ไทยพาณิชย์	9,014,579,049	541,231,550,948	40,692,879,005	23.68	3,423,909,440
กรุงศรีอยุธยา	5,029,622,231	414,878,605,483	30,112,031,036	11.33	1,800,000,000
ขนาดกลาง					
ทหารไทย	4,920,280,472	333,509,439,514	24,169,640,419	9.59	1,847,547,360
นครหลวงไทย					
ศรีนคร	953,644,773	191,549,747,579	14,550,956,764	1.05	836,676,483
เอเชีย	1,799,822,906	126,420,974,244	11,289,437,507	4.51	948,104,167
ไทยท努	1,087,398,374	119,597,728,841	11,649,152,581	9.32	648,000,000
ขนาดเล็ก					
นครธน	701,566,108	64,471,014,113	4,824,125,729	5.63	426,896,013
ไทยธนาคาร	125,639,532	64,614,063,233	4,131,014,593	4.08	656,500,000

ข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในปีพ.ศ. 2538

(หน่วย : บาท)

ธนาคาร	กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	สินทรัพย์รวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น	กำไรต่อหุ้น	เงินปันผลจ่าย
ขนาดใหญ่					
กรุงเทพ	19,701,917,296	1,035,447,855,552	92,953,939,457	19.68	5,503,537,267
กสิกรไทย	11,571,213,801	585,208,082,598	52,739,606,879	14.46	5,440,000,000
ไทยพาณิชย์	7,754,609,460	453,370,375,381	35,275,712,016	20.40	2,660,610,834
กรุงศรีอยุธยา	4,476,970,200	368,695,280,845	22,167,788,215	11.19	1,700,000,000
ขนาดกลาง					
ทหารไทย	4,156,704,591	284,931,237,810	21,155,798,158	8.72	1,522,515,880
นครหลวงไทย	3,160,333,029	201,402,289,813	14,235,343,244	2.63	781,300,000
ศรีนคร	1,512,071,588	169,394,505,698	13,114,721,626	1.98	718,088,414
เอเชีย	1,463,672,346	108,465,055,947	7,687,443,739	4.20	1,029,545,399
ไทยทุน	815,825,101	87,253,168,621	5,809,059,870	9.73	427,000,000
ขนาดเล็ก					
นครธน	610,788,425	56,866,355,524	3,772,603,069	5.45	386,343,380
ไทยธนาคาร	491,080,613	55,989,700,968	4,025,160,807	6.55	551,500,000

ข้อมูลทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในปีพ.ศ. 2537

(หน่วย : บาท)

ธนาคาร	กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ)	สินทรัพย์รวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น	กำไรต่อหุ้น	เงินปันผลจ่าย
ขนาดใหญ่					
กรุงเทพ	17,359,939,626	898,373,473,382	78,173,082,825	17.36	4,500,223,122
กสิกรไทย	10,419,366,095	508,761,744,373	46,641,519,178	13.02	3,360,000,000
ไทยพาณิชย์	6,203,618,106	367,668,992,116	30,219,326,361	16.33	2,090,000,000
กรุงศรีอยุธยา	3,410,124,625	286,428,473,065	19,411,059,538	8.53	1,520,000,000
ขนาดกลาง					
ทหารไทย	3,505,466,481	227,795,114,321	15,994,025,447	8.20	1,046,354,300
นครหลวงไทย	2,862,303,262	162,298,170,440	11,859,809,215	2.38	601,000,000
ศรีนคร	1,424,244,810	133,901,665,122	11,190,756,851	2.04	303,150,000
เอเชีย	1,238,771,045	83,348,077,664	6,406,197,831	3.82	450,800,000
ไทยท努	709,005,108	67,774,086,780	4,589,844,899	9.37	318,500,000
ขนาดเล็ก					
นครธน	491,569,605	44,728,725,074	2,990,571,267	4.57	105,820,000
ไทยธนาคาร	566,761,777	45,658,055,839	3,549,293,522	7.56	446,500,000

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวบุษบา ว่องพรรณงาม .
วัน เดือน ปี เกิด 20 ก.พ. 2512
ประวัติการศึกษา สำเร็จปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
สาขาการบัญชี
ประวัติการทำงาน พนักงานธนาคาร กรุงเทพฯ พาณิชยกรรม จำกัด(มหาชน)
ปี พ.ศ. 2536-2541